Stein Riverton

Jernvagnen

Digitized by Google

THE LIBRARY OF

CLASS 839.8E18
BOOK OJ

Digitized by Google

STEIN RIVERTON pseud.
Elvestad, Sven.

JERNVOGNEN

KRIMINALROMAN

KRISTIANIA
FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO (W. NYGAARD)
1909

Digitized by Google

Published November 5. 1909.
Privilege of copyright in the United States reserved under the Act approved March 3. 1905, by H. Aschehoug & Co.

UNIVERSITY OF
MINNESOTA
LIBRARY

NATIONALTRYKKERIET — KRISTIANIA

Digitized by Google

839.8 E18
OJ

INDHOLD

UNIVERSITY OF
MINNESOTA
LIBRARY

83350

Digitized by Google

UNIVERSITY OF
MINNESOTA
LIBRARY

Digitized by Google

I.

TRE MENNESKER SOM LØBER.

Klokken kunde være henimod elleve om Formiddagen; de fleste af Sommergjæsterne var efterhaanden kommet ud fra Frokosten og havde leiret sig i Grønsværet udenfor Pensionatets Veranda.

Efter nogle kjølige Døgn var endelig den stillestaaende Sommerhede kommet; det havde regnet om Natten, Uveiret trak bort ved syvtiden om Morgenen og derefter havde Solen gnistret hele Formiddagen, tørret Græsset og Jordbunden, dampet Sølepytterne væk og bagt Veiene haarde og hvide.

Og nu frydet Sommergjæsterne sig, fordi den store, drivende Sommer, den vældige Overflod af Varme endelig var kommet. Og derfor havde de lagt sig midt op i Solsteken, de laa flate bortover i det høie Græs, blunket med Øinene mod det dirrende Lys og hørte paa Suset ude fra Sjøen. De lyttet efter Sommerbrisen. Den løsnet ude i Havet og gled over Fjeldknattene, trængte gjennem Gran-

skogen, hvor dens svage Magt brødes og vaklet henover Engene, hvor den saavidt kunde faa Græsset til at virre og kildre i de hvilendes Ansigter.

Der jeg selv laa i Græsset kunde jeg skimte et hvidt Musselinsliv, en gylden Kvindenakke og Haar, som sagte bevæget sig; men hvis jeg bare saavidt dreiede Hovedet en liden Smule, stødte mit Blik mod Pensionatets Markisedug, hvor Solstraalerne rodet herlig i de ildrøde Striber.

Der laa fem Mennesker i Græsset omkring mig; det var ligesom alle sov og dog sov ingen. Om den hvidklædte Dame tilvenstre vidste jeg, at hun støttede Ansigtet i begge sine Hænder og havde en opslaaet Roman foran sig, men jeg hørte aldrig, at hun vendte Bladene. Og ingen sa noget. Vi nød alle den absolutte Ubeskjæftigelse, vi havde en dvalende Følelse af, hvordan Varmen lidt efter lidt kvalte al Vilje og al Energi i os, saaledes kunde vi bli liggende i al Aarevis, hvem gad vrikke med Foden, eller saavidt løfte paa Hovedet eller vende Bladene i en Roman? Endog Tanken, som aldrig hviler, dulmedes; hvem gad tænke? Og det var ikke længer nødvendig at høre efter Suset derude fra Sjøen, Øret lukkedes nu og da, Lyden gled forbi, vi hørte stundevis. Det kunde være en Humle, som surret, en Grind som smaldt. Jeg vidste, at en Papegøie hang i et Bur midt paa Hotellets Solvæg. Den følte vist Fjærene bli varme, den vilde bevæge sin gamle Benkrop; jeg kunde høre, naar den greb om Jern-

stængerne med Næbbet og svinget sig. Men saa smaldt en Grind igjen og dennegang meget haardt, den klingret i Hængslerne. Lidt efter hørte jeg en Stemme si tæt ved mig: Nei se?

Hvad var der at se, hvem gad løfte Hovedet? Saa lød Skridt nede fra Veien, hastige Skridt; det maatte være en Mand og en Kvinde som sprang. Jeg kunde høre Mandens trampende Støvler og Damens Skjørter smelde. Jeg reiste mig op. Mine Øine blændedes af Solmængden, som gnistret og brødes i Luften.

— Se der, sa den hvidklædte Dame ved min Side. Hun pegte, og gjennem de drivende hvide Æbletrær kunde jeg nu se, hvad der foregik paa Veien.

Det var tre Mennesker som løb. Foran en liden rap, barbenet Gut. Efter ham kom en halvgammel Mand, en af Stedets indfødte; han var i blaa Skjorteærmer og havde en liden, tyndslidt gul Straahat i Haanden. Tilslut kom Damen, en af Sommergjæsterne. Men hun kom langt bag efter, for hendes hvide Kjole var hende i Veien. Hun forsøgte at samle den op, men det mislykkedes. Og saa løb hun videre, hendes Kjole smaldt som et hvidt Flag.

— Kanske det er en sint Okse, sa Damen ved min Side.

Men det kunde det umuligt være, for da havde jo ikke disse Mennesker behøvet at løbe, efterat Grinden var slaaet i Laas.

Digitized by Google

Nu havde alle vi sløve Sommermennesker reist os; enkelte stod helt op og skygget med Haanden for Øinene.

De løbende agtet sig hen til os. Et lavt Gjærde skilte Hotellets Eiendom fra Veien. I dette Gjærde var der en smal Adgang; man skulde bare skyve tilside en Træstaur for at komme igjennem. Gutten og Manden var næsten samtidig henne ved Træstammen, men nu hændte det latterlige, at de begge havde for stort Hastværk, de viklet sig ind i denne enkle Træstamme, de sølet med den, de var tydeligvis i vildrede med enten de skulde hoppe over, bryde den istykker, krybe under eller skyve den tilside. Og Resultatet af alt dette Rot var bare, at Damen i den hvide Kjole spurtet op paa Siden af dem. Gutten viste sig at være den kløgtigste, han hoppet over Gjærdet et Stykke nedenfor, stupte paa Knærne, reiste sig igjen og fór hen mod os. Men da Manden var blit alene med Stauren, fik han den hurtig skjøvet væk. De tre Mennesker var næsten samtidig fremme, og da skjønte vi straks paa deres Gebærder, at noget besynderligt maatte være hændt. Men de var alle for bevæget til straks at kunne fortælle. Manden, den indfødte, stammet uforstaaeligt og hans Øine stod stive af Skræk, fordi han ikke kunde finde Ordene, Damen var for andpusten, hun holdt Hænderne over Brystet. Men Gutten var ogsaa den rappeste i Munden.

Gutten fik først fortalt det.

Digitized by Google

— — —

Det var endnu saa tidligt paa Sommeren at bare en seks—syv Feriegjæster var kommet. Af disse syv var de tre Damer; disse Damer arbeidet paa et stort Forretningskontor i Kristiania, hvor Personalets Ferier blev stykket op fra Midten af Mai til langt ud i September. Den egentlige Saison var ikke begyndt, men Damerne maatte finde sig i at ta sine Ferier, naar deres Tur kom. Og saa var vi fire Herrer, en gammel Bankkasserer, en ung Student, en Forstmester og Nedskriveren heraf.

Vi havde hidtil været ikke saa lidet uheldig med Veiret, blæsende om Dagen, kjøligt om Kvælden, overskyet. Men saa blaffet pludselig Sommeren ud paa én Dag, tung af Varme, glødende af Sol. Og netop derfor var Glæden saa almindelig, det ørkesløse Velvære saa behagelig, da vi hin Formiddag blev forstyrret af de tre Mennesker, som løb paa Veien.

Det lille Sted, hvor vi nu befandt os, var ellers stærkt besøgt af Sommergjæster, især i Juli og August. Nogle faa Minutters Spadsertur gjennem en ung Granskog — og vi havde Havet ret paa, i mørke Nætter brændte Blinkene fra Fyren langt ude som flakkende Nordlys over Himlen. Det var et ganske lavt Landskab, en uhyre stor, lidt ulændt Ø. Af Landet var meget lidet opdyrket iallefald i Nærheden af Hotellet; derimod strakte en stor Vidde sig milevis indover og denne Vidde

var opfyldt af Stenrøser som Raet havde afsat, hist og her blinket smaa Tjern og randt Bækkefar og indimellem var der myrlændte Strækninger overgrodd af Busker og Smaaskog. Langt ude i denne Vidde laa Gaarden Gjærnæs ligesom i et Tæppe af veldyrkede grønne Marker og frodige Haver. Om Dagen kunde Gaarden saavidt skimtes fra Sommerhotellets Gavlværelse og derfra kunde man om Aftenen se Lysene blinke i Gaardens Vinduer. Da jeg kom til Hotellet, havde jeg udtrykkelig anmodet om at faa Gavlværelset tilleie, og den prægtige Udsigt over Vidden kunde jeg derfor naarsomhelst nyde. Jeg kjendte Folkene paa Gaarden fra tidligere, det var en Bror og hans Søster som bodde der, Carsten og Hilde Gjærnæs.

Over Vidden gik en gammel Vei i mange Krokninger og Bugtninger, forbi Stenrøser, omkring Tjern, over Bækkefar, gjennem Smaaskog og Krat. Det var en yndet Spadservei og man kunde paa en halv Time eller vel det naa fra Sommerhotellet til Gaarden. Det hændte, at man fik hilse paa den vakre, unge Hilde eller fik slaa af en Passiar med Carsten Gjærnæs, — og i begge Tilfælde maatte Spadserturen kaldes vellykket.

Aftenen før dette hændte, som jeg nu skal fortælle om, havde jeg været en Tur udover Vidden.

Jeg gik fra Hotellet noget over Klokken halv ti — efter at Aftensmaaltidet var færdig. Jeg var

Digitized by Google

alene og gik noksaa hurtig, for jeg følte Kvældsluften kjølig og klam. Lidt over Klokken 10 var jeg henne ved Gaarden og jeg tænkte da, at det kunde være ganske pudsig at faa en Samtale, muligens et Slag Kort eller et Parti Schack sammen med Carsten Gjærnæs. Netop paa denne Tid pleiet han at slaa sig ned i sit Arbeidsrum og sløse Tilværelsen væk til Midnat; jeg forudsatte altsaa som en Selvfølge, at jeg vilde være velkommen, fordi Carsten Gjærnæs var en selskabelig anlagt Mand og fordi jeg kjendte ham noksaa godt.

Men jeg indrømmer at jeg ogsaa havde en liden Bitanke: Hvad om Hilde endnu ikke var gaaet til ro, saa kunde jeg kanske faa Anledning til at veksle nogle Ord med hende. Hun var som sagt en meget pen Pige og herinde i denne Ødemark savnet jeg Dameselskab; — de tre nervesvækkede Forretningsdamer i Hotellet var ikke til at holde ud med alt sit Snak om de var blit fede, om de var blit brune eller om jeg vilde følge dem hen til et Sted, hvor de kunde plukke Vandliljer.

Jeg gik ind gjennem Havegrinden og kom frem paa Gaardspladsen, i Hundehuset laa den sorte Hektor og knurret, og da jeg lod som om jeg ikke lagde Mærke til den, vraltet den langsomt ud med Lænken slæbende efter sig. Den ulte og knurret ustanselig og dette forundret mig endel, da jeg havde fæstet mig ved Hektor som en bestandig fredsommelig Hund.

Digitized by Google

Idetsamme jeg skulde gaa gjennem Hoveddøren, kom Gaardsforvalteren mig imøde og stanset mig.

— Undskyld, sa han, men De maa ikke forstyrre Godseieren nu.

Jeg blev staaende og stirre paa Manden.

— Hvad feiler Dem? spurte jeg, er De syg?

Manden var bleg, det kunde jeg se, tiltrods for Skumringen. Han stod der i Gangen og støttet sig til Dørstokken. Det kunde betyde, at Manden var saa svag, at han var nærved at vakle overende, men det kunde ogsaa betyde, at han for ingen Pris vilde slippe mig frem og ved at spærre Døren vilde betegne, at gjennem den kunde jeg ikke komme.

— Jeg er ikke syg, sa han.

— Saa er maaske Deres Husbond syg?

— Nei.

— Er der nogen inde hos ham?

— Nei, der er slet ingen inde hos ham. Han er alene med sin Søster.

Jeg forstod ikke rigtig, hvorfor jeg blev afvist og jeg fortsatte derfor med mine Spørgsmaal.

— Kan jeg da ha fornærmet ham? mumlet jeg.

— Paa ingen Maade, svarede Forvalteren, men Hr. Gjærnæs kan ikke modta Dem iaften.

Jeg betragtede igjen Manden nøiere og blev nu ganske overbevist om, at han virkelig var usedvanlig bleg. Jeg husker, at jeg i det Øieblik tænkte: Hvorfor spør han ikke, om han skal hilse sin Husbond fra mig, om jeg ikke har et Erind. Jeg spurgte igjen:

— Hvordan kunde det være, at netop De skulde træffe mig herude i Gangen?

— Frøkenen saa Dem komme.

— Frøken Hilde?

— Ja. Og saa bad hun mig om ikke at slippe Dem ind; det er efter Ordre jeg staar her.

Jeg vendte braat om og gik. Jeg sa ikke godaften til Manden, nikket ikke engang. Jeg gik tvers over Gaardspladsen. Hunden knurret værre end før. Der var en Snarvei gjennem Haven; denne Vei kjendte jeg. Jeg havde gaaet den mange Gange og jeg gik den ogsaa nu. Og nu gjorde jeg noget som beviser, at jeg havde begyndt at fatte Mistanke om at et eller andet besynderligt var paafærde. Jeg stanset i Mørket under Havens Trækroner; jeg blev staaende her og lytte og se over mod Huset.

Jeg kunde forstaa, at Godseieren ikke havde Gjæster, for der var bare Lys i Arbeidsværelset og i Værelset ved siden af; Lyset i hans Arbeidsværelse slukkedes og tændtes et par Gange. En enkelt Gang blinket der Lys i alle Vinduerne ud mod Gaarden, fordi et Menneske gik med en Lampe gjennem Værelserne. Det maatte være Carsten Gjærnæs selv, da hans eget Værelse, medens dette stod paa, laa i Mørke. Det var et paafaldende Liv som herskede i den store Gaard, jeg lyttet anspændt, og en enkelt Gang forekom det mig, at jeg hørte altfor stærke eller ophidsede Stemmer derindefra.

Jeg stod netop og tænkte: Nu bør Du gaa, da jeg lagde Mærke til, at en af de smaa Sidedøre i den store Bygning aabnedes. Jeg vidste af denne Sidedør, den førte ind til Frøkenens Leilighed, til Frøken Hildes tre private smaa Værelser.

Ud af Døren kom en Mand i en grøn Jagtfrakke. Under Armen havde han et Gevær med Bøssepiben vendt nedad. Han stansede paa det øverste Trappetrin, en Kvinde kom ogsaa ud. Det var Hilde. Hun rakte ham Haanden, smilte og sa nogle Ord til ham. Saa gik han, vendte sig omkring og vinket med Haanden og hun vinket igjen. Derfra hvor jeg stod kunde jeg se det hele meget tydeligt. Manden i Jagtfrakken kjendte jeg godt, det var en sympatisk ung Fyr, som bodde sammen med os andre paa Hotellet. Han var Forstmester og hed Blinde.

Uden at være paa det rene med Grunden, var jeg blit stærkt interesseret. Jeg listet hen bag en af de tykke Træstammer, for det kunde jo være, at han alligevel fik Øie paa mig der jeg stod og spionerte — og det vilde jeg ikke. Nu var Hilde gaaet ind. Hun lagde tydeligvis ikke noget skjul paa, at hun havde ledsaget denne Mand ud. Hun havde talt saa høit med ham, at jeg, som stod langt nede i Haven, kunde høre hendes Stemme, om jeg end ikke magtet at skjelne Ordene; og hun smeldte med Døren og vred Laasen om, saa det knakk i den.

Knapt ti Skridt fra mig stanset Manden og

Digitized by Google

tændte sin Pibe. Hans Ansigt glødet bag Fyrstikken; han havde rødbrunt Skjæg, hans Træk var faste og retskaarne. Han kastet Fyrstikken ned paa Marken og traadte paa den. Derefter vendte han Ansigtet veirende mod den Kant, hvorfra Vinden kom, en Vane hos ham fra hans Liv i Mark og Skog, — han vilde føle hvordan Veiret artet sig. Før han gik videre, trak han Hatten længere ned over Øinene; saa gik han. Han tog Veien over den øde Vidde mod Sommerhotellet. Jeg ventet i nogle Minutter, da jeg ikke vilde la ham forstaa, at jeg havde spioneret og gik saa efter ham.

Da jeg kom ud paa Vidden, var han allerede forsvundet bag det nærmeste Morads. Jeg hørte ikke hans Skridt længer og der kom ingen Støi fra Gaarden, Vinden var blæst forbi og alt var stille omkring mig. Det er underlig paa en saadan Slette en Sommernat, den blir saa uendelig, fordi Horisonten forsvinder og Sletten kryber op i Himlen, man ved ikke, hvor Himlen begynder og hvor Sletten ender. Rullestenshaugene og Fjeldknattene og de enkelte Trær hist og her antar i det blinde Halvlys underlige og gaadefulde Skikkelser. Da jeg kom over en Strækning, hvor Sletten jevnt skraaner ned til Sjøen, følte jeg en kjølig Aande fra Havet og slog Jakkekraven op. Jeg saa derud, jeg kunde se Havet. Sjøen er bestandig kold om Natten; jeg kunde høre de lange Dønninger komme varsomt indover og smuldre op i Stranden.

Her var Bølger af Flyvesand blæst fremover og op af Flyvesandet stak de fattige forblæste Skjærgaardsfuruer; deres Kroner var flade og laa indover, de lignet brukne Vifter.

Jeg vidste at Egnen var utryg og at en og anden Fantejagt ofte om Nætterne kom krybende mellem Skjærene. En sprængbuget Jagt med skidne Seilfiller, med overflødige Stænger slæbende i Vandet, med Aarerne stikkende ud; den lagde sig paa Fjeldet som et Utøi. Saa drog Fanterne iland og huseret, hvor enslige Mennesker bodde eller gik. Men jeg var ikke bange, jeg kom bare til at mindes dem, idet jeg vandret over den aabne Strækning; jeg havde en tyk Stok i Haanden, en Stok med en Elfenbenskugle til Haandtag. Jeg gik hurtig videre fremover Sletten og begrov mig i Skyggerne.

Nærved Sommerhotellet gik Veien gjennem en liden Granskog. Her var det temmelig mørkt. Inde i Skogen stanset jeg, for en besyndelig Lyd naaede mit Øre. Hvad kunde det være? Lyden kom fjernt borte fra, jeg opfanget den kun stødvis; det lød nærmest som Raslen af Lænker, som en Kjættings Surren en Mil borte. Jeg gaar videre, jeg gaar i fem Minutter og faar pludselig Øie paa en bevægelig Gjenstand i Mørket nogle faa Meter fra mig. Jeg ser straks, at det maa være et Menneske, jeg griber fastere omkring min Stok og gjør en stor Bue . . . Det er en Mand, som staar der, en lavvokset Mand med en bredskygget Hat

Digitized by Google

paa Hovedet. Jeg ved ved mig selv, at hvis jeg nu skridter mere ud, saa vil jeg faa Manden i Ryggen, jeg stanser med ett. Og da jeg blir staaende stille, kommer Manden langsomt hen til mig. Nu kjender jeg ham, jeg begynder at finde mig selv latterlig, jeg angrer paa den store Bue og lægger Stokken ligegyldig under Armen. Men samtidig kan jeg heller ikke miste en Følelse af Glæde over, at Manden ikke er nogen anden, en ukjendt. Han hører jo til Stedet, jeg kan ikke i Øieblikket huske hans Navn, han er en fredelig Fisker og jeg har hilst paa ham ofte tidligere. Jeg siger:

— Naa er De ude saa sent?

Men istedetfor at svare paa denne Dybsindighed, spør Manden lyttende mod Himlen:

— Kan De høre det?

— Hvilket?

— Hys, siger Manden og lytter.

Og nu kommer Lyden igjen, den uendelig fjerne Lyd af løse Kjættinger, som rasler.

— Hvad er det? spør jeg.

— Det er Jernvognen, svarer Manden alvorlig, det er længe siden, jeg har hørt den nu.

Jernvognen. Det farer gjennem min Erindring, at jeg engang har hørt om den. En besynderlig Fortælling, som jeg ikke fæstet mig ved. Jeg husker ikke længer, hvad det var, men Natten og Mørket indgir mig en Følelse af, at det var noget uhyggelig.

Digitized by Google

Jeg griber hurtig Manden ved Armen og spadserer afsted med ham.

— Jernvognen? spør jeg, hvor længe siden var det De hørte den?

— Fem Aar, det var den Nat gamle Gjærnæs døde.

— Hvem eier Vognen?

— Ja, hvem eier Vognen, svarer Manden og ryster paa Hovedet.

Jeg spør ham ikke mere, for nu kommer vi ud af Skogen og den rødstribede Markisedug foran Hotellet jager al Slettens Stemning paa Flugt. Nu kan vi heller ikke høre Jernvognen mere, Skogen ligger mellem os og Sletten og stænger af for al Lyd derfra.

Jeg gaar op paa mit Gavlværelse og aabner begge Vinduerne. Det første jeg ser, er et mat Lysblink langt, langt borte. Folkene paa Gjærnæs er altsaa endnu ikke gaaet til ro. Det interesserer mig pludselig at faa vide, naar *det* Lys skal slukkes. Jeg tar plads ved Vinduet, men da jeg blir træt af at vente, driver jeg frem og tilbage paa Gulvet, røger nogle Cigaretter og gaar atter hen til Vinduet, idet jeg tænker: Nu maa vel Lyset være slukket, men Lyset blinker endda derhenne. En hel Time gaar. Saa føler jeg, at Natten med en Gang blir varm og lummer, jeg strækker Haanden ud af Vinduet, etpar tunge Regndraaber falder paa den. Luften staar stille, vi har det varme Regn over os og Heden trykkes mod Jorden. Jeg

Digitized by Google

lytter og ser. Og nu hører jeg den igjen, denne fjerne Raslen af Jern, men Lyden er endnu længere borte end før, i lange Stunder hører jeg den ikke, saa kommer der en enkelt spæd Klang, saa igjen Stilhed og saa hører jeg Raslingen et Minut eller længere.

Jernvognen. Jeg lukker Vinduerne; det lysner udenfor; etsteds maa Dagen ha sluppet over Fjeldene. Jeg kan se, at Væden begynder at slime Trærne til. Et sidste Blik udover Vidden, endnu brænder Lyset. Jeg ruller Gardinet ned.

— — —

Den virkelige, den stillestaaende, sløvende Sommervarme var kommet. Morgenen efter var det, at vi fem Sommermennesker laa ude i Græsset og badet os i Sol og Hede.

Det var da de tre kom løbende, Gutten, Fiskeren og Damen i den hvide Kjole.

De havde alle noget besynderlig at fortælle os. Men Gutten var rappest i Munden. Han fik sagt det først. Han sa:

— Vi har fundet en dræbt Mand oppe i Veien.

Digitized by Google

II.
DEN DØDE.

— Vi har fundet en dræbt Mand oppe i Veien, sa Gutten. Øinene stod som to Feberpletter i hans Ansigt, hele hans Krop dirret.

— Jeg saa ham ogsaa, stammet den gamle Fisker.

— Men jeg saa ham først, sa Gutten.

Ovenpaa dette blev der ikke sagt noget i flere Sekunder. Den forfærdende Meddelelse var slaaet ned over os som en Lammelse; jeg kunde se, hvordan Menneskene omkring mig følte det utrolige i Hændelsen, og den virket saa meningsløs, saa opskakende, just fordi den var en saa pludselig og voldsom Modsætning til den hjemlige, varme Sommerfred, hvori vi befandt os: Vinden vaklet lindt henover Engene, Smaafuglene fyldte Luften med et Myldr af Plystren og nede fra Sjøen hørtes en Motorbaads hurtige og støiende Pulsslag. En Glasdør blev revet op inde i Sommerhotellet og jeg hørte Værtinden ærgre sig over Pigerne. Bankmanden raabte pludselig:

Digitized by Google

— Men du store Gud, lad os se at komme derop da.

Vi Mandfolk lagde straks ivei, halvt i Løb, halvt i Gang og stirrende ret frem for os. Damerne betænkte sig lidt, men fulgte dog efter i nogen Frastand. Og Gutten sprang som en ivrig liden Hund snart foran os og snart i Benene paa os. Han viste Veien.

Vi kom gjennem Skogen, det tog ikke mere end fem Minutter; der mødte vi nogle Mennesker og vi rev dem med. Vi kom ud paa den øde Slette, der laa og brændte som en Ørken i Soldampen. Vi holdt os til Veien, som gik langs Skogranden. Medens vi løb snakket vi med Gutten.

— Er du sikker paa, spurgte vi, at du har seet rigtig?

— Ja, det er aldeles sandt, svarte Gutten, jeg skulde drive Kreaturerne ud paa Sletten og saa fandt jeg ham.

— Hvorledes fandt du ham? Snublet du i ham?

— Nei, men den store Oksen stod og snuset med Mulen nedi Græsset. Jeg hujet paa Oksen, men den vilde ikke afsted; saa gik jeg bort for at se, hvad det var. Og da saa jeg Manden nedi en Grop. Han laa fremstupes med Ansigtet i Jorden.

— Og hvad saa?

— Jeg blev forfærdelig rædd og løb alt, hvad jeg orket. Nede i Skauen traf jeg en Mand med et Blikspand i Haanden. Da jeg fortalte, hvad

jeg havde seet, sprang vi begge tilbage til Stedet. Og saa sa han med engang —

— Ja, saa sa jeg, afbrød Manden selv, som løb ved Siden af Gutten, saa sa jeg straks, at han var slaaet ihjæl.

— Hvoraf kunde De se det!

— Hovedet, mumlet Manden, Hovedet var stygt. Men nu er vi der straks.

Og straks efter var vi der.

Nede i en liden Sænkning og saa nær Skogranden, at Skyggerne naaede ham, laa Manden. Studenten, som snart skulde bli medicinsk Kandidat, var først henne ved ham og jeg hørte ham raabe:

— Det er Forstmester Blinde.

Og nu kjendte vi ham allesammen, Damerne ogsaa som lidt efter hæseblæsende kom tilstede. Den døde var Forstmesteren, som jeg Aftenen i Forveien havde seet forlade Frøken Hildes Værelse. Han var endnu klædt i den samme grønne Jagtfrakke og Geværet havde han med sig.

Vi kunde alle straks se, at han maatte være dræbt, for han havde et gabende Saar i Baghovedet. Den stakkels Fyr var stupt hovedkuls fremover af Slaget og han maatte være død straks, for hans Ansigt laa nedtrykt i den myge Muld. Han havde faldt over Geværpiben, kun Skjæftet stak frem.

Studenten bad om et Lommetørklæde. Han fik laane et af Damernes og han lagde det varsomt over Saaret. Saa reiste Studenten sig og sa:

Digitized by Google

— Ingen maa røre ham.

En af Damerne hulket. Der laa en besynderlig Stemning i Billedet, noget som mindet om en stille Begravelse en fin Vaardag fra en fattig Landskirke. Luften var saa vidunderlig lys og gjennemsigtig, det kridhvite Lommetørklæde over den dræbtes Hoved bevæget sig saavidt, skalv i Kanterne. Udover Sletten blinket det gyldent i Kreaturerne og Dyrene saa paa os med de store, dumme Øine.

Jeg er sikker paa, at i dette Øieblik tænkte ingen af de tilstedeværende paa, hvorledes Mordet kunde være foregaaet, og heller ikke faldt det nogen ind at studere paa, hvem Morderen vel kunne være. Alle var for stærkt optat af det foreliggende, af hvad der allerede var skeet, der var ikke Rum for andre Tanker, Indtrykkene havde endnu ikke fæstnet sig og Billedet af Hændelsen, af selve det foreliggende Faktum ikke fuldkommengjort. Først naar det utrolige var blit fastslaaet som en Kjendsgjerning i Bevidstheden vilde Spørgsmaalet komme: Hvorledes er dog dette foregaaet?

Den lille medicinske Kandidat havde tydeligvis Instinktet som Opdager. Han spratt op, da han hørte den lille Gut si:

— Her ligger Hatten.

Og da Gutten bøiede sig for at ta Hatten op, styrtet Medicineren straks til og greb ham i Armen.

— Lad Hatten ligge! brølte han.

Og Hatten blev liggende.

Det var en grøn Filthat, en saadan som Jægerne bruger. Den havde en stor Knap paa venstre Side og et flot Baand omkring Pullen; det var den døde Forstmesters Hat.

Medicineren forklaret sig med Sagkundskab.

— Her er begaaet en Forbrydelse, sa han, vor fælles Ven, Forstmester Blinde er slaaet ihjæl af et ukjendt Menneske. Døden er indtraadt næsten øieblikkelig, saavidt jeg kan forstaa, og han er rammet af et stumpt Redskab omtrent midt i Baghovedet.

Dette Udtryk „et stumpt Redskab“, som formelig gufset af Fængsel og Politi, fik Damerne til at gyse; de fjernede sig mere og mere fra det uhyggelige Sted og tilslut var bare vi Mandfolk samlet omkring Liget. Medicineren var fremdeles den ivrige.

— Der ligger hans Hat, fortsatte han, den er naturligvis faldt af ham, i det samme han fik Slaget. Det er bedst at lade den ligge urørt, indtil Detektiven kommer.

— Detektiven? spurgte jeg, venter De en Detektiv?

— Ja, naturligvis, svarede Medicineren, vi maa telegrafere efter en Detektiv; jeg har en udmerket Mand i Kristiania.

— Han kan ikke være her paa mangfoldige Timer, indvendte jeg, og det gaar ikke an, at vi lar den døde ligge her.

Digitized by Google

Medicineren blev en smule betænkelig ved disse Udsigter.

— Over Natten kan vi ikke la ham ligge, sa han, hvis ikke Detektiven kan være her inden Midnat saa maa vi se at faa bragt den Døde i Hus.

Da jeg reiser meget er jeg bestandig i Besiddelse af en Fortegnelse over Jernbane- og Dampskibsruterne. Jeg tog mine Tabeller frem og satte mig ned i Græsset for at studere dem. Medicineren lagde sig paa Knæ ved Siden af mig og stak ivrig sit Hoved fremover mine Tabeller.

— Nu er Klokken 12, sa jeg, er De ganske sikker paa, at den Politimand De vil ha fat i opholder sig i Kristiania.

— Saa temmelig sikker. Jeg har hans Adresse.

— Meget vel. Saa sender vi et Telegram. Dette Telegram kan neppe være i hans Besiddelse før Klokken 2. Derved naar han ikke Hurtigtoget som gaar fra Kristiania om en halv Time. Han maa vente til det almindelige Persontog Klokken 5,13.

— Han er istand til at ta et Extratog.

— Det gjør han neppe; nu gjælder det jo ikke om at hindre en Forbrydelse, men at opklare en Gaade, som allerede foreligger. Vi maa regne med at han venter til 5,13. Han kan jo heller ikke komme ganske hovedkuls afgaarde. Fra Kristiania til den nærmeste By er der fem Timers Jernbanefart. Han naar saaledes paa ingen Maade Aftenbaaden ud til dette Sted. —

Digitized by Google

— Han finder sikkerlig en hurtig Motorbaad.

— Javel, men selv en meget hurtig Motorbaad klarer ikke Strækningen paa mindre end fire Timer. Før Klokken to inat kan han ikke være her.

Medicineren virret paa Hovedet.

— Da kjender De ikke den Detektiv, jeg taler om, sa han.

— Ligegyldig, svarede jeg ham, vi maa regne med de foreliggende Omstændigheder. Naar den overveiende Sandsynlighed taler for, at Politimanden ikke kan være her før Klokken 2 inat, da mener jeg, at vi maa se at faa den Døde bragt i Hus.

— Ja, ja, svarede Medicineren, der er vel intet andet for. Men skal vi ta ham med ned til Sommerhotellet.

Jeg skulde til at svare, men blev stanset af en Mand som trængte sig frem gjennem Menneskeklyngen, som omgav os.

Det var Stedets Politimyndighed, Lensmanden.

Rygtet om det uhyggelige Fund havde hurtig spredt sig. Fra Sommerhotellet blev der telefoneret til Lensmanden, som paa nogle Minutter var cyclet herhen.

Han var ganske forvirret over den usedvanlige Hændelse; jeg kunde se det paa hans blege Ansigt og hans skjælvende Hænder. Han gjenkjendte ogsaa straks Manden i den grønne Jagtfrakke og

Google

mumlet: — Stakkels Fyr; hvorledes ialverden kan dette hænge sammen.

— Han er slaaet ihjæl, svarede Medicineren, det kan De vel se.

Lensmanden bøiede sig over Liget og hvisket:

— Javist, javist.

— Vi er blit enige om, at den Døde bør bringes i Hus, fortsatte Medicineren, Detektiven kan neppe være her før imorgen tidlig.

Medicineren forklarte ham, at en dygtig Politimand fra Hovedstaden burde ta sig af denne Sag, og Lensmanden var enig heri. Han takket Medicineren forbindtlig, da denne paatog sig at faa Kristiania-Detektiven ud til Mordstedet. Det lod til, at Lensmanden bare var glad over, at Ansvaret for endel blev tat væk fra ham.

Men hvor skulde nu den Døde bringes hen?

Der blev igjen tale om Sommerhotellet og Lensmanden mente, at naturligvis maatte den Døde bringes did, hvor han havde boet i levende Live. Hertil indvendte jeg, at det vilde være det samme som at jage Flesteparten af Gjæsterne, iallefald alle Damerne, ud. Man maatte finde et andet Sted.

Og da erindret Lensmanden, at nogle Minutters Vei borte laa en ubeboet Hytte, en liden Sandgraverhytte. Det blev straks besluttet, at dér skulde den Døde bringes hen.

Der var Folkehjælp nok i Nærheden. En Baare blev i en Fart lavet til. Den Døde løftedes op, Geværet blev lagt ved hans Side.

Digitized by Google

Den Dødes Ansigt var ikke det mindste fortrukket. Det var bare endel tilsmudset af Jord og Sand.

Medicineren greb mig i Armen.

— Nei, se paa ham, sa han.

— Hvad er det?

— Se paa hans Ansigt. Det smiler.

— Det forekommer mig aldeles utryksløst, svarede jeg.

Medicineren saa længe paa den Døde.

— Han har smilet, mumlet han, et Haansmil har trukket over hans Ansigt, lige før det dræbende Slag traf ham.

Medicineren foreslog at dække den Dødes Ansigt med Jagthatten. Det blev gjort. Fire af de Tilstedeværende bar saa den Døde hen mod Sandgraverhytten, hvis morkne graa Væg vi kunde skimte mod en brun Lynghei. Lensmanden gik ved siden af. Jeg holdt mig noget tilbage, jeg har bestandig havt en uovervindelig Afsky for Lig og Begravelser.

Men hvor var Medicineren.

Jeg vendte mig om. Sandelig laa han ikke paa alle fire ved Mordstedet og snusede som en Hund rundt i Jorden.

Jeg maatte smile. Det var en ung Fyr, han kunde knapt være nitten-tyve Aar. Formodentlig var han blit proppet med Røverhistorier, han vilde spille Detektiv. Han undersøgte Sporene — som om det var paa d e n Maade at Forbrydelser blev eftersporet i vore Dage!

Digitized by Google

Jeg formet Haandfladen som en Raabert om Munden og skreg hans Navn.

— Hei, De, skar min Stemme indover Sletten, skal vi ikke slaa Følge?

Han reiste sig langsomt, børstet Smudset af Knærne og slentret hen til mig.

— En underlig Historie, sa han, det kan ikke være længe siden han er dræbt.

Nu begyndte altsaa Reflektionerne. Iagttagelserne var blit samlet, der hændte ikke noget mer. Vi begyndte at tænke tilbage og det første Spørgsmaal som dukket op var: Naar er dette skeet. Det næste vilde uvilkaarlig bli: Hvorledes er det skeet?

Jeg svarede:

— Lad os undersøge paa Hotellet, naar han gik ud. Jeg saa ham ikke til Frokost.

Vi kom hen til Damerne, som stod i en Klynge og gjorde hinanden forskrækket. Vi udspurgte dem, ingen havde seet Forstmesteren; — men han pleiede at staa tidlig op, langt tidligere end de andre Gjæster.

En halv Time efter var vi samlet paa Hotellets Veranda. Medicineren var kjørt til Telegrafstationen. Vi ventet alle paa hans Tilbagekomst og speidet nedover Veien. Lensmanden cyclet forbi med stort Hastværk. Et og andet Menneske kom løbende. Nu kjendte alle Begivenheden, Uhyggen slog ned paa Gaardene; vi kunde se, at Folkene stanset i sit Markarbeide,

Digitized by Google

enkelte gik hurtig til Husene med sine Redskaber paa Ryggen. En Grind klang, det var Medicineren som kom løbende fra Telegrafstationen. Han svinget med Luen, saa dens røde Silkefoer glimtet i Solen og allerede langt borte raabte han:

— Jeg har talt med ham i Telefonen.

Han var gjennemrystet af Bevægelse og voldsomt ivrig.

— Jeg har talt med ham selv i Telefonen, gjentog han, da han larmende traadte op paa Verandaen.

Han nævnte ikke Politimandens Navn, men vi skjønte jo alle, hvem han mente.

— Kommer han, spurgte vi i Munden paa hinanden.

— Ja, han kommer saa hurtig som mulig; men han kunde ikke sige nøiagtig naar.

Jeg indskjød en Bemærkning.

— Bare vi ikke ser os blinde paa Sagen. Hvem ved om det er et Mord?

— Hvad er det saa?

— Kanske et Ulykkestilfælde.

— Umuligt, utænkeligt, sa nogle. Og vi snakket længe frem og tilbage om dette. Og pludselig spurgte en af Damerne:

— Men hvem i alverden er det, som har dræbt ham?

Ja hvem? Det var Gaaden. Forstmesteren havde slet ingen Fiender, som vi vidste om. En meget fredelig Fyr, betydelig indesluttet. Han

vilde helst ikke omgaaes de andre Gjæster, talte sjelden under Maaltiderne og gik lange Turer alene.

— De kjendte ham jo fra før, sa Medicineren til mig, kanske De kunde tænke Dem et eller andet —

— Jeg kjendte ham kun løseligt, svarede jeg, kanske jeg har truffet ham to—tre Gange i det hele. Jeg kan ingen Oplysninger gi.

Kunde det være et Rovmord?

Neppe; baade Medicineren og jeg havde lagt Mærke til, at baade hans Diamantring og hans Guldurkjede var i Behold.

Nu kom Værtinden og oplyste, at Forstmesterens Seng var urørt. Han havde slet ikke været hjemme om Natten.

Altsaa var det en Mulighed for, at Mordet kunde være begaaet Aftenen i Forveien.

Medicineren blev en smule betuttet over dette.

— Jeg kunde kanske ha seet det af Sporene, mumlet han, det har jo regnet inat. Naar begyndte det at regne?

De fleste mente, at Regnet begyndte ved Midnat.

Medicineren saa paa mig.

— Det lader til, at noget er faldt Dem ind, sa han.

— Ja, svaret jeg, Regnet begyndte temmelig nøiagtig Klokken et.

— Hvoraf ved De det?

— Jeg var oppe. Jeg kjendte de første tunge

Draaber falde. Og jeg kan fortælle Dem, mine Damer og Herrer, at jeg gik over Vidden mellem Klokken elleve og halv tolv.

— Hørte De noget?

— Jeg hørte en Vogn rasle langt borte paa en fjern Vei; det var det hele.

— Kom De fra Gaarden?

— Ja, jeg kom fra Gjærnæs . . . Hvem har seet ham sidst i levende Live? spurgte jeg pludselig.

Svarene blev forskjellige.

Nogle havde seet ham sidst ved Aftensbordet. Værtinden havde seet ham gaa op paa sit Værelse en Times Tid efter. En af Damerne havde seet ham i Jagtdragt og med Bøsse over Skulderen Klokken halv ti. Han var da ifærd med at gaa ud, han havde hilst venlig paa Damen og nævnt nogle Ord om, at der snart kom Regn. Han havde pegt op mod Himlen og sagt:

— Ser De, Frøken, hvor Skydotterne flyver; det er Regnbygen, som jager dem foran sig.

— Men De, spurgte Medicineren, De har maaske seet ham endnu senere?

— Klokken halv elleve, svarede jeg, saa jeg Forstmester Blinde sidste Gang i levende Live.

Jeg fortalte nu hvad der var hændt mig Aftenen i Forveien, at jeg havde seet Blinde gaa ud fra Gjærnæs Hovedgaard og forsvinde over Sletten. Jeg fremstillet det hele med stor Forsigtighed, jeg nævnte saaledes intet om, at den dræbte var kom-

Digitized by Google

met ud af Frøken Hildes Værelser. Da jeg var færdig, sad mine Tilhørere længe tause og eftertænksomme. Damerne saa sky paa hinanden og Medicineren bemærket:

— Det var da underligt, at De ikke slap ind paa Gaarden. Den unge Gjærnæs pleier at være en selskabelig Mand.

— Jeg har Indtryk af, svarede jeg, at der foregik noget usedvanligt paa Gaarden. Forvalteren saa helt forstyrret ud og hans Stemme var forbløffende indtrængende, da han negtet mig Adgang til Huset. Jeg tror, at jeg paa en eller anden Maade i høieste Grad var uvelkommen netop da og jeg er sikker paa, at dette ikke havde sin Grund i min Person.

— Mener De, at der foregik et eller andet paa Gaarden?

— Ja, jeg mener det.

— Men De saa intet usedvanligt?

— Nei, og heller ikke hørte jeg noget. Men af Lysene, som flakket fra Værelse til Værelse kunde jeg forstaa, at der hersket en vis Bevægelse indenfor.

Medicineren mumlet noget om, at Forstmesterens Død maaske kunde sættes i Forbindelse med den mærkelige Ophidselse, som tilsyneladende var opstaaet paa den ellers saa rolige Herregaard.

— Hvorledes saa Blinde ud igaaraftes? Var han bevæget?

— Slet ikke, svarede jeg, han var rolig som

Digitized by Google

sedvanlig, hans Ansigt udtrykte ikke den ringeste Bevægelse. Han tændte sin Pibe, da han stanset ti Skridt fra mig, lige ved de store Pæretræer og Fyrstikken glødet op i hans Ansigt, saa jeg kunde se hvert Træk. Nei, han var meget rolig . . . .

Saaledes summet det af Snak hele Eftermiddagen. Den gaadefulde Forbrydelse forvirrede endnu saa meget, at de samme Spørgsmaal ustanselig dukket op igjen, Fantasien kom til, de smaa Usandsynligheder begyndte at svirre, en voldsom Nervøsitet havde grebet Damerne, de kunde næsten ikke spise, de pillet ved de letteste Retter og lod Melkeglassene staa halvtømte, saa opsat var de paa at fare sammen i gysende Snak om Mordet. Hvad vilde Forstmesteren paa Gjærnæs saa sent om Aftenen? Det begyndte med et hemmelighedsfuldt Blink i etpar Dameøine, et sammenknebent Smil som røbede en Viden udover det sedvanlige, — og snart var Romanen i fuld Gang. Forstmesteren og Frøken Hilde var flere Gange seet sammen. Gud ved hvad Blinde skulde ligge paa Landet hernede efter naar det ikke var for at træffe Frøken Hilde, — han som havde sine store Skoge at vandre rundt i. Jeg havde med Hensigt fortiet Hildes Navn, jeg kjendte Damernes Kombinationsevne i en bestemt Retning og det var derfor jeg undlod at fortælle, at jeg havde seet Blinde gaa ud fra hendes private Værelse ved halv elleve Tiden om Aftenen. Men ligefuldt gramsed Damerne i Usandsynligheder

Digitized by Google

om et Kjærlighedsdrama; de fik halvt om halvt Medicineren over paa sin Side og da det ud paa Aftenen rygtedes, at nu kjørte Frøken Hilde forbi nede paa Veien, blev Verandaen stormet af en Skare Damer og Herrer, som tumlet om hinanden af lutter Ivrighed efter at faa se Heltinden.

Frøken Hilde kjørte i en Firehjuler. Hun var alene i Vognen og kjørte hurtigt, holdt stramt i Tøilerne og saa uafbrudt ret frem for sig. Paa Hovedet havde hun en hvid Flonelslue, som blev holdt fast i hendes tykke brune Haar af en lang Naal, jeg kunde tydelig se denne Naal, dens Knop var forgyldt og blinket. Og jeg kunde tydeligt se hendes Profil, hun var blegere end sedvanlig og der var kommet noget stramt over hendes Ansigtstræk, ligesom hun skulde være paa Graaden. Hun havde stort Hastværk, hun svinget tilhøire og Vognen forsvandt i en Støvsky.

— Til Lensmanden sa én, hun skal til Lensmanden, han bor derhenne.

Knapt fem Minutter efter kjørte hun forbi igjen den modsatte Vei. Men nu var Lensmanden med paa Vognen. Hun havde Svepen fremme, Sveden drev af Hesten.

Damerne mente, at hun vilde se den Døde. Ingen kunde nemlig komme ind i Sandgraverhytten, uden at Lensmanden selv var tilstede. Og derfor havde hun hentet ham. Hun kom hurtig tilbage, hun maatte ha revet Lensmanden ud af Kontoret som om det gjaldt Liv eller Død.

Digitized by Google

Og saan som hun jaget paa Hesten; længe efter at Vognen var forsvundet inde i Skogtykningen kunde vi høre Hjulenes Skrapen mod Veien.

Ved at høre denne Vognlarm, som lidt efter lidt kvaltes af Skogen og døde hen, faldt en af Nattens smaa Hændelser mig isinde, mit Møde med Fiskeren. Jeg husket, at han ogsaa kom fra Sletten og ligesom jeg stod han og lyttede efter Lyden af fjernt rullende Vognhjul. Men hvad var det han talte om? Jernvognen . . . . Jeg saa ham for mig igjen, som han stod der i Mørket, liden og tuslet og rystende paa Hovedet af mit Spørgsmaal: Hvem eier Jernvognen? Ja, hvem eier den, sa han.

Udover Aftenen kom flere af Egnens Folk hen til Hotellet. De vilde høre mere om den uhyggelige Hændelse; de snakket lavmælt og forsigtig, ligesom de skulde være i Begravelse, de udspurgte Tjenerskabet og Værtinden, enkelte vovet sig hen til Gjæsterne og indledet Samtalen med store svævende Udtalelser om Aarsvæksten og Veiret. Alle havde været oppe ved Sandgraverhytten og ved Mordstedet. Landhandleren kunde fortælle, at Frøken Hilde havde været inde i Hytten og seet Liget, men hun var kjørt hurtig derfra igjen. Hun havde ikke grædt men været saa forfærdelig bleg, dødbleg og stivnet i Ansigtet. Det var besynderligt, at ingen af Egnens Folk fremkom med nogen bestemt Udtalelse om Ugjerningens Aarsag eller om hvem Morderen kunde

Digitized by Google

være. Men af deres tilfældige Snak og Miner kunde man forstaa, at de havde sine egne Tanker. De talte om Vidden. Det er noget rart ved den Vidden. Der er foregaaet mange Ting paa den Vidden. Og den gamle Gaard havde tydeligvis ogsaa sine Hemmeligheder, som Folkene kjendte, men nødig vilde snakke om.

Det blev en vakker og stille Kvæld. Vi sad ude paa Verandaen og fortsatte Samtalen om det uundgaaelige Emne frem og tilbage, frem og tilbage, Damerne mere og mere gysende eftersom Dagslyset graanet. Vi havde stadig Følelsen af noget utroligt, noget uhændeligt, fordi Modsætningen var saa stærk: Derude i Sletten laa den mørke Uhygge og ruget og her sad vi nogle Feriegjæster sammen i den blide, fredelige Aften; vi lyttet efter Aareslag fra Sjøen og Fodtrin fra Veiene, det surret omkring os af spinkelt Fuglekvidder og Cigarrøgen gik ret op i Luften og var vidunderlig lyseblaa. Da Myggen blev for brydsom flyttet vi ind i Salonen, Damerne var søvnige, men vilde nødig gaa til ro; de var bange for at bli alene.

Pludselig hører jeg, at der er en som raaber mit Navn, Raabet kommer ude fra Verandaen, en Stemme som jeg ikke mindes at ha hørt før.

— Et Menneske raaber paa Dem, siger Medicineren.

— Ja, jeg hører det selv.

Jeg reiser mig hurtig, gaar hen og slaar

Digitized by Google

begge Verandadørene op. Der findes ikke en levende Sjæl paa Verandaen. Bare tomme Kurvstole og et Bord. Og paa Bordet staar etpar Seltersflasker og nogle tømte Glas. Jeg blir et Øieblik ganske forbløffet, men saa hører jeg atter mit Navn bli raabt og nu ser jeg nedenfor Verandaen en gul Straahat. Jeg gaar nogle Skridt fremover, Straahatten forsvinder og et graahaaret Hoved kommer tilsyne inde i Løvhænget. Det er Fiskeren fra igaaraftes, som staar og hilser paa mig.

Jeg læner mig udover Balustraden og siger med en overstrømmende uforklarlig Godslighed:

— Nei, er det Dem. Det var hyggeligt at se Dem igjen. Vi talte sammen igaaraftes, ikke sandt?

— Jeg har været paa Arbeide i hele Dag, svarer Manden, ellers var jeg kommet for længe siden.

— Hvad vil De mig?

Manden pliret op til mig med sine hvide Hornøine.

— Ja, er det ikke underligt, det som er hændt, siger han.

— Mener De Mordet?

— Ja. Jeg har hørt, at han skal være slaaet ihjel igaaraftes.

— Det er vistnok rigtig.

— Ved Ellevetiden?

— Det kan ikke saa nøiagtig siges. Han er seet

sidste Gang i levende Live Klokken halv elleve. Jeg saa ham selv.

— Ja er det ikke underligt, er det ikke underligt . . . mumler Manden, De hørte den ogsaa? tillægger han spørgende.

— Hvad?

— Jernvognen. Vi stod jo og lyttet begge to. Jernvognen rullet langt borte.

En mærkelig Følelse begynder at dirre i mit Bryst.

— Kom De fra Sletten? spør jeg Manden.

— Ja, svarer han, jeg gik forbi Sandgraverhytten Klokken elleve.

— Hørte De noget?

— Jeg hørte ikke noget andet end Jernvognen.

— Intet Skrik?

— Nei.

— Vent, siger jeg, jeg kommer straks tilbage.

Jeg henter min Hat og min uundværlige Spadserstok med Elfenbenskuglen.

Jeg gaar ud paa Veien og vinker Manden hen til mig.

— Følg med, siger jeg, fortæl hvad De ved om Jernvognen. Er det ikke et gammelt Sagn?

— Et gammelt Sagn, mumler Manden uden at forstaa. Han ryster paa Hovedet igjen. Lad os sætte os etsteds, tilføier han, det er saa vanskeligt at snakke gaaende. De gaar desuden saa hurtig og jeg er træt. Jeg har været paa Arbeide hele Dagen.

Digitized by Google

Han peger paa en Fjeldknat inde i det nærmeste Engstykke, den ligger som en blank Skalle i det frodige Græs. Vi gaar over Engen, den er blit fugtig af Kvældsduggen.

— Det er blit sent, siger jeg, idet vi sætter os. Jeg kjender de Indfødtes Sendrægtighed, jeg vil ha Manden til at skynde sig.

— Ja, svarer Manden, paa samme Tid igaar var det vel allerede skeet.

— Hvor hørte De Jernvognen først?

— Da jeg var kommet ind i Skogen. Jeg kjender Lyden godt; den er ikke til at ta feil af. Jeg har hørt Jernvognen tidligere, skal jeg si Dem.

— Naar?

— Det er fire Aar siden. Det var samme Nat gamle Gjærnæs kom afdage.

— Blev han ogsaa dræbt?

— Nei, han druknet. Man fandt hans Hat og Stok ilanddrevet nede ved den store Sandstranden og nogle Dage efter fandt vi hans Snekke. Den laa hvælvet og dasket mod Stenene.

— Men Liget?

— Det fandtes aldrig.

— Hvor gammel var Manden?

— Over femti Aar. Ingen kunde forstaa, hvordan den gamle Mand kunde falde paa at ro tilsjøs i en liden, aaben Snekke.

— Det var et underligt Paafund.

— Ja, meget underlig. Vi talte jo lidt om

Digitized by Google

det vi Folk her paa Egnen. Saan mellem os. Vi havde vore Mistanker.

— Selvmord?

Manden undviger Spørgsmaalet.

— Enhver faar svare for sine egne Handlinger, siger han.

— Men den Nat hørte De altsaa Jernvognen?

— Ja, jeg hørte den ligesaa tydeligt, som jeg hørte den inat. Det er en gammel Gaard, Gjærnæs, skal jeg si Dem og den har sine besynderlige Hemmeligheder.

Manden fortalte nu en lang Historie om nogle uhyggelige Varsler, som pleiede at vise sig paa den gamle Gaard. Et Sagn sa, at Gaardens Eier for hundrede Aar siden eller vel det havde kjørt sig tildøde i en Jernvogn. Han var en menneskesky Særling, som havde færdes meget ude i Verden og han havde intet godt Lov paa sig. Han ødet Fædrenearven ved at realisere en mængde halvgale Paafund. Særlig var Hester og underlige Kjøretøier hans Liebhaberi. Tilslut lod han forarbeide en Vogn helt af Jern. Den havde to Hjul og en bred Skjærm foran og var ikke ulig de gamle jødiske Stridsvogne, som man kunde se afbildet i Billedbibelen. Med denne Vogn kjørte han sig en Aften ihjel paa Sletten. Naar noget uhyggeligt skulde hænde paa Gjærnæs eller naar nogen skulde dø havde man senerehen bestandig hørt Raslingen af Jernvognen over Sletten. Men ingen havde seet den og den efterlod aldrig noget

Digitized by Google

Spor i Veiene. Enkelte paastod, at Jernvognen endnu fandtes skjult et eller andet steds paa Gaarden, gjemt i et sikkert aflaast Rum i den store Laavebygning. Sidste Gang Vognen hørtes var for fire Aar siden, den Nat gamle Gjærnæs døde. Der havde gaaet mange Rygter om denne Mand, hans Pengesager skulde ikke være i den bedste Orden ligesom alle og enhver kunde se, at Gaardsstellet var forfaldent. Men det havde dog lykkes hans kraftige, energiske Søn at holde det hele oven Vande og endog betale noget paa Faderens Gjæld . . . Alt dette fortalte Fiskeren mig nølende og forsigtig, ligesom han stadig var bange for min Mistro.

— Nu er vi de eneste som har hørt Jernvognen inat, sa han tilslut, og jeg vilde gjerne spørge Dem om jeg skal fortælle til andre, hvad jeg har hørt.

— Hvorfor ikke.

Fiskeren sad længe taus.

Endelig mumlet han:

— Man tror ikke paa mig. Jeg har været hos Præsten og fortalt mange underlige Oplevelser jeg har havt baade paa Sjøen og iland. Jeg har været hos Skolemesteren ogsaa. Men de har bare smilet ad mig og sagt, at jeg har en livlig Fantasi. Men nu, tænkte jeg, nu kunde Du kanske faa ret, naar Du har en Hovedstadsmand og en belæst Mand paa Din Side. Ja, for De har jo hørt Jernvognen, har De ikke?

Jeg maatte atter forundre mig over Fiskerens Ivrighed. Jeg forsikret ham, at jeg med Glæde skulde staa paa hans Side. Jeg hørte en Vogn rulle udover Sletten inat, sa jeg, men jeg kan jo ikke paastaa, at det var Spøgelsesvognen.

— Det har ikke været nogen anden Vogn, svarede Fiskeren afgjørende, undersøg paa Veiene, det har jo regnet inat, en Vogn som gaar saa tungt som den vi hørte, maa efterlade Spor, men undersøg bare og De skal se der findes ikke Hjulspor i Veiene. Paa disse Trakter er det bare Gjærnæs og Præstens som har Hester.

Jeg vilde ikke nærmere ind paa Sagen, jeg fortalte ham, at der kom en Mand imorgen, som han kunde henvende sig til. Hvad heder De? spurgte jeg.

— Jan Jansen, svarede han.

— Godt, Jan Jansen, imorgen tidlig kommer en Politimand fra Kristiania med Postbaaden, tal med ham. Han vil sikkert høre paa Dem med Interesse.

Jeg tændte en Cigar for at holde Myggene borte. Fiskeren sad længe taus og stirret forsagt frem for sig.

— Det blir Vind, mumlet han.

— Vind, udbrød jeg, her er jo fuldstændig stille nu. Ser De ikke at Cigarrøgen spreder sig omkring os og blir liggende som blaa Aarer i Luften.

Fiskeren pegte over Skogen ud mod Sjøen og svarede:

— Søndenvind. Naar det synger slig af Sjøen yderst ude i Skjærene, da kommer Vinden.

Jeg hørte efter. Og det forekom mig virkelig, at et svagt, uendeligt Sus fyldte mine Øren, en Lyd som man ikke hører uden man lytter efter den, men som man da hører alene. Men endnu var Natten ganske stille, Lyset blundet bare, der var ingen Farver længer og Træerne stod mod Himlen som Skeletter af Aske.

Pludselig vendte Fiskeren Hovedet og i et Sæt reiste han sig op; han lyttet, lyttet saa intenst, at Munden stod halvt aaben.

— Hvad hører De?

— Jeg tror, at jeg hører . . .

Han lyttet igjen længe, men saa satte han sig rolig ned paa Fjeldnabben og mumlet:

— Nei, det var ingenting.

Fiskeren fik ret. Udover Natten begyndte Blæsten. Da jeg kom op paa mit Værelse ved halv to Tiden raslede Vinduerne paa sine Hængsler og Trækken slog Døren af mine Hænder og smækket den igjen med et Knald. Jeg tændte ikke Lampen, jeg stod ved mit Vindu en Tidlang og stirret udover Sletten mod Gjærnæs: Der blinket intet Lys.

Blæsten strømmet lige mod mig. Den var løftet op fra Havet og bar indover Land en vaad Gufs af salt Sjø. Den greb fat i Trærne, vugget de mægtige Kroner, den fyldte Skogen med et drivende Sus, saa det var ligesom hele Skogen

Digitized by Google

kom skyllende mod mig og dens vældige Aande rullet gjennem Kornakrenes gule Arealer i store Dønninger. Idet jeg samlet min flagrende Jakke omkring mig, følte jeg Iskulde i Armhulningerne. Den hede Varmedyne, som hele Dagen havde ligget over os, var endelig blit revet istykker og feiet bort af Blæsten.

Jeg greb fat i Vinduet for at lukke det, men stanset pludselig, idet jeg opfanget en Lyd fjernt borte, en raslende Metallyd som bares med af Vindkastene og steg og faldt med dem. Lyden kom fra Sletten.

Det var Jernvognen igjen.

Digitized by Google

III.
DEN GAMLE GAARD.

Den næste Dag, langt ud paa Formiddagen, vaagnet jeg med et Rykk, og jeg havde straks Følelsen af, at jeg ikke var alene i Værelset. Jeg reiste mig halvt op i Sengen og lod Blikket flakke omkring. Der stod en sort Kasse paa mit Bord, en Kasse som ikke tilhørte mig og som jeg slet ikke havde seet der før. Det var et Fotografiapparat. Paa en Stol ved Siden af Bordet sad en middelaldrende Herre.

Jeg dalet tilbage i Sengen uden egentlig at opfatte nogetsomhelst, jeg var endnu forvirret af Søvnen.

En rolig og elskværdig Stemme sa:

— Lig . . . lig bare stille, lad mig ikke forstyrre.

Det maa være ham, tænkte jeg, Politimanden.

Jeg spurgte:

— Hvorledes er De kommet ind i mit Værelse?

Digitized by Google

— Meget let, svarede den elskværdige Stemme, gennem Døren.

— Saa maa De ha gaaet stille. Jeg sover overordentlig vart.

— Ja, svarede Manden, jeg vidste at De sov og derfor listet jeg meget forsigtig ind. Jeg gjorde ingen Støi.

Jeg reiste mig igjen halvt op i Sengen, stirret forbløffet paa Manden og spurgte:

— Hvorfor vilde De ikke gjøre nogen Støi?

— For ikke at forstyrre Dem.

Den fremmede Herre smilte, et paa samme Tid velvilligt og sarkastisk Smil. Der jeg laa i Sengen kunde jeg betragte ham meget nøie. Jeg gjettet paa, at hans Alder var femogtredive eller firti. Han var middels høi, bredskuldret. Hans Hoved synes noget lidet til den brede og stærke Hals, han var lidt skaldet, havde et graasprængt Overskjæg og bar Lorgnetter i sort Indfatning; hans Øine var besynderlige og stadig skiftende. Naar han kneb dem sammen, laa de som to sorte Streger bag Lorgnetglassene og derved fik hele hans Ansigt et Præg af Sarkasme og Mistroiskhed, men naar han saa skarpt paa mig, blev de unaturlig store og meget stikkende. Han virket ikke helt sympatisk.

— Hvem er De? spurgte jeg.

— Det har De sikkert allerede gjettet, svarede han, mit Navn er Asbjørn Krag.

— Politimanden?

Digitized by Google

— Detektiven, rettet han, Betegnelsen Politimand forudsætter, at man er ansat i Statens Tjeneste. Det er længe siden jeg var paa Gage. Jeg er fuldstændig min egen Herre, jeg kalder mig ogsaa privat Opdager. De har iøvrig ret i, at De sover meget let.

— Hvad behager?

— Jeg behøvet bare at se lidt paa Dem for at faa Dem til at slaa Øinene op.

— Kan De vække sovende ved at se paa dem?

— Bevares, det er meget let. Havde jeg vidst, at De sov saa vart, vilde jeg ikke ha seet saa intenst paa Dem.

— Hvorfor ikke?

— Det interesserer mig bestandig at se paa sovende Mennesker. Og høre. Enkelte taler jo i Søvne, ved De.

— Hvad vil De mig?

— Jeg vil tale med Dem om Mordet. Man har sagt mig, at De sidst af alle har seet den dræbte i levende Live.

— Ja, jeg saa ham Klokken halv elleve om Aftenen.

— Og han er slaaet ihjel temmelig nøiagtig ved Ellevetiden.

Mit Ansigt maa i dette Øieblik ha afspeilet nogen Forundring over Mandens Skraasikkerhed, for han sa:

— Det er slet ikke saa vanskeligt at slutte.

Digitized by Google

Fra Herregaarden til Mordstedet er der en halv Times Gang.

— Man kan ikke vide, om han har været andre Steder, indvendte jeg.

— De glemmer Regnet, svarede Detektiven, Sporene viser tydeligt, at den Ulykkelige er faldt overende forinden Regnet kom.

Jeg havde intet at svare til dette. Hr. Asbjørn Krag reiste sig.

— Jeg driver omkring her udenfor til De har klædt Dem, sa han. Det er sjelden jeg har Anledning til at være paa Landet og da er det fornuftig at benytte de faa Timer, som staar til min Raadighed. En herlig Luft.

— Skal De reise saa hurtig.

— Muligvis; men jeg reiser ikke alene herfra.

— Hvem skal da være Deres Følge?

Detektiven kneb Øinene sammen og svarede smilende:

— Morderen, det er da let at skjønne.

I Værelset ved Siden af hørtes Stemmer. Krag lyttet.

— De taler om den Døde, sa han, alle Mennesker taler om ham.

Han nikket til mig og gik ud af Døren. Fotografiapparatet tog han med sig.

Jeg laa en Stund og summet mig i Sengen. Jeg havde slet ingen Lyst til at staa op, men endelig hoppet jeg da ud af Lagnerne og iførte mig mine lette Sommerklær. Da jeg slog Vin-

Digitized by Google

duerne op, stod Varmen udenfor igjen, stille og dampende. Himlen laa lavt ned mod Jorden, det var ligesom den trykket Luften sammen, saa den blev tyk af Hede. Ikke et Blad dirret, Vinden fra igaaraftes var forlængst blæst forbi.

Jeg blev staaende en Stund og lytte efter Stemmerne derinde fra Værelset ved Siden af. Det er Satans lydt, tænkte jeg. Jeg puttet en Cigaret i Munden og gik. Mit første Spørgsmaal, da jeg kom ned i Salonen, gjaldt Værtinden. Jeg bad om at faa et andet Værelse, det var for lydt deroppe, jeg blev forstyrret af Stemmer omkring mig. Værtinden lovet at ordne Sagen og saa gik jeg ud til Detektiven. Jeg saa ham straks i Skyggen under nogle store Trær.

— Staa stille, raabte han til mig, nu faar jeg en udmærket Profil af Dem.

Det knakk i hans Fotografikasse. Han kom smilende mod mig og bad om Undskyldning.

— Amatørfotografien, sa han, er min sidste Lidenskab og da jeg bestandig overdriver mine Lidenskaber er jeg som Amatørfotograf en Fare for mine Omgivelser. De stod saa udmærket mod den brune Fjeldvæg, jeg haaber De undskylder. Har De spist Frokost?

Hans Spørgsmaal kom ganske hovedkuls.

— Nei, svarede jeg, siden det er Dem saa meget om at gjøre at tale med mig vilde jeg ikke opholde Dem længere.

— Tænkte det, tænkte det, mumlet han,

idet han gemytlig tog mig i Armen, kom med skal De se, hvorledes jeg har arrangeret det.

Han drog mig ind i et af Hotellets Kabinetter. Her stod et Frokostbord dækket til to. Der var Ræddiker og Æg, mygt, hvidt Brød, Hummer, kold Fisk, en Mængde lys Mad, herlig i Sommervarmen, blaahvide, kjølige Servietter. Jeg kom i godt Humør og takket Detektiven for hans omtænksomme Elskværdighed.

— Vi taler bedre sammen ved et saadant Bord, sa han, jeg har glubende Appetit. Jeg har trasket meget omkring idag.

— Saa kom De kanske tidlig?

— Klokken halv seks med Motorbaad. Jeg har allerede hilst paa Præsten.

— Hvad i Alverden vilde De med Præsten?

— Blot stille ham et enkelt Spørgsmaal. Han havde ikke Telefon og saa maatte jeg søge ham personlig. Jeg vilde vide om hans Hest var i Kjøring Nat til igaar.

Jeg saa paa Detektiven.

— Saa har De sikkerlig allerede talt med Fiskeren Jan Jansen.

— Ja, tror De paa Jernvognen?

Efter en Stunds Betænkning svarede jeg:

— De spør saa underlig. Deres Spørgsmaal overfalder mig formelig. Hvorledes vil De, at jeg som et nogenlunde fornuftigt Menneske skal tro paa det gamle, fantastiske Sagn.

— Men De har altsaa hørt Vognen rulle?

Digitized by Google

— Ja.

— Fjernt?

— Ja, langt, langt borte. Og dog tør jeg bande paa, at den Vogn jeg hørte rullet over Sletten.

— Hvorledes vil De karakterisere Lyden? Lignet den en Raslen med Lænker?

— Nærmest. Ialfald var J e r n lyden overordentlig tydelig.

— Det er meget interessant, mumlet Detektiven, vil De saa være saa venlig at fortælle mig alle Deres Oplevelser fra De saa den ulykkelige Forstmester i Herregaardens Have og til De lagde Dem igaaraftes. Helst saa omstændeligt som mulig.

Og saa fortalte jeg da alt hvad jeg vidste. Da jeg kom til Fundet af den Døde, glemte jeg hverken Damernes Rædsel eller den unge Mediciners Vigtigmageri med at agere Detektiv. Tænk, han snuset i Sporene, sa jeg, ja, han maalte vist endog Afstanden hen til det nærmeste Træ.

Men disse Enkeltheder syntes ikke at interessere Detektiven.

— Saa — sa han halvt aandsfraværende, saa—aa, videre.

Da han hørte om Hatten, spurgte han:

— Hatten laa altsaa et Stykke fra den Døde?

— Ja.

— Hvor langt borte?

Digitized by Google

— Saa nøie kan jeg ikke si det, jeg antar etpar Meter.

Da jeg var færdig sad Asbjørn Krag længe eftertænksom.

— En underlig Sag, mumlet han.

— Ja, nu er jeg kommet til igaaraftes, sa jeg, men jeg har endnu en liden Ting at fortælle.

Detektiven kneb Øinene sammen og det sarkastiske, mistroiske Udtryk i hans Ansigt blev igjen fremherskende.

— Naar lagde De Dem inat? spurgte han.

— Klokken to, svarede jeg.

— Da ved jeg paa en Prik, hvad yderligere De har at fortælle. Jeg tør bande paa, at De ogsaa inat har hørt Jernvognen.

Jeg kunde ikke svare noget til dette, for han havde virkelig truffet det rette.

En Vogn stanset nede paa Veien. Detektiven kastet et Blik gjennem Vinduet.

— Det er Lensmanden, som kommer for at hente mig, sa han, De maa følge med.

— Hvorhen?

— Til Herregaarden. Der har jeg endnu ikke været. Har De ikke Lyst?

Jeg betænkte mig.

— De maa jo forstaa, sa jeg, at jeg er endel oprevet af Hændelserne igaar. Jeg vil nødig udsættes for nye Rystelser.

— Hvad skulde vel det være for Rystelser? spurgte Detektiven. Jeg skal tale med Eieren paa

Gjærnæs, jeg vil bare høre lidt om den Ulykkeliges sidste Besøg der. De gjør mig en Tjeneste ved at følge med.

— Men jeg interesserer mig slet ikke saa meget for denne Sag. Tag heller Medicineren med.

Men Detektiven greb mig resolut i Armen.

— Saa kom nu, sa han, De har intet at forsømme.

Lensmanden behandlet den fremmede Opdager med udsøgt Høflighed, han børstet endog af Vognsædet, skjønt det aldeles ikke var smudsig. Da vi kjørte ud fra Hotellet stod en hel Del Gjæster paa Verandaen og betragtet os med stor Nysgjerrighed, Medicineren kom nedover i knaldende hvide Sportsklær, ivrig efter at faa være med, men vi kjørte fra ham og han blev staaende skuffet og se efter os med Haanden skyggende for Øinene. Jeg vinket til ham ironisk; jeg syntes ikke, han virket sympatisk, dertil var han for pen og saa havde han en altfor velpleiet Knebelsbart og under Barten laa et bestandigt Lønsmil.

Da vi kom til Sandgraverhytten stanset Lensmanden Hesten paa Asbjørn Krags Anmodning. Krag ordnet lidt ved sit Fotografiapparat og bad Lensmanden om at aabne Hytten.

— Hvad vil De derind? spurgte jeg, har De ikke allerede seet den Døde.

— Jo, svarede Detektiven, men da var der ikke Lys nok.

— Lys nok?

— Ja, der var ikke Lys nok til Fotografering, forstaar De ikke det?

— Men saa bryder De Overenskomsten, indvendte jeg, De garanterede mig jo mod nye Rystelser.

Lensmanden var allerede ifærd med at trække Slaaen fra Døren. Asbjørn Krag og jeg stod alene henne ved Vognen. Nu fik igjen Detektiven det modbydelige Udtryk i sit Ansigt, det sammenknebent mistroiske.

— Er De ræd for at se ham? spurgte han, saa kan De jo bli herudenfor. Jeg tvinger Dem ikke til at gaa med ind.

Uden at svare gik jeg raskt henimod Hytten. Asbjørn Krag fulgte efter, fremdeles ordnende med sit Fotografiapparat.

Den lille Sandgraverhytte var ikke ulig de smaa Boliger, som opføres ved Jernbaneanlæg i Ødemarker. Hytten var i sin Tid blit benyttet til Opbevaringssted for Spader, Hakker og andre Redskaber, som brugtes ved Sandgravningen. Langs Væggene stod endnu endel af disse Redskaber, bedækket med Skorper af størknet Jord og Lere.

Der var kun et Rum.

Detektiven slog Vinduerne op, saa den friske Luft ude fra Vidden kunde fylde Værelset. Midt paa Gulvet stod et bredt uhøvlet Bord. Ovenpaa dette var den Døde lagt.

Jeg gik hen til den Døde og saa ind i hans Ansigt. Nu husket jeg hvad Medicineren havde sagt Dagen i Forveien, jeg maatte stiltiende gi ham ret. Det var ligesom den Døde smilte og over hans Smil var der noget haanligt, næsten triumferende.

Jeg fór let sammen ved at høre et Knækk i Detektivens Fotografiapparat og da jeg saa mig om, opdaget jeg, at Detektiven betragtet mig skarpt.

— Jeg troede det var den Døde, De skulde fotografere, sa jeg.

— Det er det ogsaa, svarede Detektiven, men jeg maatte ta Deres Ansigt med. De havde et uforligneligt Udtryk af Forundring og Gru. Jeg har en ren Mani for at fæste Følelser til Fotografipladen.

Detektiven flyttet den Døde, saa Lyset faldt over hans Ansigt. Forstmesteren var nu fuldstændig som levende, han havde endnu Livets Rødme i Kinderne. Jeg stod og beundret hans skarpt skaarne Profil med den høie Pande. Hans Haar var tykt og brunt, jeg kunde se, hvorledes det var kjæmmet over til høire. Hans Skæg stak i det rødlige.

— Skulde vi ikke rette paa hans Slips, sa jeg til Detektiven. Slipset var under Faldet skjøvet bagover, saa Knuten var kommet op over det ene Øre, og hans stivede Snip var brukket paa to Steder.

Digitized by Google

— Nei, sa Detektiven hvast, lad ham bare være som han er.

Det forekom mig, som om Detektiven aldrig skulde bli færdig med Fotograferingen af den Døde. Luften blev stadig mere trykkende i Værelset, jeg følte mig ilde tilmode, men jeg vilde nødig la Detektiven mærke min Svaghed. Endelig blev han færdig, da han klappet Apparatet sammen var jeg nærved at besvime.

Asbjørn Krag aabnet Døren, saa Gjennemtrækken fór gjennem Værelset. Det virket velgjørende. Jeg kunde se, at Lensmanden var blit en smule bleg. Han havde aldrig før havt med en saadan Sag at gjøre. Men Asbjørn Krag derimod var lige rolig, lige uforanderlig. Han slap nye Plader ind i Apparatet og plystret medens han holdt paa med det. Det lod til, at den Døde som laa der paa Bordet, for ham bare var et interessant fotografisk Motiv.

— Skal vi saa kjøre videre? spurgte jeg.

— Endnu ikke, svarede han, jeg vil først se paa Hatten.

Han tog den Dødes Hat, satte den paa sine Fingertupper og betragtet den grundende, som om han skulde staa i en Herreekviperingsforretning og vælge sig ud et Hovedplag.

— Husker De, spurgte han mig, hvorledes han bar Hatten, da De sidst saa ham.

— Som man bestandig pleier at bære en grøn Jagthat, ikke anderledes, svarede jeg.

Detektiven oversaa tilsyneladende fuldstændig min Misnøie med at han saa længe dvælede her i den Dødes Værelse.

— Lad mig se engang, mumlet han, idet han uden videre trykket den grønne Jagthat ned paa mit Hoved.

— Saaledes ja, fortsatte han sin Enetale. Han rettet lidt paa Hatten. Saaledes maa den ha siddet . . . Det er særdeles interessant. Føler De Dem ilde tilmode? spurgte han.

— Jeg har ikke Nerver af Staal, svarede jeg, se paa Lensmanden, han liker sig heller ikke.

— Tvertimod, skyndte Lensmanden sig at bemærke, jeg synes bare, at Luften herinde er lidt . . . lidt stillestaaende og trykkende.

— Ja, men nu er vi ogsaa færdige. Undskyld min Sendrægtighed.

Detektiven lagde Haanden paa mine Skuldre og sa, idet han kneb Øinene sammen, saa de blev til to sorte Streger bag Lorgnetglassene:

— De har ret; De har ikke Nerver af Staal.

Han lagde den grønne Jagthat tilbage paa den Dødes Bryst, og saa forlod vi alle tre Sandgraverhytten. Lensmanden skjøv Slaaen for Døren.

Det føltes for mig som en vældig Befrielse at gaa over den aabne Slette, aande i fri Luft og under den høie blaa Himmel. Hesten havde under vor Fraværelse græsset længere og længere væk fra Landeveien og trukket Vognhjulene ned i Grøften. Tre Mænds Løft maatte

til for at faa Vognen op paa Veien igjen. Saa kjørte vi videre mod Gjærnæs. Klokken var to.

Det lod til, at Detektiven ogsaa havde Sans for Landskabets Skjønhed. Han gjorde nogle Haandbevægelser hen mod Skogen og Tjernene, ligesom han indrammet et Billede og sa:

— Hvilket Motiv for en Maler.

Det var underligt, at han kunde tænke paa saadanne Ting nu hans Tanker burde være optat af den uhyggelige og eiendommelige Gaade, som han havde paatat sig at løse.

Vi nærmet os Gjærnæs. Ude paa Markerne var Arbeidet i fuld Gang, Folkene rettet sig op og skygget for Øinene, da vi kjørte forbi. Asbjørn Krag beundret ogsaa den smukke Løvallé, som stødte op til Gaarden; hvor den duftende Tunnel endte, kunde vi se Gaardens hvide Facade; idet vi kjørte forbi Haven, slog en stærk Farvemængde os lige i Synet: violette Syrenklaser, som duvet mellem de kridhvide Gjærdestaver. I Hovedbygningen stod alle Dørene og Vinduerne aabne, Vinden fór frit gjennem Huset og bar Gardinerne med sig indover. Der duftet stærkt af Eng og Korn og groende Kløver, — en lys herlig Sommerdag for vidaaben Himmel.

Lensmanden stanset Hesten med et Rykk, saa den varme Singel knistret under Hoverne. Vi blev siddende i Vognen og stirre mod Indgangsdøren, om nogen skulde komme, og endelig fyldtes da Døråbet af en barhodet Mand i en hvid

Sommerjakke. Det var Forvalteren; jeg nikket og hoppet af.

— Herskabet hjemme? spurgte jeg.

— Ja.

Manden rørte sig ikke; han stod med Hænderne i Bukselommerne og stirret nysgjerrig paa os.

— Vi vil helst tale med Gjærnæs selv, sa jeg og gik.

— Saa faar De komme indenfor, svarede Forvalteren uden at gi Plads i Døraabet.

Nu saa jeg nøiere paa ham. Det var Manden fra iforgaars Aftes, Forvalteren som negtet mig Adgang til Huset. Han var endnu meget bleg, det kunde jeg se ganske tydelig. Hans Øine pliret smaa og ledet Tanken hen paa søvnløse Nætter; og der var noget gustent og gult og tyndnæset over hans Bleghed — som bestandig hos grove og robuste Folk, som gribes af en dyb Sorg eller overfaldes af en heftig Skræk.

Endelig kom der lidt Rørlighed i Mandens tykke Saaler; han fulgte os ind i en af Stuerne. Detektiven stillet sin Fotografikasse paa Bordet og gav sig derpaa udenvidere til at se paa Forvalteren. Han saa længe paa ham. Forvalteren forbausedes over hans Nysgjerrighed og spurgte:

— Hvem er den Karen?

— Jeg er fra Kristiania, svarede Krag, jeg er Detektiv.

Digitized by Google

Krag saa igjen granskende paa ham og tilføiet:

— Og De er Forvalter her, ikke sandt?

— Jo.

Forvalteren vendte sig om, idet han mumlet noget om, at han skulde varsle sit Herskab. Han var rimelig nok blit forlegen og da han kom til Døren vendte han sig en Gang om men mødte atter Asbjørn Krags Blik og forsvandt hurtig.

Et besynderligt Smil gled over Detektivens Mund. Han havde tat Plads henne ved Vinduet og sad med Ryggen mod Lyset. Hans Øine var halvt nedslagne og det forekom mig, at han med uhyre Interesse betragtet Straahatten, som laa paa hans Knær. Iøvrig sad han ganske stille. Lensmanden stod henne ved Vinduet og holdt Øie med Hesten. Et eller andet Sted i Bygningen talte en ilter Kvindestemme og ude fra Veien bares Lyden af en Cycleklokke ind til os; ingen kom.

— Lagde De Mærke til Forvalteren? spurgte jeg.

— Ja, svarede Detektiven spørgende, omtrent som han vilde si: Naada?

— Lagde De Mærke til hans Ansigt; det forekom mig, at han var ganske ulykkelig.

— Saa—aa —

— De burde tale med ham.

— Saa—aa —, hvorfor det?

— Kanske han ved noget.

— Hvad skulde han vide?

Spørgsmaalet forvirret mig. Jeg fortsatte ikke Samtalen. Endelig hørtes Skridt i det tilstødende Værelse, vi havde da ventet i over ti Minuter, og en Mand traadte tungt ind til os.

Det var Gjærnæs selv, en sværbygget Mand i Firtiaarene. Han nikket venlig til mig og trykket min Haand, og da Asbjørn Krag forestilledes for ham, ønsket han os alle velkommen.

Ligefrem spurgte han Detektiven:

— De kommer formodentlig i Anledning Mordsagen.

Asbjørn Krag bekræftet det. Gjærnæs nikket tankefuldt og mumlet halvt for sig selv:

— Ja, ja, det er besynderligt, hvad man kan opleve.

Hele hans Fremtoning var i dette Øieblik saa paafaldende, at jeg blev slagen med Forbauselse. Det fór gjennem min Hjerne: Hvad maa ikke Asbjørn Krag tænke. Han kommer her for at opklare et gaadefuldt Mord. Hos de Mennesker han hidtil har truffet, har han bare seet Afsky og Skræk over selve Gjerningen; men nu kommer han til denne Gaard, hvor han venter at faa nogle Oplyninger om hvad den Ulykkelige foretog sig i de sidste Timer før sin Død. Han træffer Gaardens Forvalter og maa forbauses over, hvor ulykkelig og nedtrykt denne Mand ser ud, og Gaardens Eier selv optræder saadan, at man absolut maa tro, han nylig er rammet af en stor og uoprettelig Ulykke. Jeg har aldrig seet et Men-

Digitized by Google

neske saa forsagt, saa dybt ulykkelig som Gjærnæs. Der skulde meget mindre til for at indgi en Fremmed den bestemte Mistanke, at Gaardens Folk, baade Eieren og Forvalteren, vidste mere om Forbrydelsen end vi andre. Asbjørn Krag ser paa ham og studser. Gjærnæs driver først frem og tilbage paa Gulvet foran Detektiven; han forsøger at beherske sig, han tilkjæmper sig en vis Ro og blir staaende ganske urørlig fremme paa Gulvet, han blir staaende saa stille, at det ikke engang dirrer i hans Fingertupper eller plirer i hans Øienlaag. Jeg kjender denne Tilstand, da selve den overvældende Nervøsitet gjør en rolig, medens alle ens Nerver brænder som glødende Fibre.

— Forstmester Blinde gik herfra Klokken elleve Nat til igaar, begyndte Detektiven, han er seet ved Hotellet Klokken ni. Man har altsaa Grund til at tro, at han har opholdt sig hos Dem i halvanden Times Tid; er det rigtig?

— Ja, det er rigtig.

— Hvad var Hensigten med hans Besøg?

— Han kom i et vigtig Anliggende.

— Meget vigtig?

— Ja, han anholdt om min Søsters Haand.

Ovenpaa dette Svar fulgte en trykkende Stilhed, som varede i mange Sekunder.

Saa spurgte Asbjørn Krag igjen:

— Var Blinde lykkelig, da han gik herfra, eller var han ulykkelig?

— Jeg formoder, svarede Gjærnæs, at han

var meget lykkelig. Thi han elsket min Søster høit og hun lovet at gifte sig med ham.

Jeg afventet ikke, hvorledes Detektiven vilde lede Samtalen videre, men skjød ind:

— Før han forlod Dem talte han kanske om, at han havde Fiender?

— Det forekom mig, at han nævnte noget saadant.

Asbjørn Krag saa paa mig granskende fra Siden og lod mig fortsætte med mine Spørgsmaal.

— Nævnte han Navne?

— Nei, det gjorde han ikke. Han var saa glad og fornøiet, at Tanken paa hans Fiender kun ganske forbigaaende formørket hans Sindstilstand. Jeg husker, at han udbrød lige før han gik:

— Aa, hvor mine Misundere vil bli mange. Aa, hvor jeg vil faa enkelte forfærdelige Fiender.

— Gav De Deres Samtykke til Forbindelsen? spurgte Krag.

— Ja, selvfølgelig, svarede Gjærnæs.

— Hvorfor selvfølgelig?

— Fordi hun selv vilde. Det kunde aldrig falde mig ind at sætte mig imod hendes Vilje.

— Saa vil jeg spørge Dem mere direkte, fortsatte Asbjørn Krag, likte De Forbindelsen?

— Nei, svarede Gjærnæs alvorlig.

— Hvorfor ikke?

— Naturligvis fordi jeg ikke likte Forst-

Digitized by Google

mesteren selv. Han virket usympatisk paa mig. Det forekom mig bestandig, at han var overlegen og arrogant og han vandt slet ikke ved nærmere Bekjendtskab. Selv da han havde faaet min Søsters ja, syntes han mig en Smule modbydelig. Der var noget triumferende over ham.

Asbjørn Krag blev pludselig mere interesseret.

— Vil De bruge det Ord, spurgte han, triumferende.

— Ja, det faldt mig ind . . .

— Men det kan benyttes i forskjellig Betydning. Mener De triumferende, fordi han havde opnaaet den Lykke at bli forlovet med Deres Søster, eller mener De egoistisk triumferende, fordi netop han og ikke en af de andre havde opnaaet den Lykke?

— Jeg mener egoistisk triumferende. Der var bestandig noget egoistisk over ham.

— Blev De forbauset ved at høre om Ulykken?

— Forbauset er et altfor mildt Udtryk, svarede Gjærnæs, jeg blev skrækslagen.

— Og Deres Søster?

— Hun har grædt i hele Dag. Hun er netop gaaet tilsengs, da hun føler sig syg og nedbrudt.

— Jeg vilde gjerne tale med hende.

Gjærnæs blev pludselig saa urolig, at han stammet.

— Det kan slet ikke la sig gjøre, sa han, hun er gaaet tilsengs.

Asbjørn Krag svarede ikke noget til dette. Derimod fik han med en Gang en paafaldende Interesse for Værelsets Udstyr. Det var temmelig lavloftet, som i de fleste gamle Herregaarde, Møblerne var gamle, Stolene betrukket med lyst, stribet Klæde.

— Jeg har en særlig Glæde ved at gaa gjennem gamle Gaarde, bemærket Detektiven, idet han reiste sig; maa jeg ikke faa se de andre Stuer, Hr. Gjærnæs.

— Jo, med Fornøielse, men De kommer lidt ubeleiligt nu, svarede Gjærnæs, vi staar midt op i Sommerarbeidet, og har ikke Tid til at ha det hyggeligt.

— Gjør intet.

Detektiven saa ud gjennem Vinduet. Han nikket tilfreds. Derude paa Tunet stod Forvalteren og holdt i Hestens Tøiler, skjønt det slet ikke var nødvendig; Forvalteren smaasnakket med Hesten, som virret med Ørene og rystet Fluerne væk. Jeg fik den bestemte Tro, at Forvalteren stod og ventet paa Detektivens Tilbagekomst.

Gjærnæs fulgte os nu omkring i de gamle Stuer og Asbjørn Krag besaa alt med Interesse, spurgte og grov om dette eller hint, vilde ha rede paa, hvor gamle Møblerne var og hvem Familieportrætterne forestillede. Over Gjærnæs Skrivebord hang en Bromidforstørrelse efter et Fotografi. Det forestillede en gammel Mand med Bukkeskjæg, smaa skarpe Øine og en kroget Næse.

Digitized by Google

— Hvem er det? spurgte Krag.

— Min Far, svarede Gjærnæs haardt.

Jeg forsøgte at gi Detektiven et Tegn om, at han ikke maatte spørge videre, da jeg erindret Fiskerens Fortælling om den gamle Mands tragiske Endeligt. Men enten oversaa Detektiven mit Vink eller ogsaa vilde han ikke følge det.

— Er han død? spurgte han.

— Ja, svarede Gjærnæs og slog Døren op til det næste Værelse.

— Hvorledes døde han?

— Han døde pludselig, mumlet Gjærnæs.

— Jasaa, pludselig, hm —

Detektiven blev staaende og betragte Fotografiet, men da Gjærnæs febrilsk begyndte at tale om andre Ting, maatte han løsrive sig fra det.

Gjærnæs viste os ogsaa Frøkenens Værelser.

— Men hun er der jo ikke, udbrød Asbjørn Krag forbauset.

— Hvadbehager?

— De sa, at hun var gaaet tilsengs.

— Ja, javist, men hun hviler i et andet Værelse.

Gjærnæs stirret ind i hendes solfyldte Leilighed.

— Hun ligger i et Værelse til Skyggesiden, sa han.

— Naa, saaledes.

Vi gik videre og kom ind i Gjærnæs' Bibliothek. Han var en stor Bogven. Et tæt

Rullegardin var trukket ned for Værelsets eneste Vindu, saa det var noksaa mørkt herinde.

— Nu har jeg ikke mere at vise Dem, sa Gjærnæs.

— Men den Dør? spurgte Asbjørn Krag og pegte paa en Dobbeltdør ligeoverfor, hvor fører den hen?

Gjærnæs stillet sig beskyttende foran Døren.

— Derinde ligger min Søster og sover, sa han.

Jeg fór uvilkaarlig sammen. En Klang af Haabløshed og Forsagthed var nu igjen i Mandens Stemme og jeg kom til at huske paa Optrinet Mordaftenen, da Forvalteren saa ivrig negtet mig Adgang til Huset.

Jeg ved ikke om Asbjørn Krag lagde Mærke til Forandringen i vor Værts Optræden, den lod ialfald ikke til at gjøre mindste Indtryk paa ham. Hans Tanker var igjen vendt tilbage til Mordet. Da vi langsomt drev gjennem Værelserne den samme Vei vi var kommet, spurgte han:

— Aner De hvem Morderen er?

Gjærnæs stanset og støttet sig med Haanden mod en Stolryg.

— Jeg kan ikke fatte det, svarede han.

— Og Deres Søster?

— Det er ogsaa en Gaade for hende.

— Og De kan ikke gi Oplysninger, som har nogen Værdi for Eftersøgelsen?

— Nei, tvertimod. Alle de Oplysninger, som jeg kan gi om den Ulykkeliges Besøg her,

Digitized by Google

tjener jo bare til at gjøre det hele mere gaadefuldt.

— De har ret, svarede Asbjørn Krag.

Idet vi skulde ta Afsked med Gjærnæs, sa Detektiven:

— Men saa har vi Vognen.

Gjærnæs forstod intet.

— Vognen? spurgte han.

— Ja, ved De ikke det, svarede Asbjørn Krag, man har hørt Jernvognen Mordnatten.

Vor Vært smilte — et besynderligt, tvungent Smil —

— Det gamle Sagn, mumlet han, ja naturligvis er det gamle Sagn dukket op igjen nu i Folks livlige Fantasi. Hvad mener De om Jernvognen, Hr. Detektiv?

— Jeg tror ikke paa Spøgelser, svarede Asbjørn Krag, men man har hørt en Vogn rulle henover den øde Slette, det er sikkert nok.

— Ja, og hvad saa?

— Saa har det naturligvis været en Vogn, ikke en Spøgelsesvogn, men en virkelig Vogn. I Miles Omkreds er det bare De og Præsten og Lensmanden, som har Heste. Præstens Heste har ikke kjørt. Og heller ikke Lensmandens.

— Og heller ikke mine, svarede Gjærnæs i stort Hastværk.

Idetsamme fik han gjennem det aabne Vindu Øie paa Forvalteren som stod og hjalp Lensmandens Hest med at faa Fluerne afveien.

Han førte Haanden op til Panden, han var med en Gang blit besynderlig ophidset.

— De har en lang Vei at kjøre, mumlet han, skjønt vi slet ikke havde nogen lang Vei at kjøre, det er kanske bedst at gi Hesten Deres lidt Havre.

Lensmanden protesterede forbløffet og sa, at det ikke var nødvendig.

Men Gjærnæs fór ud paa Tunet og vi fulgte efter ham.

Nu kunde alle og enhver se, at dette med Havren var et Paaskud, Gud ved hvorfor, men det var iallefald forfærdende tydelig. Gjærnæs gik hen til Forvalteren og hvisket nogle hastige Ord, medens han febrilsk kløede Hesten paa Mulen, saa den rykket Hodet iveiret og vrængte de hvide Tænder frem. Vi saa det baade Lensmanden og jeg; kun Asbjørn Krag var med en Gang blit optat af noget andet. Han betragtet smilende en liden sort og hvid Rottehund, som knurret mod os — med Øinene sigtende forarget over Snuden, der var rund og svart som en Bøssemunding.

Endelig steg vi tilvogns. Asbjørn Krag vinket Farvel til Gjærnæs.

— Farvel, raabte han, jeg haaber vi sees igjen. Jeg bor paa Hotellet.

Men idetsamme saa han paa Forvalteren, som slog Øinene ned.

Da vi kjørte gjennem Alléen, sa jeg:

Digitized by Google

— Jeg forstaar ikke, at De ikke spurgte Forvalteren ogsaa.

— Om hvad?

— Naturligvis om nogen af Gjærnæs' Heste har været ude den Natten.

— Det forekom mig at være ganske unødvendig, svarede Detektiven.

Vi kjørte ud paa Sletten.

Asbjørn Krag skjøv Straahatten ned over Øinene for at skygge for Solen, som brændte ubarmhjertig. Fremme paa hans Knær dinglet den uundgaaelige, sorte Fotografikassette.

Han var længe taus, men jeg havde en Følelse af, at han sad og tænkte under Straahatten.

Endelig spurgte han:

— Hvad døde han af?

— Hvem?

— Den gamle Mand, Faderen.

— Han druknet.

— Han blev altsaa ikke dræbt? spurgte Detektiven.

— Nei, svarede jeg.

IV.

FORVALTEREN.

I nogle Døgn hændte intet af Betydning. Den besynderlige Gaade deroppe fra Sletten lagde Uhygge over Stedet og flere Sommergjæster forlod Hotellet.

Jeg skulde egentlig ogsaa ha reist, men Asbjørn Krag bad mig indstændig om at bli. Han paastod, at jeg kunde være ham til Hjælp. Den medicinske Student, som hemmelig sværmet for Politikunsten, blev efterhaanden grøn af Misundelse, fordi Asbjørn Krag ikke vilde vide noget af ham. Men hvorledes jeg kunde gjøre ham Tjenester, forstod jeg rigtignok ikke. Hidtil havde jeg iallefald ikke hjulpet ham; tvertimod. Jeg havde nu og da ironiseret over hans Maade at arbeide paa. Den forekom mig høist paafaldende og lidet værdig en energisk Detektiv. Hans Dage gled hen i rolig Ladhed; han sov til langt ud paa Formiddagen, spiste grundig ved alle Maaltider, badet og gik Fodture. Kortsagt, han optraadte fuldstændig som en ferierende Gentleman. Naar nogen spurgte ham ud, svarede han undvigende

Digitized by Google

eller slet ikke og saa blot med sine sammenknebne Øine sarkastisk paa Spørgerne. Med absolut Ligegyldighed tog han de mange Udlægninger af Grundene til Forbrydelsen, hvad enten det var Sommergjæster, Bygdens Folk eller Stedets Politimænd, som udbredte sig. Han hørte taalmodig efter og naar Meddeleren kom til Konklussionen, at „jeg tror nu saadan eller saadan," da svarede Asbjørn Krag blot med sin allerligegyldigste Stemme:

— Saa — aa —

Eller han sa:

— Ja, ja, hm, jassaa.

Men naar nogen spurgte ham:

— Hvad er nu Deres Mening, Hr. Detektiv, da svarede han, ligesom han skulde være forbauset over Spørgsmaalet:

— Nei jeg, — jeg har slet ikke faaet Tid til at opgjøre mig nogen Mening endnu.

Gud ved, hvad han egentlig bestilte. Saavidt jeg kunde se, drev han ikke de allerringeste Undersøgelser længer. Naar han tilfældigvis traf Proprietæren, Gjærnæs, paa en af sine Spadserture, talte han med ham om Udsigterne for Aarsvæksten. En Dag blev der mørke Punkter i Sommergjæsternes lyse Klynger. Det var den Dødes Familie som kom for at ordne med Hjemsendelsen af Liget; men Crepeslørene og de hvide Lommetørklær i de sorte Hansker forsvandt hurtig igjen. Krag havde ikke engang bekymret sig om at hilse paa Familien, og saa blev alt som før.

Imidlertid arbeidet Lensmanden og det øvrige stedlige Politi uafhængig af Detektiven. Lensmanden cyclet og kjørte og havde et farligt Rend, men han kom selvfølgelig ikke Gaadens Løsning en Linje nærmere. Tanken om Rov kunde nu ikke længer helt bortvises, thi det kom op, at Forstmesteren i de Dage havde været i Besiddelse af en Sum Penge, — nogle faa hundrede Kroner. Videre, at han eiede en grøn Lommebog af presset Alligatorskind. Hverken Lommebogen eller Pengene fandtes paa Liget. Imod Antagelsen om Rov talte rigtignok, at baade hans Guldur og hans Ringe var i Behold; men alligevel blev der sendt ud Stikbreve efter Tatere, som kunde tænkes at ha opholdt sig i Nærheden paa den Tid.

Men Asbjørn Krags Ladhed og Ligegyldighed beroliget Stemningen, Ophidselsen og Nervøsiteten lagde sig lidt efter hvert og Sommerlivet gled ind i sine gamle Folder, den dystre Hvisken, den lavmælte hemmelige Passiar veg for glædesfyldt Latter og Tale udover Veiene og fra Sjøen klang igjen Badegjæsternes regelløse Aareslag.

Man vil erindre, at jeg samme Morgen, som Asbjørn Krag dukket op, bad om at faa anvist et andet Værelse. Ved et Tilfælde opdaget jeg, at Hotellet var lydt som en Telefontrakt, og det, at jeg ikke kan tale paa et Værelse uden at det blir hørt tilhøire og venstre har bestandig irriteret mig. Men nu var der ikke flere Værelser ledige paa Hotellet. Værtinden fik opsnuset et for mig,

Digitized by Google

som laa nogle Minutters Spadservei derfra ude paa en liden Odde, Kobbeodden kaldet. Der boede jeg ganske alene i en liden Hytte; men jeg spiste fremdeles paa Hotellet.

Den første Dag efter min Flytning, spurgte Detektiven mig:

— Er De ikke bange for at bo saa ganske alene?

— Nei, hvorfor skulde jeg være bange, svarede jeg.

— Endnu er Nætterne lyse, sa Asbjørn Krag og veiret op mod Himmelen, men der kommer mørke Nætter efter disse.

— Jeg forstaar Dem ikke.

— Denne uhyggelige Hændelse har altsaa ikke angrebet Deres Nerver?

— Nei.

— Det er godt. De er netop den Mand som kan bistaa mig. Jeg haaber De blir nogle Dage til.

— Jeg blir gjerne nogle Dage til, svarede jeg, og jeg tror det falder mig let at bistaa Dem.

— Naada!

— For jeg kan ikke indse, at De selv bestiller nogetsomhelst.

Asbjørn Krag smilte og saa sa han noget, som da forundret mig meget, men som jeg ved en senere Leilighed husket. Han sa:

— Men De maa da indrømme, at T i d e n g a a r.

— Hvad beskæftiger De Dem egentlig med om Dagen? spurgte jeg.

— Skriver Breve, svarede han, jeg har paalagt nogle Agenter i Kristiania et svare Bryderi med at indhente Oplysninger. Og saa venter jeg — paa noget som skal hænde.

— Skal hænde?

— Ja.

Jeg skulde netop ved den Leilighed tilbage til min lille Hytte ud paa Odden og Asbjørn Krag fulgte med mig. Asbjørn Krag næret en paafaldende Interesse for denne Hytte. Han sa, at den mindet ham om et lidet Fyrhus som den laa der yderst ude paa Odden.

Da vi nærmet os Hytten, pegte han paa den og sa:

— Kan De nu se, hvor De bor ensomt?

— Javist bor jeg ensomt.

— Her er vi ved det nærmeste Hus og der er flere Minutters Vei herfra og hen til Deres Bolig.

— Jeg forstaar det.

Detektiven rystet betænksomt paa Hovedet og gik videre.

Han forlod mig henne ved Hyttevæggen.

Før han gik spurgte jeg ham:

— Tror De noget paa den Antagelsen om Taterne?

— De kan da forstaa, svarede han, at Forst-

mester Blinde ikke gav sig til at hilse paa nogen Tater, som kom forbi ham om Natten.

Jeg saa forbløffet paa ham.

— Hilse —

— Javist, fortsatte han og nu var han virkelig for en Gangs Skyld lidt ivrig, Forstmester Blinde har faaet det dræbende Slag, idet han hilste paa nogen.

— Hvorledes tør De paastaa det?

— Forskjellige Omstændigheder tyder bestemt derpaa. Husker De Hatten? Den laa etpar Skridt fra Liget. Hatten var ganske uskadt og dog har Blinde faaet det dræbende Slag i Baghovedet. Hvis Hatten i det Øieblik havde været paa hans Hoved, saa vilde ogsaa Hatten ha fremvist Mærke efter det forfærdelige Slag. Men han har holdt Hatten i Haanden, han har hilst.

— Hvem har han hilst paa?

— Paa Morderen, svarede Asbjørn Krag, og idetsamme har Morderen slaaet til ham.

— Det De der siger virker forbløffende, svarede jeg efter en Stunds Betænkning, meget muligt, at De har Ret.

— Jeg h a r Ret. Med andre Ord: Morderen har været en Bekjendt af Forstmesteren. Han har været en af de Fiender, som Blinde talte om før han forlod Gjærnæs hin Aften.

Det var første Gang jeg af Asbjørn Krags Snak kunde mærke, at han tænkte paa Dramaet

Google

og gjorde Slutninger. Jeg greb derfor Anledningen og spurgte ham ivrig ud, da jeg troede, at han pludselig var kommet i det meddelsomme Hjørne. Jeg spurgte, om han havde fundet andre Spor, om han kunde tænke sig, hvem Forbryderen var eller iallefald hvilken Samfundsklasse han tilhørte.

Men Detektiven vilde ikke nærmere ind paa Spørgsmaalet; han affeiet mig ved igjen at komme tilbage til min Hyttes ensomme Beliggenhed.

— Farvel, sa jeg.

— Farvel, svarede han, jeg gaar tilbage til mit Værelse for at v e n t e.

— Hvad venter De egentlig paa?

Istedetfor at svare saa han paa mig med et underligt Blik og spurgte:

— Tror De paa den Magt som kan ligge i etpar Øine?

— Mener De Hypnotisme?

— Ja, De kan gjerne kalde det Hypnotisme. Jeg har med mine Øine tvunget et Menneske til at komme. Det er dette Menneske jeg venter paa.

Han vilde ikke forklare sig nærmere og gik langsomt fra mig. Jeg blev staaende og se efter ham og undre mig over hans mærkelige Optræden. Pludselig huket han sig ned og holdt Fotografikassetten foran sig. Hvad vilde han nu fotografere, bare blanke Sjøen? Solen slog Gnister omkring ham i de hvide Stene. Han havde kanske alligevel et Motiv, Tufser og Sjøgræs stak op hist og her og nogle smaa Skjær blev liggende bare

og glinsende, naar Sjøen trak væk. Saa kom en rolig Dønning og lukket sig over det hele som en stor Læbe; Krag kneppet af, reiste sig og vandret videre. Et besynderligt Menneske.

Ved 8-Tiden gik jeg ned til Hotellet for at spise; jeg mødte Asbjørn Krag paa Veien.

— Jeg har noget at fortælle Dem, sa han straks, nu er Manden kommet.

— Jeg ved ikke, hvem De taler om.

Asbjørn Krag tog mig i Armen og under dette Anfald af Gemytlighed fortalte han:

— Husker De ikke, at jeg for lidt siden talte om Øinenes Magt. Godt. Jeg havde med mit Blik befalet et Menneske at komme hen til mig. Det er dette Menneske jeg har ventet paa nu i nogle Dage. Det er en Mand som ogsaa De kjender og han sidder nu oppe paa mit Værelse.

Jeg mindedes nu Detektivens Afsked med Gjærnæs, da han til Proprietæren sa, medens han saa paa Forvalteren: Vi sees igjen. Jeg bor paa Hotellet.

— Det maa være Forvalteren paa Gjærnæs, som er kommet, sa jeg.

— Rigtig sluttet, svarede Detektiven, jeg vil, at De skal paahøre vor Samtale og derfor gik jeg for at møde Dem.

Hans Meddelelse greb mig stærkt.

— Der er altsaa alligevel en Forbindelse med Gjærnæs og Mordet, mumlet jeg. Du store Gud,

naar jeg tænker paa, hvad De nylig fortalte om den Dræbtes Hat.

— Han hilste med Hatten, idet han fik det forfærdelige Slag.

— Ja, og husker De hvad Gjærnæs selv sa, at han absolut var imod Ægteskabet mellem Blinde og Søsteren. Maaske har Gjærnæs hadet Blinde, han siger jo selv, at Blinde virket usympatisk og egoistisk.

— „Egoistisk triumferende“, rettet Detektiven.

— Javel; men Hovedsagen er, at Morderen har kjendt Blinde. Jeg skjælver af Spænding efter at høre, hvad Forvalteren har at fortælle.

Asbjørn Krag rystet paa Hovedet og plirret mod mig med sine sammenknebne sarkastiske Øine.

— Nu er De for ivrig, sa han langsomt og ligesom beroligende, De løber for hurtig, kjære Ven.

— Jeg bare sammenholder de forskjellige Omstændigheder, svarede jeg.

— Lad høre engang, hvorledes De slutter.

— Gjærnæs var imod Ægteskabet.

— Rigtig, men han gav alligevel sit Samtykke, fordi Søsteren vilde.

— Men han var iallefald s t æ r k t imod det. Og han likte ikke Blinde. Naar han ligeoverfor os har udtrykt sig saa stærkt, kan vi kanske gaa ud fra, at han h a d e t Forstmesteren.

— Før De gaar videre vil jeg gjerne spørge Dem rent ud, sa Krag, om De tror, at Gjærnæs selv er Morderen?

Digitized by Google

Dette voldsomme Spørgsmaal fik mig til at skjælve.

— Jeg vil ikke udkaste en frygtelig Sigtelse, svarede jeg. De har bedt mig om at fremstille en Slutningsrække. Jeg synes det er affekteret af Dem at benegte, at der er Omstændigheder, som peger direkte hen paa Gjærnæs. Jeg formoder iøvrig, at De allerede selv har opgjort Dem en Mening. Jeg tror ikke, at Gjærnæs er den skyldige, men naar vi samler alt, hvad der taler imod ham, saa blir det kanske lettere for os at redde ham fra denne frygtelige Mistanke. Gjærnæs er min Ven.

Detektiven holdt mig fremdeles under Armen. Han sagtnet sin Gang for at vi ikke skulde komme for snart til Hotellet. Jeg fik pludselig det Indtryk, at han meget gjerne vilde høre min Mening — og det var paafaldende, at han atter en Gang direkte satte Gjærnæs' Navn i Forbindelse med Forbrydelsen.

— Vi maa ikke bare holde os til Indicier, sa han, vi maa se menneskeligt paa det ogsaa. Kan De tænke Dem Muligheden af, at Gjærnæs kunde begaa noget saadant.

Efter en Stunds Betænkning svarede jeg.

— Vanskelig.

— Sæt Dem i hans Sted, fortsatte Detektiven, De har en Søster, som De holder forfærdelig meget af.

— Og ser op til.

Digitized by Google

— Meget vel. Hun erklærer sig villig til at indgaa i Ægteskab med en Mand, som De hader.

— Forudsætningen for, at jeg hader ham er naturligvis, at jeg ved han er et slet Menneske.

— Naturligvis. De forsøger at overtale Deres elskede Søster til at hæve Forbindelsen; men den forhadte er en meget vakker Mand og hun er forblindet af en voldsom Elskov. De forstaar, at Ægteskabet er forfeilet og at Deres Søster blir dybt ulykkelig; men De indser det haabløse i Overtalelser. Hun gir den forhadte sit ja og derefter indtræder det Moment, at Elskeren afslører sig som „egoistisk triumferende". Jeg liker godt det Udtryk, som Gjærnæs uvilkaarlig slap ud mellem Læberne; jeg kan tænke mig, at han har vidst om Broderens Modstand og at han har lagt sin egoistiske Triumf aabent for Dagen, da han havde Søsterens ja. Sæt Dem nu i Gjærnæs' Sted. Kan De ikke tænke Dem til, at De i et Øiebliks Ophidselse ved at se hans triumferende haanlige Smil, ved at vide den elskede Søster i dette slette Menneskes Vold kunde være fristet til at slaa ham ihjel?

Asbjørn Krag havde talt meget indtrængende og jeg følte mig underlig grebet af hans Ord.

— Jeg tror nok, svarede jeg usikkert . . . jeg tror det nok. Men jeg vilde naturligvis ikke gjøre det med Overlæg.

— Naturligvis ikke. De vilde handle i et Øiebliks Ophidselse, under Indtrykket af en plud-

Digitized by Google

selig opstaaet voldsom Ærgrelse eller forbitrende Nedstemthed. Lad mig si, at De traf ham paa en øde Vei, at han hilste paa Dem og smilte sarkastisk, triumferende, som han vilde si: Der kan Du se, min Ven, nu har jeg Din kjære Søster i min Magt, hun er min, — hvor langt kommer Du nu med alt dit Had . . . Hvad saa? Da tror jeg nok, at De kunde klemme til ham, kanske uden Tanke paa at dræbe ham, bare mestret af en uovervindelig Trang til at slaa ham ned . . . Hvad tænker De paa? Liker De ikke denne Passiar?

Jeg tørret Sveden af min Pande. Jeg havde en Følelse af, at mine Læber begyndte at bli kolde.

— Jeg tænkte paa den Døde, stammet jeg, husker De hans Ansigt, det var netop saa ondskabsfuldt triumferende som De siger. Og saa tænker jeg paa min kjære Ven Gjærnæs forstyrrede Optræden, han var bleg og skjælvende, det saa ud som om han ikke havde sovet paa flere Døgn. Og saa Forvalteren. Nu er han altsaa kommet til Dem, hvad har han at fortælle?

— Det er hvad vi nu skal høre, svarede Detektiven.

Vi gik op paa hans Værelse. Da vi traadte ind reiste Forvalteren sig og hilste forlegent. Han var i Søndagspuds, men der var ellers ingen Forandring at mærke ved ham; den samme Nedtrykthed i hans Væsen, det samme usikre, flakkende Blik.

— De kjender min Ven, sa Detektiven, han hjælper mig i mine Undersøgelser; han vil ogsaa gjerne høre, hvad De har at fortælle.

— Ja —

Forvalteren sa bare ja med et uhyre Alvor; han vidste ikke rigtig, hvorledes han skulde begynde, var stille og forsagt.

— Jeg har nok noget at fortælle, fortsatte han om lidt, men det er saa vanskeligt for mig at vide, hvorledes jeg skal komme frem med det. Kunde De ikke spørge?

— De vil muligens snakke om Mordet?

— Nei, Mordet kjender jeg ikke noget til. Han saa sky til Siden. Jeg kjender ikke noget til det. Og jeg vil ikke fortælle om andet end hvad jeg selv har seet.

— Om andet vil vi heller ikke høre, svarede Detektiven.

Forvalteren nikket over mod mig.

— Husker De den Aften, da jeg ikke vilde slippe Dem ind?

— Ja, svarede jeg, det forekom mig, at De var lidt brutal ved den Leilighed.

— Brutal ja, men jeg var nødt til at være det. Den Aften var det, at det begyndte.

— Hvad begyndte?

— Alt det hemmelighedsfulde Opstyr borte paa Gaarden. Det er sørgeligt, at dette skulde komme nu, da vi har levet fredeligt i saa mange Aar. Jeg kan gjerne fortælle Dem, at jeg holder

Digitized by Google

meget af Gjærnæs, han er baade flinkere og greiere og mindre opfarende end den Gamle var.

Her afbrød Asbjørn Krag.

— De mener Gjærnæs' afdøde Far?

— Ja.

Her vendte altsaa Detektiven atter tilbage til dette forlængst glemte Dødsfald.

— Ved man sikkert, at han druknet? spurgte han.

— Ja, svarede Forvalteren, han druknet, Baaden drev hvælvet iland ude i Skjærene . . . Ja, det begyndte som sagt den Aften, fortsatte han, en Mand kom med et Brev til Gjærnæs, og da han havde læst det Brevet fór han som en gal Mand gjennem Værelserne og raabte paa Frøkenen.

— Ved De hvorfra Brevet var?

— Nei, jeg ved ikke det. Men jeg stod inde paa Gjærnæs Kontor, da det kom. Det var en stor gul Konvolut.

— Saa De Skriften?

— Nei, men da Gjærnæs læste Udenpaaskriften, blev han ligesom saa underlig med en Gang.

— Sa han noget?

— Ja, han sa: Store Gud, nu har jeg aldrig seet noget saa likt . . . Saa brød han Brevet og læste det. Og da han havde læst de første Linjerne holdt han paa at besvime, iallefald blev han forfærdelig bleg, ja, mens han sad der i Stolen var han saa bleg som et Lig. Jeg har aldrig oplevet noget saa underlig.

Digitized by Google

— De sa, at han rendte gjennem Værelserne?

— Ja, det var efterat han havde summet sig det. Men først jaget han mig ud. De maa ikke være her længer, sa han, De maa Død og Pine ikke være her længer. Han ventet ikke til jeg var gaaet, men fór ganske vetløs gjennem Værelserne og raabte paa Frøkenen.

— Var hun hjemme?

— Ja, hun var hjemme.

— Hvad sa han til hende?

— Det ved jeg ikke. Jeg gik. Men siden hørte jeg af Pigerne, at Frøkenen havde skreget op, men dog forsøgt at berolige Gjærnæs. De to talte længe sammen i Biblioteket for lukkede Døre og Vinduer. Derefter blev jeg raabt ind. Hør nu, min kjære Forvalter, sa Gjærnæs, jeg fik et overraskende Brev for lidt siden. Det var paa en Maade meget sørgeligt, men det var ogsaa paa en Maade meget glædeligt. Jeg blev i alle tilfælde stærkt bevæget ved Læsningen af det, og jeg vil bede Dem om at glemme Optrinet og ikke fortælle det til nogen. Det gjælder en helt privat Sag. Det er ikke noget mere at snakke om. Det sidste troede jeg nu ikke, for Husbond var fremdeles meget bleg.

— Naar hændte dette?

— Ved 9-Tiden om Aftenen.

— Det var altsaa før Forstmester Blinde kom?

— Ja, en halv Time før. Da han kom, vilde først Gjærnæs negte ham Adgang, men Frøkenen

Digitized by Google

slap ham ind. De tre havde en lang Samtale sammen. Det var mod Slutningen af denne Samtale, at De kom.

Her nikket Forvalteren mod mig.

— Frøkenen saa Dem gjennem Vinduet, fortsatte han, hun løb ud til mig og bad mig endelig ikke slippe Dem ind. Gjærnæs selv kom ogsaa tilstede og raabte op som om han skulde være gal. Jeg maa være alene, raabte han, kan De ikke se at jeg er syg. Derfor maatte jeg være saa brutal mod Dem, det var ikke for noget andet.

— Hørte De slet intet af hvad der blev sagt? spurgte Detektiven.

— Nei, ikke no videre. Men engang hørte jeg, at Frøkenen kom med Bebreidelser mod Gjærnæs. Du burde jo være glad, sa hun og istedet er Du saa fortvilet som Døden.

— Hvad svarede han til det?

— Han sa: Jovist er jeg glad, Hilde, men dette er jo forfærdeligt alligevel. Hvorledes skal vi kunne holde det hemmeligt. Men jeg hørte ogsaa, at han sa noget andet.

Detektiven spurgte ikke mere. Jeg forstod, at vi nu var kommet til et vigtigt Punkt i Forvalterens besynderlige Fortælling.

— Han sa ogsaa noget andet, gjentog Forvalteren halvhøit, næsten hviskende. Og jeg kunde ikke la være at høre det, fordi jeg netop gik gjennem Stuerne. Gjærnæs sa: Men han er dødsens.

Detektiven hørte paa dette uden at fortrække en Mine.

— Hvem sa han det til? spurgte han.

— Til Frøkenen.

— Hvorfor ikke til Forstmester Blinde, som ogsaa var tilstede.

— Blinde var ikke sammen med de to da; han ventet i Frøkenens Leilighed. Frøkenen og Gjærnæs var alene paa Kontoret.

— Har De nogen Formening om hvem Gjærnæs talte om.

— Hvorledes kan jeg det?

Forvalteren stirret igjen sky tilside.

— De kan vel kanske ha Deres Tanker, sa han, samme Aften hændte jo det frygtelige ude paa Sletten. Forstmester Blinde gik fra Gaarden Klokken 11.

Asbjørn Krag sad længe taus; saa rammet han direkte i Sagens Kjerne ved at spørge:

— Hvordan kan Gjærnæs ha noget med dette Mord at gjøre? Gjærnæs blev jo paa Gaarden.

Forvalteren svarede ikke. Han sad med ludende Hoved og tumlet forlegent sin Hat mellem Fingrene. Lidt efter mumlet han:

— Jeg havde ikke tænkt at gaa til Dem. Men saa fik jeg høre noget . . . Jeg fik høre af andre, at De gik omkring og spurgte efter en Hest . . . eller en Vogn.

— Ja, jeg vilde ha rede paa om nogen af Egnens Folk havde været ude og kjørt den Nat.

Digitized by Google

Forvalteren saa op.

— Det var vel ingen, kan jeg tænke?

— Nei . . . hverken Lensmanden eller Præsten.

— Eller Gjærnæs?

— Heller ikke Gjærnæs.

Der blev en lang Pause.

Detektiven spurgte:

— Hvad var det Gjærnæs sa til Dem, da vi kjørte bort fra Gaarden den Dagen?

— Det kan De vel tænke Dem, svarede Forvalteren. Han bad mig om at holde Mund, det samme som han har sagt nu hver Dag, siden Brevet kom.

— Hvad skulde De da holde Mund med?

Langt om længe fik Forvalteren fremstammet:

— Gjærnæs . . . var alligevel ude og kjørte Mordnatten.

Jeg havde ventet, at Asbjørn Krag skulde springe op efter dette afgjørende Udsagn. Men han blev siddende fuldstændig rolig, som om intet var hændt. Og hans Ro irriterte mig, jeg følte, at en forfærdelig Uhygge trak ind mod mig, jeg fik Lyst til at gaa udover Engene og svale mit hede Ansigt i Sommervinden, men jeg blev siddende ligesom lammet men med dirrende Nerver. Jeg havde ogsaa Lyst til at si noget, spørge, men jeg vovet ikke at aabne Munden af Frygt for min egen Stemme, jeg kunde kanske ikke faa Ordene frem, jeg havde en saar Tyngde i Halsen. Og der sad denne Mand, smilende,

Digitized by Google

med næsten lukkede Øine, stenrolig; han forekom mig i dette Øieblik modbydelig, jeg næsten hadet ham, fordi jeg vidste, at jeg ikke kunde gjette en eneste af hans Tanker. Hvad tænkte han paa? hvad trodde han nu? Og saa talte han saa irriterende almindelig, næsten ligegyldig.

— Gjærnæs var alligevel ude og kjørte den Nat. Saa—aa —

— Ja, svarede Forvalteren, og ingen paa Gaarden uden jeg vidste om det. Saasnart Forstmesteren vel var gaaet, bad Gjærnæs mig om i al Stilhed at spænde Hesten for, da han vilde ud og kjøre. Dette var jo underligt, for hvad i Alverden skulde han kjøre efter saa sent paa Natten. Og saa maatte ingen anden vide om det. I al Stilhed fik jeg ledet Hestene hen til Bagsiden af Gaarden; der havde vi staaende en gammel Vogn, som jeg spændte for.

— Hvorfor benyttet De just denne Vogn?

— Jeg kunde ikke gaa i Vognremissen, for da havde jeg vækket op alle Folkene, og hvordan kunde det saa holdes hemmelig længer, at Husbond skulde ud og kjøre?

— Kjørte han alene?

— Ganske alene. Jeg tilbød mig at følge med, men da blev han ganske forskrækket. Er De gal, sa han. Jeg maatte love ham at gaa lige tilsengs og ikke bekymre mig om hans Tilbagekomst. Gjærnæs kjørte udover Sletten og jeg stod og saa efter ham til han blev borte i Mørket. Saa gik jeg og lagde mig.

Digitized by Google

— Sovnet De?

— Nei jeg kunde ikke sove. Jeg laa vaagen hele Natten og tænkte paa, hvad jeg havde seet og hørt. Jeg skjønte at noget besynderligt maatte være hændt. Husbond saa frygtelig ud, da han kjørte, ligesom han skulde være fuld. Men han havde ikke drukket noget, det ved jeg bestemt.

— Hørte De ham komme tilbage igjen?

— Ja, jeg hørte Dunk og Larm fra Stalden, da han satte Hesten ind.

— Den Vognen, han kjørte med, — hvordan var den?

— En gammel, skranglet Trille.

— En Jernvogn? spurgte Detektiven.

Forvalteren smilte.

— Jeg ved, hvor De vil hen, svarede han, jeg har ogsaa hørt det gamle Sagn, men jeg tror ikke paa Spøgelser. Det kan godt være, at den gamle Trille skrangler lidt, men det er iallefald meget vanskeligt at skjelne den ud fra andre Vogner, naar den høres et Stykke borte.

— Saa er det ikke den Vognen jeg har hørt, indskjød jeg ivrig.

— Aa jo, svarede Forvalteren smilende, det er nok den, De har hørt.

Jeg taug.

Detektiven spurgte:

— Men efter den Nat har De kanske ikke seet eller hørt noget besynderligt paa Gaarden?

— Det er netop, hvad jeg har. Gaarden har

Digitized by Google

faaet sin Hemmelighed. Jeg synes der foregaar besynderlige Ting paa hver Tid af Døgnet. Baade Gjærnæs selv og Frøkenen er blit helt anderledes end de hidtil har været.

— Hvad tænkte De, da De hørte om Mordet?

— Jeg tænkte ingen Ting, mumlet Forvalteren, men da jeg fik vide, at De gik omkring og spurgte efter Vognen, kunde jeg ikke for min Samvittigheds Skyld længer tie med hvad jeg vidste.

— Jeg skjønte, at De vilde komme, sa Detektiven.

— De saa saa underlig paa mig, da De reiste bort fra Gjærnæs, svarede Forvalteren, jeg turde ikke vente længer.

Han reiste sig.

— Og jeg tror ikke, jeg har gjort noget galt, fortsatte han, jeg har sagt til Husbond, at jeg vilde besøge Dem.

— Søgte han ikke at forhindre det?

— Jo, og da han skjønte det ikke nyttet, udtalte han, at alt som var foregaaet kun vedkom ham personlig.

Asbjørn Krag sad længe og tænkte sig om.

— De faar gaa tilbage til Gaarden, sa han sluttelig.

— Javel.

— Og saa kan De hilse Gjærnæs fra mig og spørge naar det er ham beleilig at modta mig.

— Beleilig! raabte jeg forbauset.

Asbjørn Krag holdt Haanden advarende mod mig og fortsatte henvendt til Forvalteren:

— Og De kan endvidere si ham, at jeg ikke skal trænge ind i hans Hemmeligheder.

Lidt efter gik Bondemanden, og saa blev jeg alene med Asbjørn Krag.

— Hvad tror De saa? spurgte han.

— Det forekommer mig, at Gjærnæs er fældet, svarede jeg, det er jo en forfærdelig Ulykke, stakkels Ven.

Men Asbjørn Krags Tanker maatte være langt borte, for han sa aandsfraværende:

— Fældet, jasaa. Saa mener De det?

Han blev mere og mere ordknap, og da jeg skjønte, at han vilde være alene med sine Grublerier, forlod jeg ham.

Jeg kom sent til Aftensbordet og Klokken blev elleve, før jeg var færdig med Spisningen. Da jeg gik forbi hans Vindu hørte jeg ham trave frem og tilbage indenfor, jeg vilde ikke forstyrre ham og tog Veien hjemover til min lille Hytte. Det trak op til Uveir, Kvælden havde hidtil været mild og sommerblank, men etsteds ude i Horisonten stod Regnveiret og pustet, saa Luften blev dugget og gusten; det kom med en Gang, ligesom naar man aander paa en glinsende Metalplade, Sjøen vrængte en blygraa Bug op inde i Havnen. Det havde været blikstille i flere Timer, men nu slog Havet yderst ude en sort Rynke, Blæsten og Regnet kom nærmere.

Jeg gik hurtig langs Stranden for at naa i Betids hjem til min Hytte. Det slog mig, hvor den laa ensomt derude. Jeg havde aldrig følt det saadan før og jeg angret paa, at jeg ikke havde sørget for et andet Hus. Da jeg lukket Døren efter mig, randt Regnet nedover Ruderne.

Man kan forstaa, at der ikke kunde være tale om Søvn for mig efter alt, hvad jeg havde hørt og oplevet. Jeg stængte Døren, trak Gardinerne sammen foran Vinduerne og tændte et Lys. Jeg forsøgte at læse i en Bog jeg havde og læste lange Stykker op igjen og op igjen, uden at forstaa, hvad jeg læste. Jeg kunde ikke samle Tankerne. Tilslut lagde jeg Bogen væk, lukket Øinene og gjentog halvhøit for mig selv den sidste Sætning, Asbjørn Krag havde sagt: Fældet, jasaa. Saa mener De det . . . .

Jeg faldt lidt efter lidt sammen, døset hen, jeg mærket, hvordan Regnet stilnet og tilslut holdt op, om et Minut eller to vilde jeg ha sovnet, men saa blev jeg med et lysvaagen ved at høre, at der blev banket haardt paa min Dør.

Det banket paa Døren.

Min første Tanke var: Døren er laaset; det er godt. Det banket igjen.

— Hvem er det? raabte jeg.

Intet Svar. Jeg kunde tælle mit Hjertes Slag, saa kraftig slog det. Det var jo taabeligt af mig at være bange, men kanske faldt Angsten

saa let over mig, fordi jeg netop var gledet ud af Slummeren.

Men saa banket det igjen mod Døren med haarde, knoklede Knoer. Det var en ubeskrivelig Følelse at vide, at i Mørket derudenfor stod nogen. Hvem i alverden kunde det være?

Jeg spurgte igjen, raabte saa høit jeg formaaede. Langt om længe kom Svaret, men jeg opfattet det ikke; det var en lav, skjægget Stemme.

— Hvem er det?

— Luk op, svaredes der.

Det var Detektiven. Jeg vred Nøglen om og slog Døren op paa vid Væg. Ude i Skumringen stod han. Han hilste ironisk med Hatten dybt mod Marken, saa hans blanke Isse skinnet i Mørket.

— Dem? spurgte jeg forbauset, kommer De saa sent?

— Ja, svarede han, Klokken er et. Skræmte jeg Dem?

— Paa ingen Maade.

— Aa, tilstaa bare. Sov De?

— Nei.

— Hvorfor har De ikke lagt Dem?

Jeg troede han holdt mig for Nar, jeg blev sint, men, uden at afvente mit Svar, skyndte Detektiven sig at si:

— Jeg haaber De undskylder. Men jeg kommer i et vigtigt Anliggende.

Digitized by Google

— Hvorfor svarede De ikke, da jeg spurgte første Gang?

Asbjørn Krag lo, en stille, tør Latter. Jeg kunde utydelig skimte Manden og det hørtes som om Latteren kom fra selve Skumringen.

— Tilgi mig, svarede han, men jeg eksperimenterede. Jeg forstod, at De var bange og det moret mig at høre Dem endnu engang. Saaledes, tænkte jeg, saaledes raaber et Menneske i Rædsel.

— De tar feil, svarede jeg og skjøv Døren halvt igjen, som De vel kan forstaa er jeg ved at gaa til Ro. Jeg vil nødig forstyrres.

Men Detektiven stak udenvidere sin Spadserstok mellem Døren og Tærskelen.

— Kom med, sa han, hvorfor vil De svigte mig netop nu?

— Hvad er der paafærde? Er noget hændt?

— Ja.

Jeg syntes, at Asbjørn Krag var meget alvorlig og jeg besluttet mig til at følge med ham alligevel. Jeg tog min Hat paa og aabnet derefter saa stille som muligt en Bordskuffe, hvor jeg havde min Revolver liggende.

— Aha, hørte jeg Detektiven mumle, De bevæbner Dem.

— En gammel Vane fra mine Reiser, svarede jeg, der hænder jo desuden saa meget mærkeligt i denne Tid. Bør jeg ta Regnkappen paa?

Detektiven saa op mod Himlen.

— Der er Flugt i Skyerne, svarede han, vi faar sikkert ikke mere Regn.

Vi gik.

Da vi havde gaaet en hundrede Skridt eller saa, stanset Asbjørn Krag og sa:

— De glemte at slukke Lampen.

Han pegte mod min Hytte, der nu lyste som et virkeligt Fyrhus i Sommerskumringen.

— Javel, svarede jeg, men det gjør intet. Saa slipper jeg at ha Bryderi med at tænde den, naar jeg kommer tilbage. Det varer forhaabentlig ikke længe.

Detektiven svarede intet til dette, men da vi havde gaaet yderligere et hundrede Skridt, spurgte han:

— Var det med Vilje De glemte at slukke Lampen?

— Jeg forstaar Dem ikke —

Asbjørn Krag lo igjen kort og knitrende.

— Deres Hytte ligger ensomt, sa han. Forfærdelig ensomt. Og netop denne Nat er meget mørk.

For at afbøde det Udbrud af Harme, som kokte op i mig, tog han mig gemytlig under Armen og frempludret en Mængde Undskyldninger, fordi han havde forstyrret mig.

— Ja, hvorfor har De egentlig gjort det? spurgte jeg utaalmodig.

— Det skal jeg si Dem, svarede han, i visse Øieblikke stoler jeg ikke paa mine egne Sanser. Jeg har hørt noget inat.

Digitized by Google

— De har altsaa siddet oppe?

— Ja, og ikke bare i denne Nat. Jeg sover meget lidet, kjære Ven.

— Hvad har De hørt?

— Jeg har hørt Jernvognen, svarede Detektiven.

Han fortalte det ligefrem uden Pathos, som man kan fortælle om et Musikstykke, man har hørt, eller en Fugl. Vi gik og gik, Sjøen skyllet mod Stranden, saa vi ikke kunde høre vore egne Skridt.

— De tror mig kanske ikke, fortsatte Detektiven, De svarer ikke noget.

— Jo, jeg tror Dem. Men hvad skal jeg si?

Vi aabnet en Grind og kom forbi nogle smaa Huser. Intetsteds saaes lys, alle Vinduerne var sorte, jeg havde en Følelse af, at Husene var tomme og at alle Mennesker var langt, langt borte. Vi kunde ikke se meget, Veien, Trærne og Husene gled mod os fra Mørket eftersom vi gik, rundt omkring os stod i en Ring sorte Takker og Koller mod Himlen som en Pallisade af Mørke.

— Hvor skal vi hen? spurgte jeg.

— Ud paa Sletten, svarede Asbjørn Krag.

— Tror De paa Jernvognen?

— Jeg har hørt den. Jeg stod ved mit aabne Vindu og hørte den fjernt, som en Raslen af Lænker. Lyden bares nedover til mig med Vindkastene. Og nu vil jeg ud paa Vidden for at se, hvad det egentlig er, som kjører omkring derude om Nætterne.

Vi gik ind i Skogen, som lukket sig beklemmende omkring os; nu var der heller ingen Lyd længer, for Suset fra Sjøen naaede ikke herop. Vi gik hurtigere.

— Tror De ikke det lysner snart? spurgte jeg.

— Om en halv Time begynder Dæmringen, svarede Krag.

Men alligevel var det som at komme ud i Halvdagen, da vi lod Skogen bag os, jeg kunde tælle de nærmeste Træstammer og se ganske vidt ud over Sletten, før Mørket stængte mit Syn. Tilhøire for os løftet Fjeldet sin rolige Pande mod den flakkende Nattehimmel. Ved Fjeldets Grund laa Sandgraverhytten, den havde et bredt, fremspringende Tag, som mindet om et Øielaag.

— Se paa den graa Hytten, sa Detektiven, det er ligesom den stirrer levende paa os.

Jeg tilføiet uvilkaarlig og meningsløst:

— Ja, men nu er Liget bragt bort.

Vi blev staaende stille og lytte.

Jeg hørte intet.

— Den fordømte Klokken, hvisket Asbjørn Krag, jeg hører bare den.

Og da jeg blev gjort opmærksom paa Lyden, hørte jeg ogsaa det evindelige Tik-tak.

Krag rev Uret op af Lommen og stanset det.

Men hvor der dog er en bestandig og stærkt klingende Tone i en saadan Nat. Naar man ikke lytter, fornemmes en død og absolut Stilhed omkring en; men naar Øret lægges ind mod denne Stilhed,

suser det straks. Det kan være en svag Gliden af Vinden i Trætoppene, jo længere man lytter efter den, des stærkere blir den. Men det behøver ikke være nogetsomhelst, det er ligesom selve Tausheden surrer i Øret, surrer og spinder og vokser til en tung, fjern Storm, en Anelse, en Fornemmelse af noget stort og hemmelighedsfuldt, som ligger udenfor Menneskenes Sanser. Men saa knirker en virkelig Lyd, et Skridt i Sandet, en Stemme, og straks er Stilheden der igjen. Og saa er det intet, man har hørt.

— Lad os gaa, sa Krag.

Jeg vilde spørge ham om, hvor vi skulde gaa hen. Jeg kom saa langt som til at si:

— Jeg forstaar ikke rigtig hvor . . . .

Da Asbjørn Krag greb mig haardt i Armen.

Det var ikke nødvendig at anstrænge Sanserne længer, for nu hørte vi tydelig og klart den fjerne, eiendommelige Klang af Metal, — som om Lænker blev slæbt langs Jorden af et Slavetog, langt bag Horisonten. Det var Jernvognen.

Lyden steg og sank. Den kunde være saa kraftig, at vi formelig kunde høre, hvordan Jernhjulene svirret paa Akslerne, men saa dalet Lyden igjen, gled langt væk, klirret en Mil borte, krøb ind i Tausheden. For atter at stige og synge høit i vore Øren.

Vi stod og lyttet efter Jernvognen i ti Minutter eller mere.

— Jeg har en Følelse af at den gaar i Ring,

Digitized by Google

mumlet Asbjørn Krag, at den kjører rundt i en uhyre Cirkel langt ude paa Sletten.

Han forsøgte at gjennembore Mørket med sit Blik, men det var ham ikke mulig; han bandte ærgerligt, fordi der ikke var mere Lys.

Jeg spurgte om vi ikke skulde løbe henover Sletten for muligens at faa et Glimt af den mystiske Vogn.

— Men hvilken Retning skal vi ta? spurgte Krag, det er jo umuligt at afgjøre, hvorfra Lyden kommer. Den gaar i store Buer, snart er den i Nord og snart er den i Vest. Hør, nu lader det til, at den kommer nærmere.

Og det lod virkelig til det, for Lyden af det klingende Jern blev skarpere og tiltog i Styrke.

Lidt efter sa Krag:

— Nu kan den ikke være langt borte.

— Jeg hører bare Hjulenes Raslen, hvisket jeg, og slet ikke Hestehovene. Det maa være en underlig Vogn.

Men vi kunde fremdeles ikke se den. Vognen arbeidet inde i Mørket. Vi rykket uvilkaarlig ind mod Træstammerne, for vi havde en Følelse af, at den om nogle Minutter vilde dukke frem fra Mørket og glødende fare forbi os.

Asbjørn Krag greb mig pludselig i Armen.

— Hørte De det? hvisket han. Hans Ansigt var forfærdelig spændt.

— Jeg hører ikke noget andet end Jernvognen.

Digitized by Google

— Det forekom mig, mumlet han, at jeg hørte et Skrig . . . Men kanske tar jeg feil.

Vi havde hidtil havt den rullende Vogn lige imod os; men nu var det ligesom den forandret Retning, svinget bag Skogen; Jernlyden dæmpedes ogsaa med et.

— Du store Gud, raabte jeg, den kjører mod Sjøen.

— Er der ingen Vei paa den side af Skogen?

— Nei, ingen Vei, bare Knauser og Sandgroper.

Der var ingen Tvil længer. Vognen kjørte lige mod Sjøen; Lyden af de rullende Jernhjul dulmedes, eftersom den fjernet sig mere og mere.

— Den maa jo kjøre istykker, sa jeg, dette er dog fuldstændig vanvittig.

— Og dog er Lyden lige regelmæssig, svarede Asbjørn Krag og saa over mod Skogens takkede og mørke Silhouet, den bare høres fjernere og fjernere.

— Nu maa Vognen snart være ved Stranden, sa jeg, som kjendte Egnen. Krag nikket.

Og saa ophørte med en Gang Larmen.

— Vognen er kjørt fast, raabte jeg.

— Eller splintret, svarede Krag, kom lad os løbe derhen.

Uden at afvente, hvad jeg vilde foreta mig, lagde han paa Sprang. Jeg fulgte efter ham, men han løb saa hurtig og var kommet saa langt

Digitized by Google

foran mig, at han var nærved at forsvinde for mig i Mørket.

Vi kom paa den anden Side af Skogen og fortsatte nedover Skraaningen. Nu var Mørket veget saavidt, at vi kunde skimte Havet nedenfor. Sjøens kjølige Aande løftedes op til os; det isnede gjennem mit Bryst. Krag stanset og saa udover den uhyre Skraaning. Hist og her stod Furuer, hvis Grene den evige Havblæst havde kjæmmet fladt indover Land. Skraaningen var opfyldt af Rullestene, af Groper, af sammenblæste Sandbanker, hvis fattige, glisne Græsvækst ledet Tanken hen paa noget ubarberet. Der fandtes ingen Vei, her var næsten ufremkommeligt for Gaaende. Men en Vogn —! Hvordan kunde en Vogn ha kommet frem her? Den maatte jo straks blit splintret. Og dog havde vi hørt Lyden af dens rullende Hjul, regelmæssig og taktfast, fjernere, fjernere til den stanset. Hvor var den blit af? Vi stirret udover Skraaningen, vore Øine jaget Vidden rundt. Men vi saa bare Græstufser og Stene og Sandbanker og ingen Vogn.

Asbjørn Krag gik et langt Stykke henover Skraaningen og saa hele Tiden ned mod Jorden.

Da han vendte tilbage til mig, sa han:

— Ingen Hjulspor.

— Ingen Hjulspor, gjentog jeg uforstaaende, saa er Vognen kanske ikke kjørt denne Vei alligevel.

— Den kan da umulig ha kjørt gjennem

tætte Skogen, udbrød Detektiven, kom lad os gaa ud paa Sletten igjen.

Da vi kom saa langt frem, at vi ikke længer kunde se Havet, sa Asbjørn Krag:

— Omtrent her var det, at Vognen vendte. Det hørtes saa paa Lyden.

— Eller kanske det var endnu længere frem, sa jeg.

Asbjørn Krag tænkte sig om.

— Ja, kanske det, mumlet han.

Vi gik endnu nogle Skridt fremover. Pludselig stanset jeg.

— Kjender De Dem igjen, hvisket jeg.

Detektiven saa paa mig, plirende, næsten ondskabsfuldt.

— Ja, svarede han, jeg kjender mig igjen. Hvorfor blir De saa bleg?

— Jeg blir slet ikke bleg, svarede jeg, men kanske al denne Nattevaagen angriber mine Nerver.

Jeg pegte:

— Derhenne var det vi fandt Forstmesteren, derhenne ved den graa Sten, den Døde laa med Ansigtet ned mod Jorden.

Asbjørn Krag rynket Panden.

— Den graa Sten, sletikke, mumlet han. — Han saa granskende omkring sig, — jeg kan ikke forstaa, hvor den Stenen er kommet fra.

Jeg lo og svarede:

— Og dog ligger Stenen der. Den ligger akkurat der, hvor vi fandt den Døde.

Asbjørn Krag gik hen til Stedet. Jeg saa, at han bøiet sig ned over den graa Sten. Og . . . i hurtigt Løb var jeg ogsaa derhenne.

Det var slet ikke nogen graa Sten, det var et Menneske, som laa der, en gammel Mand. Han havde et stygt Saar i Baghovedet.

— Han er død, sa Asbjørn Krag og vendte ham om, saa vi fik se hans Ansigt, han er død for mindre end et Kvarter siden.

Jeg husker ikke nu, hvad jeg tænkte eller følte i det Øieblik. Formodentlig resonnerte jeg ikke. Jeg saa paa den Døde uden at forstaa . . . jeg havde en lammende Fornemmelse af at befinde mig i en gaadefuld Uvirkelighed. Og jeg var fuldstændig Maalløs. Men jeg husker, at jeg optraadte ganske meningsløst og forvirret. Jeg bøiet mig ned og kjendte paa den Dødes Tøi, som var af stribet Vadmel . . . . Asbjørn Krag vækket mig op ved at si:

— Det er Jernvognen, som har dræbt ham.

— Jernvognen, mumlet jeg . . .

— Ja, svarede Detektiven, kjender De ham ikke?

Jeg saa paa hans gamle, graa Ansigt. Jo. Men hvor havde jeg seet ham før. Min Tanke strøg ubevidst forbi et Minde —

— Husker De da ikke Portrættet? spurgte Detektiven haardt, Portrættet i Stuen paa Gjærnæs. Bukkeskjægget, den krøgede Næse, de smaa Øienhulninger.

Digitized by Google

Jeg saa forfærdet paa Detektiven.

— Jovist, jovist, stammet jeg, gamle Gjærnæs. Det er gamle Gjærnæs, som ligger her. Men du store Gud, han er jo druknet for fire Aar siden.

— Men først nu er han endelig død, svarede Asbjørn Krag.

Detektiven tog mig varsomt i Armen.

— De vakler, sa han, det er nok rigtig, at Deres Nerver angribes —

Nu var igjen mine Læber ved at bli kolde og jeg kjendte denne varme Susen i Nakken og Baghovedet, som bestandig har varslet mig om en nær forestaaende Besvimelse. Jeg saa mig omkring. Landskabet antog i mine forvirrede Øine de underligste Former. Jeg saa at Dagen gryed. En lang Lysarm strakte sig over Sletten og pillet ved Skogen, de yderste Furustammer blev gyldne. Jeg saa paa den døde Mand, paa Asbjørn Krag, jeg lod Blikket flakke udover Sletten, jeg forstod intet, i nogle Sekunder beherskedes jeg af den bestemte Fornemmelse, at jeg drømte; men mine Sanser var følsomme og modtagelige, og et besynderligt Billede af Solopgangen, seet i et Tiendedels Sekund, brændte ind i min Bevidsthed. Himlen derhenne i Øst var ikke længer Himmel men en Afgrund af Lys ind mod uanede og fjerne Verdener, en Vold af Skyer sprængtes ud fra Horisonten, og Skyerne blev til en fantastisk Vandring af underlige Dyr med Flammer i

Digitized by Google

Mankerne og Ildmørje under de vingede Hover, en tumlende Horde, som Solen tøilet med sine blinkende Straaler; det var Dagens gyldne Forspand. Saa rullet selve Solen med stor Larm op af Horisonten.

. . . Jeg hørte Asbjørn Krags Stemme langt, langt borte —

Digitized by Google

V.
ANSIGTET.

Min Bevidstløshed varede i flere Timer. Jeg kom til mig selv igjen ved at føle mig gjennemrystet. Jeg laa paa en Vogn. Jeg hørte en Stemme og saa et kjendt Ansigt. Det var Lensmanden.

— Saa er De kommet Dem nu, sa han, ja bli bare rolig liggende. Nu er vi snart fremme.

— Hvormange er Klokken? spurgte jeg.

— Syv, svarede han.

— Syv om Morgenen?

Han lo.

— Ja, svarede han.

Nattens Eventyr stod endnu uklart for mig. Jeg turde ikke spørge. Jeg vidste ikke om jeg havde drømt eller om jeg havde været syg.

— Hvor er Asbjørn Krag?

Lensmanden gjorde et Kast med Hovedet.

— Derhenne. — Ude paa Sletten.

Saa maatte jeg alligevel ha oplevet det. Jeg reiste mig halvt op i Vognen. Vi var allerede nede ved Havnen, Folk gik og stelte med Baadene,

snart kunde jeg være i min Hytte. En forfærdelig Mathed laa over mig, jeg længtet efter en Seng, efter en lang, lang Hvile.

Det bød mig imod at være saa svag og jeg stavret derfor selv ned af Vognen. Da jeg kom ind i Hytten, saa jeg, at Lampen fremdeles stod og brændte paa Bordet. Jeg slukket den og styrtet straks i Sengen. Da jeg vaagnet Klokken fire om Eftermiddagen sad Asbjørn Krag i mit Værelse.

Jeg følte mig fuldstændig frisk og vilde staa op.

— Lig endnu lidt til, sa Asbjørn Krag, De har bare godt af at hvile Dem.

— Jeg har havt en besynderlig Nat, svarede jeg, jeg ved ikke, hvad jeg har drømt og hvad jeg har oplevet.

Detektiven smilte.

— Vi fik iallefald ikke fat i Jernvognen, sa han, og det var den vi gik efter.

— Nei, jeg husker det, vi fandt heller ikke noget Spor.

— Den efterlader intet Spor.

— Er det Deres Mening at ville ha mig til at tro paa en Spøgelsesvogn, kjære Krag?

— Ingenlunde; men den Jernvognen efterlader intet Spor.

— Saa har De kanske løst Hemmeligheden?

— Ja.

— Og fundet Vognen?

— Nei, men der vil ikke gaa lang Tid, før jeg finder den. Naar De nu blir helt rask igjen, gaar vi sammen ud paa en ny Ekspedition og da skal vi finde Jernvognen.

— En ny Ekspedition . . . mumlet jeg og saa usikkert, undersøgende paa Detektiven.

Han smilte igjen.

— Jeg gjetter Deres Tanker, sa han, De er ræd for at spørge.

Og det var jeg virkelig. Jeg var bange for at spørge. Jeg saa endnu tydeligt for mig den døde Mand ude paa Sletten, gamle Gjærnæs, som var druknet for fire Aar siden. Jeg maatte jo ha drømt, men drømt forfærdelig klart og levende, hele Solopgangen dirret endnu i min Bevidsthed, jeg kunde gjenkalde enhver Detalj, Græstufserne udover Sletten, Træstammerne, der skinnet som Sølv i det første Morgenlys, og saa den Dødes Klær, som var af stribet Vadmel — men det maatte jo være en Drøm.

— Jeg maa reise, sa jeg, jeg begynder at frygte for disse Rystelser.

— Ja, De er ikke saa stærk, som jeg fra først af troede, svarede Detektiven, den sidste Oplevelse greb Dem temmelig haardt; hvis jeg ikke havde opfanget Dem i mine Arme, var De styrtet pladask til Jorden.

Jeg reiste mig halvt op i Sengen; aa, nu kjendte jeg, at det endnu susede lummert i min Hjerne.

— Vær oprigtig mod mig, bad jeg indtrængende, fortæl, hvad vi oplevet sammen inat.

— Det husker De sikkerlig ligesaagodt som jeg selv.

Jeg vilde ikke gaa direkte ind paa Sagen. Jeg spurgte:

— Har De talt med unge Gjærnæs?

— Ja, svarede Detektiven, han er netop kjørt hjem.

— Alene?

— Alene levende. Detektiven reiste sig fra Stolen og drev tankefuldt frem og tilbage paa Gulvet.

— Kjære Krag, fortsatte jeg, er det virkelig Deres Mening at paastaa, at vi virkelig har oplevet alt hvad jeg nu synes jeg har oplevet.

Detektiven stanset foran mig og betragtet mig længe i Taushed.

— Ja, svarede han, vi har havt mærkelige Oplevelser inat.

— Det forekommmer mig, at vi fandt en død Mand.

— Ja.

— En gammel Mand. Og vi fandt ham akkurat paa det samme Sted, hvor vi for tre Uger siden fandt den dræbte Forstmester Blinde.

Asbjørn Krag nikket.

— Akkurat der hvor vi syntes, at Jernvognen svinget nedad mod Sjøen.

Han nikket igjen.

— Men denne gamle Mand, stammet jeg, denne gamle Mand, . . . men det er jo umuligt, kjære Krag, . . . det kan ikke være muligt —

— Denne gamle Mand, fortsatte Detektiven rolig, var unge Gjærnæs Far.

— Men han er jo druknet for fire Aar siden.

— Nei, det kan han jo ikke være.

— Kan han ikke —

— Det er da begribeligt, svarede Detektiven, eftersom han var ilive iallefald til Klokken to inat.

— Baaden drev hvælvet iland yderst ude i Skjærene, mumlet jeg —

— Og hans Hue flød op, fortsatte Detektiven, idet han gik hen til Vinduet og skjøv Gardinet tilside, — alle Remedier var iorden.

Jeg tænkte mig om. Jeg begyndte at ane, hvor Detektiven vilde hen.

— De mener altsaa, spurgte jeg, at gamle Gjærnæs har sat hele Drukningen i Scene?

— Ja.

— At han flygtet, forsvandt — og med Hensigt lod Folk være i den Tro, at han var druknet.

— Ja.

— Men hvorfor, hvorfor —

Asbjørn Krag tog igjen Plads paa Sengekanten.

— Det skal jeg fortælle Dem, sa han. Gamle Gjærnæs har været en Bedrager, alene Døden har reddet ham fra at bli anmeldt for Assurancesvig.

— Hvoraf ved De dette?

Digitized by Google

— Jeg har anet det længe, men jeg har endelig nu faaet fuld Bekræftelse paa min Mistanke, dels ved at se den gamle og dels ved at høre unge Gjærnæs' Fortælling. Kjære Ven, De har svævet i den Tro, at jeg har levet herude som en ferierende Gentleman, — at jeg væsentlig har fordrevet Tiden med Fodture, med Læsning, Spisning og Bad. Og dog har jeg i hverteneste Minut af Døgnet, hvor jeg ikke sov, bare været optat af denne forfærdelige Sag. Jeg har gaaet Fodture, det er sandt, men det har jeg bestandig havt en Hensigt med, det havde Forbindelse med Sagen, enten var det noget, jeg skulde se paa, eller det var nogen, jeg skulde snakke med. Under Maaltiderne har jeg flittig deltat i Passiaren og jeg har mange Gange ledet Samtalen did, hvor jeg vilde ha den. Og naar jeg tilsyneladende har været optat med Læsning, da har jeg i Virkeligheden Time efter Time siddet for mig selv og grublet eller sammenlignet og nyttiggjort de Indberetninger som jeg modtog fra mine Agenter.

— Deres Agenter? spurgte jeg, men De har jo hele Tiden opereret fuldstændig alene hernede.

— Ja, hernede, svarede Detektiven, her i Begivenhedernes Brændpunkt har jeg været selv og alene. Men jeg har havt mine Agenter i Kristiania og andetsteds. En Detektiv maa ha mange Oplysninger og jeg har faaet mange

Oplysninger baade om Gjærnæs og om den dræbte Forstmester.

— De kunde vel faa bedre Oplysninger her paa Stedet, indvendte jeg.

— Ingenlunde, svarede Detektiven, det var ikke bare om Forstmesterens Liv lige før Døden jeg vilde ha Oplysninger. Jeg vilde ogsaa vide, hvad han foretog sig i sit daglige, sedvanlige Liv. Han kom jo fra Kristiania.

— Jeg har selv truffet ham i Kristiania.

— Jeg ved det, svarede Detektiven, jeg har ogsaa faaet Meddelelse om, hvem han pleiede at omgaaes. De hørte ikke til hans nærmeste Omgangsfæller, men De traf ham dog nu og da i Selskaber, for det meste i de Selskaber, hvor ogsaa Hilde Gjærnæs var buden.

— Det husker jeg ikke saa nøie, meget muligt er det forresten. Hilde Gjærnæs og jeg vanket i de samme Kredse, medens hun boede i Kristiania og Forstmesteren elsket jo Hilde. Naturligvis sørget han for at være tilstede, hvor hun var.

— De slutter logisk, svarede Detektiven og det ironiske Smil fløi igjen over hans Ansigt, godt, men nu er det ikke saameget Forstmesteren vi skal tale om. Det er gamle Gjærnæs.

— Javist. Og hvad fik De saa vide om ham.

— Noget af det første jeg fik vide var, at han havde livsassureret sig for 30,000 Kroner.

De ved selv, at hans Affærer, da han for fire Aar siden forsvandt, eller druknet, som man da sa, stod overordentlig slet. Senere har hans Søn faaet nogenlunde Orden i Sagerne væsentlig ved Hjælp af de 30,000, som Assuranceselskabet udbetalte. Unge Gjærnæs har fortalt mig, at hans Far desværre ogsaa efterlod sig to falske Veksler. Disse Veksler hang netop i de Dage for fire Aar siden truende over den gamles Hoved og det var Frygten for en Katastrofe, som drev ham til at spille den dristige og forfærdelige Komedie. Gamle Gjærnæs var en passioneret Fisker og det var slet ikke noget underligt i, at han forlod Gaarden alene Klokken tre om Morgenen den 24de August for at dra ud paa Fisketur. Ud paa Dagen fandt man den hvælvede Baad og hans Hat ilanddrevet. Jeg har Grund til at tro, at han med stor Klogskab har planlagt Flugten. Han havde tat med sig, hvad der var af Kontanter, vel etpar tusen Kroner. Jeg har allerede for flere Dage siden undersøgt Dampskibsruterne fra den Tid og det viser sig, at netop den 24de August Klokken 7 om Morgen afgik et Dampskib herfra til Kristiania. Sandsynligvis har han forklædt sig og fra Kristiania reist til Udlandet. I Aviserne har han saa seet om sin egen Død.

— Et besynderligt Eventyr, mumlet jeg forfærdet, kan dette virkelig ha hændt.

— Ja, svarede Detektiven, og De tar feil, naar De tror, at det er noget enestaaende. Tvert-

imod er denslags Assurancesvig godt kjendt, særlig i den internationale Kriminalistik. Jeg har i mit Retsbibliotek et interessant Eksempel paa, at en Mand over i England opnaaede at dø fjorten Gange, før han endelig blev fakket levende.

— Jeg har en Følelse af, sa jeg, at De hele Tiden har havt en Mistanke om dette.

— Jeg havde en bestemt Mistanke om at noget saadant var paafærde, rettet Detektiven, men at der forelaa et saa blankt og rent Bedrageri, troede jeg rigtignok ikke. Allerede da jeg kom herned, havde jeg en mængde Oplysninger, fler end De anede. Jeg kjendte til Historien om gamle Gjærnæs' ulykkelige Død, jeg vidste om hans falske Veksler, om den Assurancesum som straks efter udbetaltes Sønnen og som bragte Affærerne paa Fode. De maa indrømme, at jeg allerede da havde et glimrende Materiale; jeg havde, for at benytte Opdagerjargonen, Fingrene fulde af Mistænkeligheder. Jeg konstaterte, at det var i et paafaldende heldigt Øieblik, at gamle Gjærnæs forsvandt fra Skuepladsen og netop fordi dette Tilfælde slaaende mindet mig om et lignende, som nylig var forefaldt i Holland, vaktes min Mistanke, endskjønt jeg jo ikke kunde finde nogensomhelst Forbindelse mellem Mordet paa Forstmesteren og gamle Gjærnæs' Død.

Detektiven fortsatte sin Udvikling, medens jeg hørte paa ham i stigende Spænding. Asbjørn Krag talte langsomt og koncist og det var ligesom

han gjennemtænkte enhver Sætning, før han gav den fra sig. Hans Fremstilling mindet mig paafaldende om en sagkyndig Retsbelæring.

— Men saa kom jeg herned, sa han, og da jeg fik høre, hvad De havde oplevet samme Nat, som Forstmesteren blev slaaet ihjel, kom jeg straks et Skridt videre. De blev negtet Adgang til Huset, ovenikjøbet paa en meget ostentativ Maade. Jeg forstod, at der maatte være noget indenfor, indenfor Dørene, som De ikke maatte se.

— Men Forstmesteren, indvendte jeg.

— Ja, Forstmesteren, svarede Asbjørn Krag, — han indtog en Særstilling. Forstmesteren stod ifærd med at bli Medlem af Familien, det var nødvendig at han gjordes bekjendt med den forfærdelige Hemmelighed. Jeg skjønte altsaa, at noget var hændt den Aften, noget meget alvorligt. Samme Nat blev Forstmesteren slaaet ihjel ude paa Sletten.

— Ja, hvorledes vil De faa det til at stemme? spurgte jeg, hvorfor skulde den stakkels Mand slaaes ihjel?

— Hvorledes vil De forklare Hændelsen?

— Kanske har unge Gjærnæs angret. Kanske har Forstmesteren trukket sig tilbage og truet med at røbe Hemmeligheden for Politiet. Og saa har han kjørt efter ham . . . og saa har han —

— Tror De det? spurgte Detektiven.

Og det forekom mig, at Asbjørn Krag smilte

igjen, ligesom skadefro og ertende. Men saa med et blev han alvorlig og sa:

— Jeg har fra første Stund været paa det Rene med, at det ikke har været Sammenhængen. Jeg tror ikke, at unge Gjærnæs er Morderen.

— Men hvem er det saa?

Istedetfor at svare spurgte Detektiven:

— Skal jeg gaa videre?

— Ja tak, gaa videre, sa jeg og lænet mig tilbage i Sengen med Armene under Nakken. Jeg lyttet anspændt og Detektiven fortsatte:

— Gjennem mine Undersøgelser omkring paa Egnen blev jeg mere og mere bestyrket i min Mistanke om, at der hin Aften paa Gaarden var foregaaet et eller andet øverordentligt, noget afgjørende og alvorligt. Allerede før jeg aflagde mit Besøg paa Gaarden, fik jeg vide om Eierens forstyrrede Optræden. Og straks, da jeg fik se Forvalteren og fik talt med den unge Proprietær var jeg paa det rene med, at der skjultes en Hemmelighed. Men endnu var ikke Historien med Faderens Drukning kommet i Forgrunden i mine Slutningsrækker. Men min Tanke streifet stadig indom dette; jeg kunde ikke faa det til at passe, jeg forsøgte op igjen og op igjen. I det Spil, jeg spilte, var Faderens Død et vigtig Træk, eller rettere sagt, denne Omstændighed var en vigtig Brikke, men jeg vidste bare ikke, hvor jeg skulde sætte den for at faa hele Spillet klargjort med en Gang. De husker, at jeg interesserte

mig for den gamles Portræt, som hang paa Væggen i Gjærnæs' Arbeidsværelse. Meget vel, men husker De Døren —

— Døren, spurgte jeg, hvad mener De?

— Kjære, fortsatte Asbjørn Krag, den lille Hændelse med den lukkede Dør var jo noget af det vigtigste vi oplevet under Besøget paa Gjærnæs. Lægger De da ikke mærke til, hvad der sker, og hvad der ikke sker! Naar jeg med Opmærksomhed iagttar Begivenhederne omkring mig, saa ved jeg, at det og det skal hænde, hvis alt er rigtig. Men hvis nu ikke alt sker, som jeg har ventet, da ved jeg, at det har en eller anden bestemt Grund, som jeg maa søge at udfinde. Paa den Maade er jeg mangen Gang blit ledet ind i Marven af mange Hemmeligheder. Synes De ikke det var besynderligt, at ikke Frøken Hilde var tilstede ved vort Besøg?

— Det havde vel sin Grund, svarede jeg, hun var syg og angrebet af Begivenhederne. Hendes Broder sa jo utrykkelig, at hun havde gaaet tilsengs.

— Det er meget rigtig. Derfor bad jeg ogsaa om at faa bese Gaardens Indre.

— Derfor?

— Ja, netop, for jeg sluttet som saa, at hvis Frøken Hilde laa tilsengs, saa kunde vi naturligvis ikke faa se hendes Leilighed. Men det var netop, hvad vi gjorde, vi fik se helt ind i hendes lyseblaa Soveværelse. Der var hun ikke.

— Hun var et andet Sted, svarede jeg, hun var i Værelset ved Siden af Biblioteket.

— Javel, hun var bag Døren. Jeg tror ogsaa, at hun virkelig var der. Men nu vil jeg bede Dem huske paa én Ting. Da vi stod inde i Biblioteket, gjorde jeg et Forsøg paa at komme gjennem den lukkede Dør. Men Gjærnæs gik straks iveien for mig. Bare Tanken paa, at jeg skulde slippe derind, lod til at gjøre ham forskrækket. I det Øieblik blev jeg fuldstændig overbevist om at han skjulte noget. De kan formodentlig gjette, hvem som opholdt sig i Værelset ved Siden af Biblioteket?

— Frøken Hilde, svarede jeg.

— Høist sandsynlig, men hun var sammen med en anden. Og denne anden har været Gjærnæs' Fader, den gamle Mand, som vi fandt død ude paa Sletten inat.

Jeg laa med dirrende Nerver i Sengen og hørte paa Detektivens Fremstilling. Jeg havde længe forstaaet, hvor han vilde hen, langsomt var jeg gledet ind i den sikre Overbevisning, at alt hvad jeg mindedes fra Nattens Oplevelser var Virkelighed og ikke Drøm. Jeg vilde ha ham selv til at si det . . . Og alligevel gav det et heftig Ryk gjennem mig, da jeg hørte ham bemærke med sin tørre og sonore Stemme: Den gamle Mand, som vi fandt død ude paa Sletten inat —.

Detektiven tilføiet, idet han smilte igjen:

— Altsaa, kjære Ven, De har ikke drømt.

— De har gjettet mine Tanker, mumlet jeg.

Asbjørn Krag sad taus i næsten et Minut og hans Taushed forekom mig trykkende. Jeg blev mere og mere nervøs, og jeg ønsket Detektiven langt væk, saa jeg kunde staa op og komme ud i den frie og friske Luft, som jeg hørte suse omkring Huset.

Jeg skottet op paa Asbjørn Krag. Han sad mellem Vinduet og Sengen, hans renskaarne Profil, hans skaldede Isse og brede Kjæve stod skarpt mod Lyset. Hvorfor talte han ikke? Hvad tænkte han paa? Pludselig vendte han Ansigtet mod mig, jeg saa, at hans Øine skinnet unaturlig store bag Lorgnetglassene.

— Ja, sa han, jeg kan læse i Dem som en opslagen Bog.

— Hvem har slaaet ham ihjel? hvisket jeg hurtig.

— Hvilken af de to?

— Den gamle — Faderen — som vi fandt inat.

— Skal jeg gaa videre? spurgte Krag.

— Javel, svarede jeg, idet jeg lod Blikket fare andetsteds i Værelset, gaa videre.

Og saa fortsatte Detektiven:

— Da jeg forlod Gjærnæs, saa jeg nok Komedien mellem Eieren og Forvalteren, men jeg lod alligevel, som om jeg ikke bemærket den, da jeg vidste, at Forvalteren var min Mand. Før eller senere maatte det Menneske komme til mig og fortælle mig, hvad han vidste. Og det

var mig straks klart, at han vidste noget. Han tyngedes af sin Viden; den onde Samvittighed lyste ud af hans Øine. Jeg bor paa Hotellet, sa jeg. Det var nok. Han kom ogsaa nogle Dage efter og fortalte alt. Og imedens havde jeg indhentet nye Oplysninger. Efter at ha hørt Forvalterens Fortælling blev jeg overbevist om, at Gjærnæs skjulte sin Fader paa Gaarden. Den Omstændighed forklarer jo hele hans Nervøsitet og underlige Adfærd. Hvad Forvalteren angaar, da svæver han visnok fremdeles i den Vildfarelse, at Gjærnæs har havt noget med Mordet paa Forstmester Blinde at gjøre. Det var da ogsaa et underligt Træf, at han skulde faa Brevet fra sin Fader akkurat den samme Aften, som Forbrydelsen blev begaaet. Efter at Blinde havde forladt Gaarden, kjørte Gjærnæs over Øen for at træffe den gamle, som i al Hemmelighed var kommen med Postbaaden til X Stoppested. Derfor var det, at han maatte kjøre i al Stilhed og alene, men han optraadte klodset, han burde ha betroet sig helt til sin Forvalter, saa havde vi kanske aldrig faaet en Lysning i dette forfærdelige Drama.

Detektiven stoppet op igjen og langsomt, næsten affekteret langsomt, tog han et Cigaretui op af Lommen. Han valgte ud en Cigar og tændte den, dampet nogle tykke, hvide Røgmasser ud i Værelset og blev siddende med Etuiet i Haanden.

— Dette er bare af almindelig Skind, sa han,

men det er sølvbeslagent. Det Cigaretui, som man savnet hos Blinde, var af grøn Alligatorhud, ikke sandt?

— Det var slet ikke et Cigaretui, svarede jeg, det var en Tegnebog.

Asbjørn Krag skjøv en stor Røgring ud i Værelset og saa begyndte han at le —.

— Naturligvis, svarede han, men var den ikke guldbeslagen?

— Det ved jeg ikke . . . det har jeg ikke hørt noget om.

Detektiven vendte sit Ansigt mod mig. Han lo fremdeles.

— Jeg vil staa op, sa jeg, jeg føler mig lidt mat endnu. Jeg vil ud i den friske Luft.

Men da holdt Asbjørn Krag sin Haand advarende frem mod mig.

— Paa ingen Maade, svarede han alvorligt, jeg maa først bli færdig med min Fortælling, jeg ynder ikke lange Afbrydelser . . . Jeg kan jo aabne Vinduerne.

— Ja, tak slaa Vinduerne op. Alle Vinduerne.

— Kjære Ven, sa han, Vinduerne er aabne, de har staaet aabne hele Tiden. Haha.

Han lo. Jeg sa ikke noget mere, og jeg turde ikke se paa ham, jeg var bange for at fare op i et forfærdeligt Anfald af Vrede. Jeg hørte, at han knækket Cigaretuiet sammen og lagde det i Lommen.

— Hvor jeg godt kan forstaa, mumlet han

lidt efter halvhøit, ligesom han sad og talte med sig selv, hvor jeg kan forstaa Gjærnæs' Optræden i denne Tid. Han var ikke bange for Mordet. Naar han talte om Mordet paa Forstmesteren var det aandsfraværende, næsten ligegyldigt. Han havde andre og alvorligere Ting at tænke paa; det faldt ham ikke engang ind, at han kunde mistænkes. Derimod laa Hemmeligheden med hans Far over ham som en forfærdelig Vægt, Katastrofen var kommet pludselig, den oprev ham fuldstændig, gjorde ham sansesløs og uklog. For enhver Pris maatte han jo skjule Gaardens mystiske tredie Beboer og han var saa ivrig, saa planløs i sine Bestræbelser efter at bevare Hemmeligheden, at han slet ikke mærket, at han blottet sig. Tilslut kunde alle og enhver pege paa ham og sige: Han har dræbt Forstmesteren. Han udleverede sig formelig som Morder. Men saaledes slutter kun tankeløse Mennesker, Fæhoder, som ikke eier Gnist af Kombinationsevne. Med et halvt Øie kunde jeg se, at saaledes var det umuligt at optræde for en Mand, som havde begaaet Forbrydelsen ude paa Sletten. Selv det dummeste Individ kunde ikke gaa hen og udlevere sig saadan Stykke for Stykke. Nei, han havde en stor Hemmelighed at værne om, Mordet vedkom ham ikke, han havde ikke Tid til at tænke paa det. Saa kom igaar Forvalteren hen til ham og sa: Nu gaar jeg til Detektiven og fortæller ham alt. Jeg kan ikke for min Samvittigheds

Digitized by Google

Skyld tie længer. Forvalteren var fremdeles i den Tro, at det gjaldt Mordet. Unge Gjærnæs kunde slet ikke tænke sig Muligheden af, at det gjaldt noget andet end Hemmeligheden med den fra det Døde gjenopstandne gamle Mand. Og hvad skulde saa Gjærnæs si til Forvalteren andet end det han sa: Hvad har Detektiven med disse Affærer? Det er en privat Sag. Jeg sendte Forvalteren tilbage til sin Husbond med en Hilsen, som De kanske fandt besynderlig. Jeg bad ham opgi mig Tiden, da jeg kunde komme og besøge ham. Jeg vilde ikke komme uforvarende, jeg vilde ikke resikere en ny Katastrofe, jeg kunde jo vente mig alt af Gjærnæs i den oprevne Sindstilstand som han var. Og dertil havde jeg en særlig Hensigt med at optræde som jeg gjorde, for paa den Maade tvang jeg Gjærnæs til at sende sin Fader bort fra Gaarden. Han turde ikke beholde ham længer, naar han ventet Besøg af mig. Jeg gjettet paa, at han allerede samme Nat vilde sende ham ud af Gaarden. Og det traf ind, men, kjære Ven, paa den Maade blev jeg uforvarende Skyld i den gamle Mands Død.

— De, raabte jeg, har De dræbt ham?

Detektiven rystet paa Hovedet.

— Jeg har jo sagt Dem, svarede han, at Jernvognen har slaaet ham ihjel, — denne forunderlige Ulykkesvogn, som ruller og ruller og efterlader intet Spor. Jeg vidste, at den gamle vilde komme over Sletten, han maatte passere

gjennem Stedet her for at naa Dampbaaden. Og jeg holdt Vagt ved Veien, jeg havde foresat mig at gaa hen til ham, lægge min Haand paa hans Skulder og si: Kjære Ven, lad os tale lidt sammen. Men medens jeg vandret omkring og ventet paa hans Komme, fik jeg høre Jernvognen.

Detektiven sluttet:

— Det er Historien, alt hvad jeg kan fortælle Dem. Resten kjender De.

— Jeg er lige klog, svarede jeg, akkurat lige klog, som da De begyndte. De siger, at Jernvognen har slaaet gamle Gjærnæs ihjel. Men hvad er da denne Jernvogn, hvor kommer den fra og hvem styrer den?

— De samme Spørgsmaal har jeg atter og atter stillet mig selv, svarede Detektiven, og jeg har ikke fundet nogen Løsning før inat.

— De kjender Hemmeligheden med Jernvognen?

— Ja.

Asbjørn Krag saa paa sit Ur.

— Klokken er nu halv seks, sa han, om en Time har vi Ebben, maaske vi da kan faa et Glimt af Jernvognen.

— Ebben? spurgte jeg forbauset.

— Ja, svarede Krag, Jernvognen er ikke mere. Den er druknet.

Detektiven talte alvorligt, der var slet ikke noget spøgefuldt over ham.

— Naar vi finder Jernvognen, sa han, da

Digitized by Google

vil De forstaa meget, af det, som nu er gaadefuldt og dunkelt. Jeg begynder at tro, at denne Sag fra først af har været enklest mulig, men ved et underligt Skæbnens Spil er den oprindelige Sag blit indblandet i endel gaadefulde Omstændigheder, som samtidig er stødt til og som intet har med den oprindelige Sag at skaffe. Det har hændt mig før i min Praksis. De aner ikke, hvor det kan umuliggjøre en Undersøgelse, at to hinanden uafhængige Affærer blandes sammen. I denne Sag har vi nu for det første den unge Gjærnæs' kompromitterende Forhold, som peger direkte hen paa Deltagelse i Forstmesterens Mord, dernæst Mordet og saa Jernvognen, som ogsaa synes at høre sammen med dette. Saa længe jeg beregnet mine Slutninger ud fra den Forudsætning, at disse tre Foreteelser hørte sammen, øinet jeg intet andet end Virvar og atter Virvar. Men saasnart jeg begyndte at skille ud, at løse Tvindingerne i Gaaden, blev det hele tydeligere. Kjære Ven, det er ikke bare én Sag, vi har med at gjøre, — det er tre. Først unge og gamle Gjærnæs, det er én Sag for sig. Saa Jernvognen — en Sag for sig.

— Og saa Mordene, sa jeg.

— Mordet, rettet Detektiven, der er bare et saadant. Gamle Gjærnæs er ikke dræbt. Bare Forstmesteren.

— Men aner De da ikke, hvem som har dræbt Forstmesteren? spurgte jeg.

— Jo, svarede Asbjørn Krag, jeg kunde endnu i denne Dag gaa hen og pege paa ham.

Detektiven gik raskt ud af mit Værelse. Han raabte ind til mig:

— Jeg sidder her og venter paa Dem. De maa skynde Dem nu, for vi har Ebben Klokken seks.

— Lover De saa at la mig faa se Jernvognen? spurgte jeg overgivent.

— Jeg skal gjøre, hvad jeg kan, svarede han.

— Jeg tror De kan, hvad ingen andre Mennesker kan, raabte jeg ud til ham, De er jo en ren Troldmand.

— Jeg er bare et Menneske, svarede Asbjørn Krag, men jeg tar sjelden feil. Skynd Dem nu.

Jeg klædte mig hurtig. Jeg havde faaet Feber i Blodet. Var det efter Spændingen under Detektivens Fortælling, eller var det Reaktionen ovenpaa Besvimelsen? Det var sikkerlig baade det ene og det andet, men jeg vidste iallefald, at jeg glædet mig stærkt til at komme ud; Asbjørn Krags evindelige, optrevlende Snak om den gamle døde Mand, om Mordet, om Jernvognen, havde efterhaanden nedtrykt mig stærkt. Og saa duftet der Kamfer i mit Værelse, mens Sjøen udenfor fyldte mit Vindu lyseblaat.

Endelig var jeg færdig. Asbjørn Krag sad paa en Sten ved Veien og ventet. — — —

. . . Det blev alligevel til det, at jeg ikke fik se Jernvognen og heller ikke løstes Hemmelig-

Digitized by Google

heden, som omgav dette ulykkesbringende Kjøretøi. Men det var mig dog en Trøst, at Asbjørn Krag muligens var ligesaa skuffet som jeg selv.

Detektiven trak mig med henover Sletten til det Sted, hvor vi Natten i Forveien havde hørt Jernvognen rulle ned mod Sjøen. Det var blit ganske stille og udenfor Stranden laa nogle Smaabaade, hvorfra der soknedes i Sjøen med lange Staker og Lodliner.

— Efter Jernvognen? spurgte jeg.

Asbjørn Krag nikket.

— Den er kjørt udi her.

Asbjørn Krag dirigerede Sokningsarbeidet en Times Tid. Han blev efterhaanden utaalmodig, fordi man intetsomhelst fandt. Og saa steg Vandet. Og Detektiven blev tvunget til at indstille Arbeidet for denne Dag.

— Daarlige Greier, mumlet han ærgerlig, jeg blir nødt til at telegrafere til Kristiania.

Han skrev et Telegram og sendte et Bud afsted til Telegrafstationen.

Og saa vendte vi tilbage til Hotellet. Det begyndte allerede at skumre.

Asbjørn Krag, hvis Snakkesalighed hele Eftermiddagen havde været saa umaadelig og paafaldende, var nu blit ordknap. Jeg fik dog vide, at den gamle Gjærnæs Lig var bragt til Gaarden og at Sønnen allerede imorgen vilde reise ind til Hovedstaden for at ordne sig med Assuranceselskabet.

Digitized by Google

Da vi stod paa Hotellets Veranda, som vrimlet af Gjæster, hvisket jeg i Asbjørn Krags Øre:

— Vil De ikke pege paa Forbryderen.

Men Detektiven bare rystet paa Hovedet.

— Endnu ikke, sa han.

Han var virkelig et underligt Menneske. Til sine Tider kunde han blusse op i ren Snakkesalighed, saa blev han pludselig tilsyneladende uden Foranledning taus og indesluttet. Jeg havde et bestemt Indtryk af, at det sidste i Grunden var det naturligste hos ham, og at han snakket løs, fordi han havde en eller anden mig uforstaaelig Hensigt med det.

Men enten han snakket eller han var taus — bestandig havde han det spottende Træk omkring Munden og hans Øine var stadig iagttagende, granskende.

Han kunde komme med de besynderligste Spørgsmaal, overrumplende og tilsyneladende yderst meningsløse. Som denne Aften. Klokken var allerede blit halv elleve, jeg havde siddet og samtalt med nogle af mine Venner blandt Gjæsterne, jeg følte ingen Trang til at gaa til Ro, der blev foreslaaet et Kortparti og jeg var villig til at spille med. Jeg skulde gaa ind i et af Værelserne for at hente Kortene og idet jeg stødte Døren op stod jeg pludselig Ansigt til Ansigt med Asbjørn Krag, som jeg da ikke havde seet i den sidste Timestid. Jeg fór sammen; man studser jo

uvilkaarlig, naar man finder et Menneske i et Værelse, som man tror er tomt.

— Jeg troede De var gaaet hjem, sa han.

— Som De ser, svarede jeg, er jeg ikke gaaet. Jeg blir endnu siddende en Stund.

Asbjørn Krag fortrak Ansigtet til en Grimace. Hans store hvide Tænder formelig skinnet i Mørket.

— De liker nok ikke den enslige Hytten Deres, sa han.

Jeg kunde ikke svare noget til dette. Jeg var bare forbauset; det var ikke første Gang Detektiven havde talt næsten truende om min lille Hyttes enslige Beliggenhed.

Asbjørn Krag greb mig ved Jakkekraven og fortsatte:

— Hør, det er noget, jeg vil spørge Dem om. De har et eneste Vindu i Stuen, ikke sandt?

— Jo, men det er meget stort, hvorfor spør De?

— Hører der ikke et Rullegardin til Vinduet?

— Jo.

— Pleier De at ha dette Gardin nedrullet? Jeg lo.

— Jeg forstaar ikke denne Spøg, sa jeg.

— Jeg spøger ikke.

— Godt, siden De interesserer Dem, kan jeg gjerne fortælle, at naar Solen staar paa, har jeg Gardinet nedrullet.

Digitized by Google

— Men om Aftenen? spurgte han, naar De har Lampen tændt. Hvad saa?

— Hvad saa? Jeg har ingen Gjenboere, jeg har Sjøen ret ud for min Hytte. Det er ikke bestandig jeg ruller Gardinet ned, fordi om jeg tænder Lampen.

Asbjørn Krag grinte igjen med sine hvide Tænder.

— Men naar Vinduet ikke dækkes for, sa han, da er det ligesom Værelset er aabent ud mod Mørket, der kan være nogen udenfor, som ser ind.

Detektiven løsnet Grebet i min Jakkekrave. Jeg gik et Skridt fra ham.

— De gjør nogle yderst mærkelige Forsøg paa at skræmme mig, sa jeg, tror De jeg er et Barn, jeg er ikke mørkeræd.

— Undskyld, svarede han spagfærdig, det var ikke min Mening at støde Dem. Men naar jeg gaar og grubler over noget, hænder det, at jeg i ren Tankeløshed retter de besynderligste Spørgsmaal. De kan forresten gjøre mig en Tjeneste.

— Nu iaften? spurgte jeg misbilligende, idet jeg rystet Kortskrinet for at gjøre ham opmærksom paa, at jeg havde andre Ting fore.

— Jeg holder paa med en skriftlig Beretning netop nu, sa han, og jeg er kommet til Beskrivelsen af Liget.

Det gav et Rykk i mig og der gik med en-

Digitized by Google

gang en Aande af Uhygge gjennem det halvmørke Værelse, hvori vi to var alene.

— Liget? stammet jeg, skriver De om Liget —.

— Javist jeg maa jo gi Indberetninger. Hvorledes var det nu Liget saa ud. Tænk Dem om —.

— Mørkebrunt Haar, begyndte jeg uvilkaarlig.

Asbjørn Krag klappet mig let paa Skulderen.

— Kjære Ven, sa han, hvorfor spurgte De ikke om, hvilket Lig jeg mente . . . Jo, De har ret, det er om den døde Forstmester, jeg skriver nu. — Vil De være saa venlig at høre efter om jeg har gjort nogen Feil: Hans mørkebrune Haar var delt med en tydelig Skilning paa Venstre Side, han havde udstaaende, lidt store Øren, hans Pande var høi og meget lys i Modsætning til Underansigtet, som var brunet af Sol og Vind. Pandens paafaldende Lyshed skrev sig fra, at han bestandig pleiede at gaa med Hatten trukket ned mod Øinene. Hans Skæg var silkeblødt og rødligt, meget velpleiet og lidt krøllet, hans Læber skjultes ikke af Skægget, de var fintformede, røde og blodfulde, hans Øine var nærmest lyseblaa, men da Pupillen var meget liden og Øieæblet stort, laa det hvide omkring Pupillen som et Belte, hvilket gav hans Øine et stirrende Udtryk. Skægget grodde langt nedover hans Hals, som var kort og tyk. Da man fandt ham, var hans Snip knækket paa flere Steder og hans grønne Slips sad skjævt op mod det venstre Øre.

Saaledes saa den Myrdede ud, ikke sandt?

— Jo, svarede jeg, saavidt jeg forstaar er Deres Beskrivelse meget træffende.

— Jatak, det var bare det, jeg vilde vide, sa Asbjørn Krag, men idetsamme stirret han saa underlig ret frem for sig. Der var noget stikkende, ubehageligt i hans Blik. Jeg aabnet Døren, saa Lyset faldt paa ham. Detektiven var bleg, men han smilte. Han nikket til mig og smilte. Aa, dette evige Smil. —

Jeg gik hurtig ud i Salonen. Mine Venner sad og ventet. Jeg lagde Kortene frem og sa:

— Der maa findes en anden Fjerdemand, mine Herrer. Jeg spiller ikke med.

Jeg havde med en Gang tabt Lysten til at spille. Jeg sad og lyttet efter Detektivens Skridt, som tabte sig indover i Værelserne ... Udstaaende lidt store Øren, høi lys Pande, røde Læber, som ikke skjultes af hans Skæg ... Hvor jeg vendte mine Øine, syntes jeg at se den Dødes Træk ... Snippen knækket ... Det grønne Slips skjøvet hen mod det høire Øre ... For at afvende min Opmærksomhed fra det frygtelige Billede, blandet jeg mig paa en uopdragen Maade i de andres Spil, paaviste Feil, hvor der slet ikke var nogen Feil og gav høirøstet mit Bifald tilkjende over ingenting. Det misbilligedes heftig, jeg fik rasende Øiekast. Tilslut gik jeg.

Digitized by Google

Jeg gik forbi Asbjørn Krags Vindu, det lyste indenfor, Gardinet var rullet ned, men jeg saa ingen Skygger, formodentlig sad han rolig ved sit Skrivebord og skrev paa Indberetningen om den Dødes Udseende —.

Aftenen var skyet og disig og der var slet ingen Vind længer. Men Regnet og Blæsten den foregaaende Nat havde baaret Kulde med sig. Det er besynderlig med Høisommeren, Landet ligger tynget af Grøde, alt er modent og faldefærdig, Stænglerne kan ikke bære længer og det dufter varmt af Jordens Overflod, men saa kan der meningsløst komme et koldt Døgn, hvor Potetsgræsset fryser, et Vift fra Høsten, det er Oktober, som klimprer fjernt henne med kjølige Fingre, det varer i nogle Timer kun, for saa er Varmen der igjen i ludende Overmagt.

Og nu var det netop en saadan Kvæld med en Anelse af Høst i Luften, en Aande af Kulde over mine Fingerknoker. Mørket søgte at lægge sig til rette under den skyede Himmel, men det lykkedes ikke helt, de gule Kornmarker, de røde Huse og det graa Veistøv kunde endnu omend svagt hævde sine Farver.

Men Kvældens usommerlige Tristhed greb ind i min Stemning, en besynderlig Lede anfaldt mig og en stærk Længsel efter at komme langt bort — ind i Byer med trange Gader og mange Mennesker. Jeg tænkte ved mig selv: Denne Mordsags Uhygge fanger Dig, Du maa reise . . .

Jeg var nu paa Veien til min enslige Hytte; — da jeg kom ned mod Sjøen, saa jeg paa mit Ur, Klokken var allerede over tolv. Jeg stanset i Nærheden af Bryggen, herfra kunde jeg se Hytten yderst ude paa Odden, i Mørket lignet den en hvid Ligsten. Og jeg fik pludselig Lyst til at vente endnu en Stund med at gaa hjem. Jeg var ikke egentlig angst for noget, men jeg havde en Fornemmelse af, at der forestod mig endel Bryderi med at tænde Lampen. — Jeg drev ned paa Bryggen. Her fandtes ikke et Menneske, overhovedet saa jeg ikke en levende Sjæl i Nærheden, Folk var gaaet i Hus. Og alle Husene saa døde og forladte ud, saadan virker Husene bestandig om Natten, naar der ikke skinner Lys i Vinduerne eller Mennesker bevæger sig udenfor.

Sjøgræsset stod ret op i Vandet og rørte sig ikke, jeg kunde høre en svag Smuldren inde i Stranden og nu og da hulket Sjøen mod Bryggens morkne Pæler med en Lyd som om Porcellæn knak istykker, Smaabaadene laa fortøiet i slakke Tauger, de fløď ind paa hinanden som Korker i en Pyt, længere ud laa en stor aaben Sjægte fyldt til Randen med Mørke. For Mørket var ikke mægtig nok til at dække over alt, det samlet sig i Revner og Sprækker, i Krokene, indunder Bryggerne og det fyldte Skogene; men det fik ikke Fang over Fjeldene, som kneiste med klare Pander og heller ikke over de glatte runde Skjær

yderst ude i Havgabet, hvor Sjøen skinnet i en blygraa Strime . . .

Jeg stod længe og stirret udover Bryggekanten og talte Maneterne, der gik som Blodspor i Sjøen. Jeg ventet paa at faa høre en menneskelig Stemme. Men det var ligesom alle Mennesker var døde, jeg hørte ikke Aareslag, ikke et Raab, ingen Støi. Saa forlod jeg Bryggen og slog ind paa Veien til Hytten. Jeg gik hurtig.

Veien laa som et smalt Baand mellem Sjøen og en brat Fjeldvæg, ingen kunde komme ubemærket forbi mig. Men jeg ventet heller ikke at træffe nogen, jeg boede alene i Hytten og hvem kunde vel falde paa at besøge mig saa sent? Saaledes som jeg gik fremover mod Hytten, havde jeg Døren ret mod mig, Vinduerne vendte ud mod Sjøen til den anden Side.

En besynderlig Tanke greb mig. Det var sikkerlig en Forudanelse af hvad der skulde ske. Jeg tænkte: Om der nu sad et Menneske og ventet inde i Hytten. Jeg havde en værkbruden Gyngestol i mit Værelse; jeg kunde ikke bli kvit den Tanke, at kanske sad et Menneske i den Stolen, jeg havde endog en Forestilling om hvorledes dette Menneske kunde se ud . . . en kridhvid Pande . . . Naar jeg traadte ind, vilde Mennesket ligge der ganske rolig i Gyngestolen med den hvide Pande skinnende i Mørket og ikke si noget . . . Jeg gik hurtigere og hurtigere, jeg jaget for at komme frem, forat ikke den

Digitized by Google

besynderlige Angst, som vokste og vokste, skulde overmande mig. Før jeg rigtig vidste Ordet af det, stod jeg midt i Stuen. Gyngestolen var tom, jeg lukket Døren efter mig.

Medens jeg famlet omkring efter Fyrstikkerne, hørte jeg ganske tydeligt, at et Ur tikket, men det var ikke mit Ur. Jeg følte en isnende Rædsel omkring Hjertet og jeg var nærved at fare paa Dør igjen, men saa kom jeg til at tænke paa Dødningeuret, det lille Insekt, som synger i gamle Huse. Det var bare Dødningeuret jeg hørte — og jeg fortsatte at lede efter Fyrstikkerne. Men jeg kunde ikke lade være at lytte efter den intense Tikken, den syntes at flytte Plads, at forfølge mig, og i min forvirrede Fantasi troede jeg, at et Menneske lydløst var efter mig, et Menneske som jeg ikke kunde se, men hvis Lommeur jeg hørte. Endelig fandt jeg Fyrstikkerne, jeg tog Glasset af Lampen, — det var varmt. Lampeglasset var varmt.

Jeg blev staaende ligesom lammet, jeg havde Glasset i den ene Haand og en brændende Fyrstikke i den anden, Fyrstikken brændte til Flammen sved i Fingrene, saa sluknet den og alt blev mørkt. Men den eneste Følelse, som derefter behersket mig, var en vældig Længsel efter at sprede Mørket, efter at faa Lys omkring mig. Jeg husker ikke, hvordan det gik til, men pludselig havde jeg faaet Lampen tændt og mine Øine søgte uvilkaarlig hen til Vinduet. Det var et

Digitized by Google

stort gammeldags Vindu, delt i otte Felter. Mørket stod mod disse otte Felter og gjorde dem sorte som Ibenholt . . . Rullegardinen! . . . Jeg reiste mig for at trække den ned, jeg dirret af Angst . . .

Men da saa jeg ude i Mørket et Ansigt, som stirret paa mig. Det var den myrdede . . . Den høie Pande . . . de lyserøde Læber, der skilte Skjægget som et aabent Saar . . . Ansigtet stod rammende tydeligt i det sorte Ibenholtsmørke. Ansigtet kom nærmere. Nu kunde jeg ogsaa se Halsen, den brukne Snip og Slipset som stod skjævt mod det høire Øre. Den Døde var ifærd med at stige ind i Værelset.

Digitized by Google

VI.

HUNDEN.

Jeg vaklet bort fra Vinduet, vendte mit Ansigt mod Væggen og blev i flere Minutter liggende paa Knærne og med Armene støttet mod Sengekanten. Med en Stemme som lød underlig og fjern raabte jeg flere Gange kortaandet af Skræk:

— Nei, nei, **nei!**

Jeg turde ikke for alt i Verden vende Øinene mod Vinduet, men jeg følte med Nakken, at det frygtelige Ansigt derude i Mørket kom nærmere. Nu flød det ind gjennem den grønne Glasrude, gled gjennem Glasset som et Lig der trækkes gjennem Sjøen — langsomt og forfærdelig, stille og stadig nærmere. Jeg turde ikke se derhen, ikke for alt i Verden, men pludselig vendte jeg Hovedet. —

Dér stod Ansigtet igjen, hvidt og grusomt, høit med Panden, Læberne var lyserøde som et Barns. Jeg kastet mig ned over Sengen og skjulte Øinene, men jeg følte et Vift af en isnende Rædsel i Nakken, en Kulde som af Maanens Ligskin.

Digitized by Google

. . . Jeg vaagnet op af en Besvimelse, som maa ha varet en Times Tid; det graa Morgenlys kom ind i Værelset. Jeg orket endnu ikke at se mod Vinduet, men jeg vidste, at det stadig blev lysere udenfor. Jeg havde en Følelse af at jeg laa i en liden Kahyt, som havde været ude paa en Reise gjennem Mørket og nu kom Dagen og Lyset nærmere. —

Men eftersom jeg begyndte at skimte Gjenstandene omkring mig tydeligere, gled Rædselen væk. Og da jeg saa det gamle hyggelige Stueur, som ikke havde været igang i en Menneskealder, de smaa Oljetryk, Billedet af Norges Mænd i 1905, Blomstervaserne og de hvide Papirer paa Bordet, altsammen hjemligt og farefrit, var jeg hurtig paa det rene med, at jeg i Grunden havde opført mig ikke saa lidet uværdig. Det var nu anden Gang, jeg havde besvimet, jeg var svagere end en hysterisk Kvinde. Jeg saa mod Vinduet . . .

Udenfor stod Trærne stille mod en dyvaad graa Himmel. Jeg aabnet Vinduet, straks stod Gardinerne som buede Seil, endskjønt der ikke var nogen Vind. Men selve Luften var tung og trængte paa, den var fyldt af Havgufs, den var blaanet af lyse Sommerbølgers Reflekser og bar med sig al Høisommerens herlige Aande, den kom fra store, nyslaaede Høimarker, fra vindtørre, solfyldte Multeheier, fra Granskogene, hvor den havde trukket med sig Duft af Kvae og raadnende

Kongler og den havde sikkerlig været indom mange hemmelighedsfulde Urer, Sommerens Søppeldynger, hvor Bringebær og Jordbær vokser frodig i det tørre Kvas og hvor vaade Hugormer glider indunder Stenene. Luften kjendtes trykkende under den graa Skydyne; men nu kom Solgangsvinden for at styrte Dynen udover Horisonten, henne i Øst brød allerede lyseblaa Lanser gjennem Skydækket og det blinket og skar gyldent i Luften ligesom tusen lynende Sværd var i Bevægelse.

Befriet for Mørket og befriet for Skrækken kunde jeg nu i Ro overveie, hvad der var skeet. Jeg blev hadefuld mod mig selv for min Mangel paa Mod og Beherskelse. Det hele havde været en Halucination, et Syn født af mine ophidsede Sanser. Og hvilke Nerver kunde vel forbli uberørt i Tider som disse, jeg havde en Følelse af at ha vasset omkring i Blod.

Der kunde nu ikke være tale om nogen Søvn, jeg vilde gaa ned til Sjøen for at høre Larmen af Baadene som lagde fra og roedes ud til Fiskepladsene, jeg likte ikke længer den absolutte Stilhed.

Døren var ikke laast. Gudskelov, tænkte jeg, at jeg ikke vidste om det inat, for det havde været en ny Kilde til Skræk.

Jeg gik rundt Huset, hen til Vinduet. Jeg maalte med Øinene Afstanden fra Jorden til Vindueskarmen og jeg kom hurtig paa det rene

med, at naar en middelhøi Mand stod nedenfor Vinduet, vilde han række akkurat saa høit som det Ansigt, jeg havde seet mod Ruden inat. Det var et besynderligt Tilfælde. Nedenfor Vinduet er der en liden Jordflek, et par fattige Æbletrær stod op af den sorte Muld og langs Væggen laa et Blomsterbed, hvor Blomsterne grodde forkrøblet og glissent, fordi der bestandig var Skygge.

Jeg sér paa dette Blomsterbed, og med en Gang er det ligesom jeg faar et lidet Vift af Nattens Rædsel farende gjennem mig. Midt oppe i Blomsterbedet, tydelig aftegnet i den sorte Jord staar to Fodaftryk. Jeg skyver Trærnes Grene tilside for at se nærmere efter. Jo, ganske rigtig, der har nylig staaet et Menneske. Jeg sætter min venstre Fod ved siden af og da jeg gaar tilside ser jeg, at min Fod er en liden Smule, en halv Centimeter eller saa længere end de to Aftryk. Ellers er der ikke nogen Forskjel paa de tre Fodspor, de staar der lige tydelige i Jorden. Og netop dette overbeviser mig om, at her maa et Menneske ha staaet og seet ind gjennem mit Vindu ganske nylig, for ikke mange Timer siden . . . I n a t? Jeg bøier mig ned paa Knærne og undersøger Terrænet nærmere. Jeg finder flere Spor . . . Jeg kan se hvor han er kommet ind fra Veien som gaar over Stenhellen; — hér har han gaaet . . . og hér. Saa er han kommet ind paa den lille Haveflæk, har bøiet Grenene tilside og har tat Stilling midt oppe i Blomsterbedet. Her

har han staaet længe, i flere Minutter, kanske i en halv Time. Jeg kan se det af disse to Fodspor, de er dypere end de andre. Han har staaet urørlig stille . . . *og seet ind i mit Værelse.* —

Uden at være paa det rene med *hvorfor* jeg gjør det, tramper jeg Fodsporene ud, huserer stygt i Blomsterbedet med mine Fødder, roder Jorden op og knækker Stænglerne. Da jeg er færdig, ler jeg af min egen Hidsighed, — hvorefter jeg stiller mig ind til Væggen og *ser gjennem Vinduet.*

En Sitren flyver gjennem mig. Jeg venter at faa se noget inde i mit Værelse. Jeg forestiller mig, at det nu er ganske anderledes derinde end da jeg forlod det. Jeg har en Forudanelse af den samme Skræk, som maa gribe et Menneske der gaar hen til et Speil og ser et andet Ansigt end sit eget i Speilets grønne Afgrund.

Men Værelset var slet ikke forandret det mindste. Dér stod Bordet, dér Stolen, derhenne Sengen; og saa paa Væggene de samme Billeder, Oljetrykkene og Norges Mænd i 1905.

Nu stod jeg og saa gjennem det nederste Felt i Vinduet. Jeg erindret, at netop i dette Felt havde jeg seet den Dødes Ansigt mod det ibenholtsorte Mørke. Og den dræbte Forstmester Blinde var af akkurat samme Legemshøide som jeg. Det passet. Den Døde *havde staaet* udenfor mit Vindu inat.

Digitized by Google

Jeg gik hurtig bort fra Huset.

Fodsporene, denne uomtvistelige Virkelighed, forvirret mig og vendte opned paa alle mine Slutninger. Saa havde det alligevel ikke været en Hallucination; men Forstmesteren var jo død, den dræbte var død og begravet, hvorledes kunde han da staa udenfor mit Vindu om Natten og se ind til mig?

Jeg gik hen over Veien langs Stranden, gik tungt, for endskjønt Solen endnu ikke var brudt frem, laa Heden trykkende over Jorden, jeg vidste det vilde bli en stampende varm Dag.

Mennesker var endnu ikke at se, men nede fra Stranden hørte jeg forskjellig Støi, Bundtiljer lagdes tilrette, Baadene østes læns. De røde Sjøboder syntes mig rødere end sedvanlig, fordi Nattevæden fra Havet havde slaaet sig paa Farven. Sjøen laa aldeles stille fastklæbet til Fjeldvæggen og Skjærene. Men nu gled en Robaad frem fra Skyggen inde ved Land, den roedes af en gammel Mand, skar langsomt frem for stønnende Aaretoller og slog en Vifte af Rynker udover hele Bugten.

Jeg gik og gjettet paa, hvad Klokken vel kunde være. Fire—fem? For saaledes begyndte Livet ved den Tid. Flere Baade kom roende. Nu hørte jeg Stemmer ogsaa, skjægget Snak etsteds i Nærheden af Bryggen.

Og medens jeg staar her ved Sjøen og Indtrykkene af Dagens gryende Liv strømmer mod mig, medens jeg halvt ubevidst den hele Tid har

Digitized by Google

havt mine Tanker streifende omkring den uhyggelige natlige Hændelse, vokser en bestemt Mistanke frem hos mig. Jeg ved at denne Mistanke nu og da har flagret ind i mine Tanker, men den har ikke fæstnet sig før netop nu. Og nu staar den pludselig klar og tydelig og uangribelig. Jeg kan ikke bli kvit den. Jeg gaar frem og tilbage paa Bryggen, jeg dirrer af Spænding: Saaledes maa det være, saaledes hænger det sammen. Og saaledes faar alt sin Forklaring. Det er ligesom Sløret med en Gang blir trukket bort fra alle Gaader. Men samtidig falder igjen en dump Følelse af Skræk over mig, en Anelse af en nær forestaaende stor Fare.

Jeg gaar op til Hotellet. Jeg venter ikke at træffe nogen Gjæster, jeg tænker, at jeg muligens kan faa fat i et Glas Øl eller en Kop Boullion. Efter Besvimelsen føler jeg mig mat som efter en lang Sult.

Da jeg kommer frem til Græsplænen, som skiller Hotelbygningen fra Veien, ser jeg, at den rødstribede Verandamarkise slet ikke har været oprullet for Natten, jeg gaar op Trappen, kommer frem paa Verandaen og kiger gjennem Glasdøren til Spisesalen.

Det store Værelse er selvfølgelig mennesketomt; Døren er ikke laast, jeg gaar derind. Bordet er duget og der forefindes Rester fra Aftensmaaltidet, Brødsmuler ligger udover, ved Kuverterne staar halvtømte Melkeglas, man venter ikke

Digitized by Google

Gjæsterne saa tidlig paa Morgenen. I et Hjørne bag nogle falske Palmer staar et sort Piano og gliser med sine snehvide Taster, jeg ved om at det staar der, jeg lar Øinene glide henover det. Ovenpaa Panelet, rundt alle Væggene er der en latterlig Opstilling af Glas og Kopper. Ved Døren ud til Kjøkkenet staar en Disk, ovenpaa denne Disk en Fonograf og en gul Maskine til at trække op Flasker med. Straks jeg ser denne Maskine, forekommer det mig i min nervøse Ophidselse, at jeg hører den surre. Jeg er meget træt og glider ned paa en Stol ved Vinduet.

Da hører jeg, at det knirker henne ved Pianoet og nu flyver mit Blik igjen hastigt didhen. Der farer et voldsomt Stød gjennem mig . . . men du store Gud, der sidder jo en Mand paa Pianostolen, saa sløv har jeg altsaa været, at jeg ikke har mærket dette Menneske, endskjønt jeg vitterlig har seet Pianoet.

Da jeg opdager, hvem Manden er, blir jeg uvilkaarlig meget ubehagelig tilmode. Det er Asbjørn Krag, Detektiven. Han kommer hen mod mig, nikkende med sit blankskallede Hoved, smilende. Jeg føler med ett en mærkelig Rædsel for ham og ønsker, at han ikke maa komme nærmere, hans Ansigt er benet og blegt og hans Smil, som skal være elskværdig velvilligt, blir stygt. Han gaar lige hen til mig.

— Har De sovet godt? spør han.

Og nu, naar jeg ser ham i Øinene og for-

Digitized by Google

nemmer hans Blik, føler jeg tungt og overvældende, at min Mistanke er blit Vished, jeg har ikke længer nogen Mistanke, jeg ved, forfærdelig klart og uigjendrivelig sikkert.

Saa rolig jeg formaar svarer jeg:

— Ja, tak, jeg har sovet godt.

Da griber han i Lommen efter sit Ur, han haler det langsomt frem. Det er et dobbeltkapslet Guldur. Knæk, siger det, og Laaget springer op.

— Klokken er fem.

— Saa. Ja, jeg tænkte det næsten.

— Klokken er fem, gjentar Detektiven, og selv om De har sovet godt, har De iallefald ikke sovet længe. Desuden kan jeg se paa Deres Øine, at De har havt onde Drømme.

— Jeg har havt én ond Drøm, svarer jeg, og den vækket mig op. Men kan det forundre Dem, at jeg er nervøs og udslidt, her er jo Rystelser at gjennemgaa hver Dag.

Detektiven staar og ser paa mig en Stund granskende og interesseret.

— Jeg synes De skulde flytte tilbage til Hotellet, siger han saa.

— Hvorfor?

— Her er mange Mennesker. Her har De Venner og Bekjendte. De behøver jo slet ikke at bo saa ensomt.

— Tror De virkelig jeg er bange?

— Jeg antar, at Fornemmelsen af den store Ensomhed maa gjøre Dem nedtrykt.

— Ingenlunde. Jeg liker at være alene. Og jeg kan forsikre Dem om, at jeg hverken er blit forstyrret af levende Mennesker eller Gjenfærd i den Tid, jeg har boet derude paa Odden.

— Saa—aa — virkelig ikke —.

Jeg kunde ikke længer udholde Detektivens modbydelige undersøgende Øine. Jeg gik ud paa Verandaen. Lidt efter stod han ved min Side.

Men nu talte han ganske anderledes, venskabeligt og indsmigrende. Han kunde saa godt forstaa, at jeg vilde tidlig op for at nyde den herlige Dag fra Begyndelsen.

— Idag blir her Varme over Egnen, sa han og pegte ud over Kornmarkerne; de gule Flater, som flimret lyst i Morgensolen, skyllet nedover mod Skogen, Trærne stod i Korn til langt opover Stammerne.

Asbjørn Krag saa paa sit Ur igjen.

— Hvad venter De paa? spurgte jeg.

— Folkene som skal ta Jernvognen op af Sjøen, sa han, har De virkelig allerede glemt det?

— Nei, jeg er glad for at endelig Hemmeligheden om Jernvognen skal løses.

Lidt efter hørtes Fodtrin inde i Hotellet, Døre aabnedes og lukkedes. Asbjørn Krag sa at han havde en vældig Morgenappetit, han knirket Værtinden op, dampende Kaffe kom ind. Jeg forsøgte at spise, men det var mig næsten umuligt. Hele Tiden havde jeg Asbjørn Krags iagttagende Øine over mig.

Digitized by Google

— De er nok ikke vant til at være oppe saa tidlig, bemærket Detektiven, De mangler jo fuldstændig Appetit.

— De har Ret, og nu føler jeg at jeg kanske alligevel har sovet forlidet. Mine Øienlaag er varme og tunge.

— Men De maa endelig ikke lægge Dem, sa Krag ivrig, De maa følge med ned til Sjøen. Jernvognen skal trækkes op. Jeg lover Dem en interessant Oplevelse. Og dennegang uden Blod, tillagde han lavmælt, ikke sandt, vi har havt Blod nok?

Jeg svarede ikke.

Asbjørn Krag lo, en tør og knitrende Latter.

— Hvad ler De af?

— Undskyld, sa han, jeg er kanske lidt hjærteløs, men det er nu engang min Natur og jeg kan ikke hjælpe for det. Jeg kan se, at Deres Fingre skjælver, Gaflen klirrer mod Tallerkenen. Jeg saa en Rykning i Deres Ansigt, da jeg talte om Blodet. Det interesserer mig at lægge Mærke til, hvordan Uhyggen griber enkelte Mennesker og lidt efter lidt knækker dem fuldstændig.

— Jeg er ikke knækket.

— Det har jeg heller ikke sagt, men De er voldsomt angrebet, det kan jeg se paa Dem.

— Finder De det underligt?

— Tvertimod, kjære Ven, jeg vilde ha anseet det for langt mere underligt, om De var gaaet

Digitized by Google

ufølsom gjennem alle disse Begivenheder. Men nu hører jeg Folkene.

En Vogn kom skranglende fremover Veien. Asbjørn Krag foldet Servietten sammen, lagde den rolig ved Siden af Tallerkenen og gik hen til Vinduet.

Da han kom derhen, mumlet han:

— Jo, der er de.

Jeg gik ogsaa hen til Vinduet.

Dernede paa Veien stod der en Firehjuler. En Mand hoppet netop af Vognen, en anden holdt i Tømmerne. Disse to maatte være Fremmede, jeg havde aldrig seet dem før.

Jeg stod lige bag Asbjørn Krag, og da jeg var noget høiere end ham, kunde jeg se hans blanke, skaldede Isse. Huden over hans Isse var hvid og fin som paa et nyfødt Barn, jeg kunde se Aarerne, de var blaagrønne og bevægedes ved Pulsslagene. Lige dér, ved Haarranden, tænkte jeg, var Forstmesteren blit rammet af det dræbende Slag, hans Hjernehvælv knust som Porcellæn . . . En underlig Sitren jaget gjennem mig, jeg kunde ikke faa Øinene bort fra den blanke Isse og de blaagrønne Aarefibre . . . Pludselig vendte Detektiven sig hurtig om og saa paa mig.

— Oh, hvilke Øine, udbrød han.

Jeg stirret ret forbi ham, ud mod Veien. Jeg betragtet med Interesse Hesten, som forgjæves søgte at naa med Mulen ned til Græsset ved Grøftekanten. Jeg stod urørlig stille, jeg turde ikke bevæge mig, en uforklarlig Angst var

sunket ned i mig. Men hvad var jeg bange for? En Tanke, jeg ikke havde tænkt.

Det føltes som en Befrielse at høre Asbjørn Krags naturlige, rolige Stemme igjen.

— Skal vi saa gaa, sa han, Folkene venter.

Jeg fulgte taus med ham ud til Vognen og tog Plads ved hans Side paa Bagsædet. Saa kjørte vi gjennem Skogen, over Sletten og hen til den ulændte Bakke, som fra Sletten randt ned mod Sjøen.

Dernede, hvor Jernvognen druknet, som Asbjørn Krag udtrykte det, laa nu et Dampskib og nogle mindre Baade. Folk var ude i Baadene med Lodliner og Stænger. En Winch var igang, jeg hørte dens Skratten. Sjøen laa blytung og stille, de yderste Skjær kunde jeg ikke se, for Morgentaagen trak udover Havet og gjemte dem under sig, det hele var farveløst og graat som en blas Kultegning. Vi gik ned til Stranden, vasset gjennem Sand og over Græstufser. Sandet var skorpet og fugtig af Dugg, Stenene var ogsaa fugtige og Fartøierne derude saa gjennemvaade ud. Saa voldsomt slaar Væden op fra Sjøen om Nætterne.

Men gjennem den raa Morgenluft gik Lyden som gjennem en Telefontrakt. Asbjørn Krag stod paa Stranden og raabte ud til Folkene ombord i Damperen og skjønt den laa temmelig langt ude, hørte vi Svarene tydeligt og klingende.

— Har De fundet noget? spurgte Detektiven.

Digitized by Google

— Dykkeren har været nede to Gange, blev der svaret fra Damperen, han har seet en underlig Tingest nede paa Bunden, men den blir vanskelig at faa op.

— Er det en Vogn? spurgte Krag.

— Det ser slet ikke ud som en Vogn, svarede Manden ombord, men den har Hjul og den er helt af Jern eller Staal. Dykkeren har aldrig seet noget saadant før.

— Kan De snart faa den op af Sjøen.

— Aa, det vil ta nogle Timer, den er meget tung.

Folkene i Smaabaadene havde staaet og lyttet til Samtalen. Fra et sted blev der kastet ind:

— Den ligger paa tyve Favnes Dyb; vi kan slet ikke forstaa, hvorledes den er kommet saa langt ud.

Asbjørn Krag vinket og svarede:

— Den har naturligvis rullet paa Bunden. Har De fundet nogen Passager?

Efter en paafaldende lang Taushed kom et forundret Svar tilbage.

— Nei. Har der været en Passager med?

— Hvem ved, svarede Krag, se nøie efter.

Asbjørn Krag gik nogle Skridt langs Randen, Arbeidet i Baadene fortsattes, Winchen skranglet igjen.

Jeg var meget forundret over det store Apparat, som var sat i Bevægelse, der maatte mindst være en tyve—femogtyve Mand i Aktivitet.

— Hvor kommer alle disse Mennesker fra?

spurgte jeg Krag, og denne Baaden, hvorledes har De faaet fat i den.

— Det er en Dykkerbaad, svarede Detektiven, det kan De vel se. Jeg telegraferede efter den igaar. Folkene hører til Baaden.

Han saa udover Sjøen og mumlet halvt for sig selv:

— Det nytter ikke at vente. De er neppe færdige før om nogle Timer. Jeg faar vende tilbage til Hotellet saalænge.

Jeg blev staaende en Stund og se udover Sjøen. Baadene laa spredt. Naar de nu har fundet Stedet hvor Vognen ligger, tænkte jeg, hvorfor samles da ikke Baadene paa dette Sted. Det maa da være en let Sag at faa Vognen rullet iland iallefald.

Jeg fremholdt dette for Asbjørn Krag, men han svarede:

— Aa, det er en vanskelig Affære. Vognen er baade tung og stor.

Pludselig husket jeg, hvad han havde sagt om Passageren.

— Det er da vel ikke Deres Mening, spurgte jeg forfærdet, at vi skal finde endnu en død Mand?

— Man maa bestandig regne med det allerværste, svarede Asbjørn Krag, kom lad os gaa. Vi faar tidsnok vide Sandheden.

Vognen ventet oppe paa Toppen af Bakken og jeg mente, at vi skulde kjøre tilbage til Hotellet. Asbjørn Krag foreslog en Spadsertur

og det havde jeg intet imod. Jeg vilde gjerne bli kvikket op med en rask Gang. Jeg følte Trætheden gjennem alle Lemmer, men jeg var for nervøs til at sove, det vidste jeg. Pulsen jog med rappe Slag gjennem mine Aarer, og grusomme, tyste Eksplosioner brændte i Nerverne.

Krag gik fremdeles langs Sjøen sydover og jeg fulgte efter ham. Mon han ikke havde en Hensigt med at gaa denne Vei? Jeg sa intet. Nogen Tid efter fik jeg Øinene op for, at Detektiven virkelig havde en Hensigt med denne Spadsertur, den indgik i hans Plan. Overhovedet foretog han sig vistnok intet, uden at han havde en Tanke med det. Og dog var hele hans Færd saa almindelig, saa dagligdags, han vakte ingen Opmærksomhed og tilsyneladende gjorde han intet usedvanlig.

— Hvor fører De mig hen? spurgte jeg omsider.

— Tilbage til Hotellet, sa han, jeg skal vise Dem en Vei, som De kanske aldrig har gaaet, Veien over Fjeldet.

— Jeg vidste slet ikke, at der var nogen Vei.

— Jo, en forholdsvis bred Sti, prægtig at spadsere paa. Det er rigtig en Ønskevei for os i denne herlige, friske Morgen.

Han eiede ikke Naturiagttagelse; han sa, at Morgenen var herlig og frisk, den var stille, stille og døvende med lav Himmel og udvisket Horisont, Sjøen var dynamitfarvet og

Digitized by Google

laa saa urørlig, at Undervandsbaaerne vovet sig frem. I saadanne Morgener gaar Fisken med Raseri paa Krogen og kommer op med blodfraadende Øine, for Menneskene er det Selvmordsveir. Jeg stod oppe paa Fjeldet og længtet mod en frisk Luftning, en ilende Bris, som kunde fare med Kulde mod Brystet. Jeg vædet Fingeren for at kjende, hvordan Luftdraget gik. Men der var slet ingen Kjølighed at mærke; Dagen skulde bli varm og uudholdelig, jeg følte allerede Heden i mine Øine.

Detektiven stanset sin Gang.

— Nu er vi ved det høieste Punkt, sa han og pegte udover en brat Styrtning, som gik lige ned til Sjøen.

Jeg gik hen til Randen . . . men fjernet mig hurtig igjen.

— Er De svimmel.

— Maaske; jeg liker iallefald ikke at se ned i Afgrunde.

Asbjørn Krag stod en Stund taus . . . Nu kommer der noget, tænkte jeg og ventet i Spænding paa, hvad han skulde si.

— Jeg har tit forundret mig over, begyndte Detektiven, hvor dumt Mordere som Regel bærer sig ad.

— Mordere?

— Ja, og af Mordere er igjen de allerværste de som handler instinktivt, uden Overlæg. Men selv de som handler efter en lagt Plan optræder

ofte irriterende klodset. Se nu for Eksempel paa den Mand, som har slaaet Forstmesteren ihjel —

— Er De da vis paa, at han er dræbt?

— Fuldstændig.

— Jeg kan ikke forstaa, at De udtaler Dem saa bestemt om dette. Gamle Gjærnæs og Blinde fandtes død paa samme Sted; de havde begge et Saar i Baghovedet. De siger selv, at gamle Gjærnæs er død ved et Ulykkestilfælde og at den mystiske Jernvogn er Skyld i hans Død. Hvorfor kan ikke det samme siges om Forstmesteren?

— Nei, fordi jeg ved at han er slaaet ihjel.

— Det blir iallefald vanskeligt at bevise.

— Meget vanskeligt, svarede Asbjørn Krag tankefuldt, men derfor arbeider jeg ogsaa i denne Sag helt usedvanligt. Men De maa da gi mig Ret i, at Morderen har handlet meget dumt.

— Jeg ved ikke om Dumrian er den rette Betegnelse af en Mand, som gaar hen og slaar en anden ihjel.

— Selvfølgelig ikke, men jeg mente ogsaa kun at karakterisere den Maade, hvorpaa Gjerningen er begaaet. Hvor meget lettere var det ikke at faa ham afdage her paa dette Sted.

— Her?

— Javist. Sæt at Morderen havde havt saa megen Selvbeherskelse, at han kunde ha gaaet rolig samtalende med sit Offer denne Vei, akkurat som vi nu. Saa kunde han bare ha skjøvet til

ham, et lidet Puf i Skulderen og han havde styrtet udfor og slaaet sig ihjel. Hvem tror De saa havde faldt paa Tanken om Mord? Et Ulykkestilfælde, vilde man ha sagt, en sørgelig Ulykke. Eller kanske et Selvmord.

— Men den som gik sammen med ham? hvisket jeg.

— Han gik alene. Ingen behøvet at faa vide, at Morderen havde spadseret sammen med sit Offer. Her vandrer sjelden Folk paa denne Vei. Fra Sjøboderne kan man komme ind paa den, uden at nogen lægger Mærke til det.

Detektiven lo høit.

— Der kan De høre, hvor let det er at være Morder, naar man kjender Terrænet. Kjære Ven, fortsatte han, idet han klappet mig paa Skulderen, nu er jeg igjen kommet ind paa disse uhyggelige Emner. Men det er nu engang min Gjerning, det hører til min Livsopgave stadig at tænke paa disse Ting. Men jeg skal søge at undgaa at tale om det, naar jeg er sammen med Dem. Nu kan jeg se paa Dem igjen, at det bekommer Dem høist ilde.

Med en Stemme, som jeg selv syntes laa underlig langt nede i Struben, svarede jeg:

— Tal til mig om hvad De vil . . . Jassaa, De mener, at Morderen paa den Maade kunde ha udført sin Gjerning fuldstændig sikkert?

— Nei, kjære Ven, udbrød Krag paafaldende elskværdig, nu maa ikke De bringe mig ind

Digitized by Google

paa Emnet igjen; det er altfor høfligt af Dem, jeg ved, at De ikke liker det.

Dermed gik han videre, nogle Skridt foran mig. Han dukket Hovedet en Smule, hans Jakke krølledes op mod Nakken. Det forekom mig, at han kluklo.

Da vi kom tilbage til Hotellet, gik Asbjørn Krag straks ind paa sit Værelse for at arbeide. Jeg drev en Stund omkring og talte med de andre Gjæster. De skulde allesammen hen for at se paa Arbeidet med at faa Jernvognen op. Rygtet om Dykkerselskabets Ankomst havde spredt sig, og det blev fortalt, at Dykkeren allerede flere Gange havde været nede og seet paa Vognen, men at han endnu ikke var paa det Rene med, hvad det egentlig var for noget. Man ønsket at ha mig med, men jeg vilde ikke. Jeg tænkte paa Passageren, den døde Passager. Og jeg saa ham for mig, som han laa dernede i det grønne Vand. I dette Øieblik blev han kanske trukket langsomt gjennem Vandet, aa, hvor jeg tydeligt kunde se hans Ansigt i Sjøen. Det var ligesom det gled frem foran en grøn Glasrude . . . Jeg fik et desperat Indfald . . . Asbjørn Krag havde sit Værelse i Hotellets første Etage, og hans Vindu vendte ud mod en liden Haveflek akkurat som mit. Jeg vidste, at han sad derinde og arbeidet ved sit Skrivebord med Ansigtet vendt mod Ruden.

Jeg listet mig ind under Grenene saa stille som jeg formaaede og stod pludselig ret op

udenfor hans Vindu. Jeg saa straks hans hvide Isse mod Værelsets mørke Baggrund. Han skrev ikke, men arbeidet med noget som laa foran ham paa Bordet. Han havde ikke hørt mig. Jeg gik langsomt og forsigtig nærmere. Saaledes, tænkte jeg, gled den Dødes Ansigt ind mod mit Vindu inat. Da jeg var fjernet en Alen eller saa fra Vinduet opfanget han Lyden af Kvaset, som knustes under mine Fødder. Han hævet pludselig Hovedet, jeg saa hvorledes han med ett blev forundret. Jeg sa intet, men mit Ansigt kom stadig nærmere, ind mod Vinduesruden. Saa greb han hurtig en Avis og la den udbredt over Skrivebordet. Det slog mig straks, at han skjulte noget for mig, der var noget jeg for alt i Verden ikke maatte se, det forstod jeg af hans rappe, nervøse Bevægelser. Og dette havde jeg ikke ventet. Med ett stod ogsaa min meningsløse Optræden klart for mig. Hvad vilde jeg ham?

Han aabnet Vinduet.

— Kan jeg hjælpe Dem med noget? spurgte han.

Jeg svarede det første det bedste, som faldt mig paa Tungen:

— Skal De ikke snart se efter Jernvognen?

— Endnu ikke; — men hvis De har nogen særlig Interesse af at gaa derhen, saa skal jeg gjerne følge Dem —.

— Nei, tak, sa jeg, ingen særlig Interesse.

Jeg vilde trække mig tilbage. Jeg følte mig

beskæmmet og latterliggjort og jeg blev endnu mere ærgerlig paa mig selv, da han sa:

— Stakkels Mand, De er jo ganske bleg, har De endnu ikke sovet?

— Jeg sover ikke midt paa Formiddagen, svarede jeg.

Detektiven lukket Vinduet, men han fjernet ikke den skjulende Avis fra Bordet, saalænge jeg kunde se ind i Værelset.

Jeg drev bort fra Hotellet og gik meget hurtig men uden Maal henover Veien. Nu var Solen rullet op paa Himlen. Støvet fór iveiret som løst Mel under mine Skridt. —

. . . Ved Middagsbordet blev der talt ivrig om Jernvognen. Dykkerbaaden havde endnu ikke faaet den op, man mente, at hele Dagen vilde gaa med.

En af Damerne, som kjendte den dræbte Forstmesters Familie, kom med en Oplysning, som berørte mig stærkt.

Hun havde faaet et Brev fra den Afdødes Søster. Forstmesteren havde en Hund som hed „Lord". Helt siden Begravelsen havde „Lord" ligget over sin døde Herres Grav og ulet og gjøet ligesom for at kalde ham tillive igjen. Tilslut maatte Hunden skydes.

Efter Middagen forsøgte jeg at sove ude paa Græsbakken, men det forfærdelige Lys, som strømmet ned fra Himlen forstyrret mig. Naar jeg lukket Øinene var mine Øienlaag røde og

Digitized by Google

gloende; jeg saa op mod Himlen, Luften var et Diamanthav. Jeg gik hjem til Hytten.

Men her ventet en ny Overraskelse mig. Jeg kunde ikke undgaa at se Pladsen under Vinduet, drevet af en nervøs Nysgjerrighed maatte jeg derhen. Før jeg forlod Stedet om Morgenen havde jeg rodet Jorden op og slettet de to Fodspor ud. Men nu stod Sporene der igjen, to tydelige Fodaftryk i den løse Jord. Jeg undersøgte Sporene nøie. De var akkurat som de første, det var den Dødes Fodspor. Han havde været herhenne og seet gjennem mit Vindu, medens jeg var borte.

Jeg skyndte mig ind i Stuen; jeg vilde ikke tænke længer paa dette, jeg var ræd for at bli gal. Var da den dræbte ikke død? Jeg havde jo seet hans Lig i Sandgraverhytten, han var begravet, hans Hund skudt . . . Nu syntes jeg ogsaa at høre Hundeglam etsteds fjernt borte, underligt, sørgmodigt Hundeglam. Jeg lukket Vinduet og rullet Gardinet ned, saa det blev halvmørkt i Værelset. Jeg vilde alligevel forsøge at sove.

Jeg sov ganske længe, men jeg vaagnet af en uhyggelig Drøm. Jeg syntes at jeg stod foran Speilet og gransket mit eget Ansigt, som var blegt og sygt. Medens mine Øine var fæstet paa Slipset, syntes jeg at det skiftet Farve. Det var oprindelig blaat og blev hurtig grønt, samme Farve som i den Dødes Slips. Jeg bemærket

Digitized by Google

dette med Forundring og Interesse, uden egentlig at bli bange. Men saa pludselig bevæget Slipset sig, det løsnet i Knuden og gled langsomt tilside, tilslut var det skjøvet op mod høire Øre, akkurat som paa den Døde. Jeg havde fremdeles mine Øine — saaledes drømte jeg — udelukkende henvendt paa Slipset, jeg kunde ikke se noget andet. Og nu kom Skrækken med en Gang seilende indover mig; hvis jeg flyttet Blikket, vilde jeg faa se Ansigtet, men stod fremdeles mit blege, syge Ansigt i Speilet? Eller en andens? Pludselig gled hele Skikkelsen i Speilet langsomt nedover, nu saa jeg et rødbrunt Skjæg, nu saa jeg en lyserød Mund. Og dér var Ansigtet, den Døde med den høie, kridhvide Pande mod en ibenholtsort Baggrund . . . Idetsamme jeg vaagnet hørte jeg et Skrig, mit eget.

Klokken var nu blit ni om Aftenen; det var Spisetid, men jeg eiede ikke Lyst paa Mad og jeg vilde ikke forlade Hytten. Da jeg heller ikke vilde rulle Gardinet op, maatte jeg tænde Lampen. Jeg læste nogle Sider i en Bog aandsfraværende og uden at vide, hvad jeg egentlig læste om. Ordene gik forbi min Bevidsthed som et stridt Regnveir forbi et Vindu. Saaledes gik etpar Timer, da hørte jeg med ett Skridt i Sandet udenfor Husvæggen. Skridtene gik ikke mod Døren, de gik mod Vinduet.

Jeg reiste mig hurtig og greb efter min Revolver. Skridtene stanset. Men saa hørte jeg

et Trin og saa ett til, nærmere. Det var en forfærdelig Følelse at staa inde i Hytten og ikke vide, hvem som gik udenfor. Men alligevel var det jo saare almindeligt at høre Trin udenfor Stuen, jeg var jo ved et tæt befolket Badested. Jeg husker at jeg tænkte paa dette og foragtet mig for min Skræk; men jeg var nu saa opjaget og nervøs, at den mindste uventede Støi fuldstændig kunde bringe mig ud af Fatning.

Jeg hørte nu slet intet i nogen Tid, men saa mærket jeg at nogen famlet ved Hyttevæggen udenfor. Der var noget mærkeligt i denne Famlen, det var ligesom et loddent Dyr skulde stryge sin Krop mod Væggen. Saa blev alt stille igjen i nogle Sekunder og saa hørte jeg, at haarde, benede Knoker banket paa Døren.

Døren var ikke laast.

— Kom ind, raabte jeg med en Stemme som jeg slet ikke kjendte igjen.

Døren sloges op og Asbjørn Krag traadte hurtig ind i Værelset.

Da han fik se mig med Revolveren i Haanden studset han.

— Nei, nu gaar det for vidt, sa han, nu blir De for nervøs. Tror De virkelig, at nogen stræber Dem efter Livet.

Jeg kastet Revolveren frem paa Bordet.

— De har en mærkelig Maade at komme paa, sa jeg, hvorfor gik De forbi Vinduet.

— Jeg husket ikke, hvor Døren var.

Digitized by Google

Det forekom mig, at han smilte. Iallefald kunde jeg se hans hvide Tænder, som gjorde det skarpe Ansigt saa uhyggeligt.

— Var det ogsaa Dem, som famlet langs Husvæggen.

— Ja. Jeg ledte efter Døren.

Krag satte sig ned ved Bordet og greb min Revolver. Han veiet den prøvende i Haanden og eftersaa Magasinerne.

— Ladet i alle Løb ser jeg, sa han, det er et prægtig Vaaben. Er De flink til at skyde?

— Ja meget flink.

Lidt efter la han Revolveren fra sig.

— Har De noget paa Hjertet, Hr. Krag.

— Ja, svarede Detektiven, jeg vilde bare spørge Dem, om De har Lyst til at se Jernvognen.

— Har man faaet den op af Vandet nu?

— Ja.

— Og Passageren? spurgte jeg hviskende.

— Passageren har vi ogsaa fundet. Han er død.

— Jeg havde egentlig tænkt at lægge mig til at sove nu, svarede jeg.

— Naa De er bange.

— Slet ikke.

Detektiven pliret med Øinene mod mig. Der laa baade Ondskab og Skadefryd i hans Blik; det vakte mit Raseri og jeg sa:

— De gjør iallefald Deres til, at jeg skal bli bange. Det maa være ærgerligt for Dem

at se Forsøgene mislykkes saadan Gang paa Gang.

— Nu forstaar jeg Dem slet ikke, svarede Asbjørn Krag.

— Det var naturligvis med Hensigt De gik forbi Vinduet. Og De havde vel Deres Hensigt med at luske som et andet Dyr langs Væggen.

— Jeg har jo forklaret Dem Grunden til disse Fænomener. De er altfor opskræmt, kjære Ven, De ser eller hører Spøgelser overalt. Er det da ikke meget naturligt, at man i Mørke famler lidt omkring, før man finder Dørlaasen.

— Det er slet ikke særlig mørkt iaften.

— Jo. Himlen er overskyet og ligger lavt ned mod Jorden.

Men jeg var bestemt paa, at vise Detektiven min Misbilligelse.

— Det var med *Hensigt* De gjorde det, sa jeg, De tasset omkring som et Dyr, som en Ulv.

Asbjørn Krag svarede ikke straks noget. Han satte sig ved Bordet, greb min Revolver og lod det smukke Vaaben legende glide mellem Fingrene.

Om lidt mumlet han eftertænksomt:

— Jassaa, var det saadan det hørtes ud . . . Som et Dyr, som om en Ulv skulde gaa frem og tilbage udenfor og tasse.

— Ja, eller en Hund.

— *Hørte* De Hunden iaften?

Digitized by Google

Detektiven saa mod Vinduet, hvor Rullegardinet sagte bevæget sig af Lufttrykket fra Sprækkerne.

— Hørte De Hunden? gjentog han.

— Hvilken Hund?

— Hunden.

Han talte ganske rolig, men der var dog en liden Klang af Utaalmodighed i hans Stemme, ligesom han vilde si: Kjære, der kan ikke være mere end én Hund, som jeg mener. Og De ved godt, hvilken Hund det er.

Jeg sad og vugget langsomt i Gyngestolen. Jeg laa med Hovedet saa lavt, at Detektiven ikke kunde se mit Ansigt.

Jeg tænkte paa den Dødes Hund. Den fjerne Gjøen lød endnu i mine Øren, der var noget besynderligt og truende i disse klagende Hundehyl.

Efter en Taushed, som havde varet i flere Minutter, sa jeg endelig:

— Jeg hørte en Hund gjø for en Stund siden. Er det den De mener?

— Ja, svarede Detektiven.

Derefter blev han siddende og lytte. Lampeskjæret faldt lige paa hans Ansigt, som blev hvidt og gjennemsigtig. Jeg stanset Gyngestolen og saa paa ham. Jeg var inderlig tilfreds ved Tanken paa, at jeg selv sad i Skyggen, medens hans Ansigt var skarpt belyst. Detektiven støttet den høire Albue mod Bordet. Jeg betragtet hans Haand nøie, den var mager og stærkt

haaret ved Haandledet, Fingrene var lange og benet og blaalige i Huden . . . Men hvorfor sad han slig og lyttet? Jeg følte, at nu blev jeg nervøs igjen. Det var ligesom denne intense Lytten varslet mig om, at der var en tredie tilstede i Værelset, et fremmed og usynligt Væsen. Og saa Stilheden . . . Der var den igjen denne Stilhed, som jeg hin Morgen fornemmet saa voldsomt ude paa Sletten. Stilheden, som man ikke skal lytte efter, fordi man da bare hører et Mylder af fremmede Lyde, Myrriader af Skrig og tilslut en fjern og tung Drønen, som ikke tilhører dette Liv . . . Jeg maatte høre Stemmer, jeg vilde høre min egen Stemme.

— Hvad lytter De efter? spurgte jeg.

Han holdt Haanden advarende op.

— Hyss, jeg synes, at jeg hører —.

— Hvad hører De —?

Han svarede ikke. Han lyttet fremdeles.

Og nu kom det endelig. En klagende, saar Lyd. Det var Hunden.

Jeg reiste mig saa hurtig fra Gyngestolen, at det knaket i det værkbrudne Møbel.

— Jeg taaler ikke at høre disse Hundeglam, aa . . . denne forfærdelige Ulen. Hører De det, Krag. Hunden kan ikke være langt borte.

Asbjørn Krag reiste sig nu ogsaa. Han nærmet sit Ansigt til mit. Jeg havde en Fornemmelse af at være kommet lige ind i hans Øine.

— Kjender De Hunden? spurgte han.

— Nei. Men her bor jo flere Hundeeiere.

— Jeg har aldrig hørt saadanne Hundehyl før hernede, sa Asbjørn Krag. Jeg hørte ogsaa Hunden, da jeg var paa Veien hid. Og jeg studset uvilkaarlig. Jeg søgte at finde ud, hvorfra Lyden kom, men det var mig umulig, den skiftet stadig Plads.

— Saaledes, hvisket jeg, saaledes hyler Hundene, naar nogen skal dø.

Asbjørn Krag lyttet fremdeles.

Nu gled den klagende, saare Hylen over i et truende Hundeglam.

Asbjørn Krag greb mig i Armen.

— Det er en Jagthund, sa han.

— Kan De høre det?

— Ja, paa Mælet. Og her findes ikke Jagthunde i Miles Omkreds, saavidt jeg ved.

Jeg følte ikke det meningsløse i hans Ord. Jeg var betat af en eiendommelig Uhyggestemning, og han fik mig til at skjælve ved at si:

— Den dræbtes Hund var ogsaa en Jagthund.

— Ja, men den er skudt, sa jeg.

— Ja, fordi man ikke fik den bort fra sin Herres Grav. Den laa og hylte over Graven for at kalde ham tillive igjen. Og jeg kan tænke mig, at den maa ha hylt og tudet akkurat som denne Hund vi nu hører.

Jeg svarede intet til dette. Lidt efter sa Detektiven:

Digitized by Google

— Tænk, kjære Ven, tænk om det bare er vi to, som hører den? Tænk om intet andet levende Menneske hører den?

Jeg følte mig grebet, men jeg bekjæmpet min Bevægelse og sa:

— Det forekommer mig, at det er Dem, som gjøgler Spøgelser frem.

Asbjørn Krag knappet sin Jakke sammen.

— Tænk over, hvad jeg har sagt.

Det var besynderlig, at netop i samme Øieblik holdt Hunden op at gjø.

— Skal De forlade mig?

— Ja. Jeg skal ned og se paa Jernvognen og paa den døde Passager.

Baade Jernvognen og den døde Passager var fuldstændig gledet ud af min Bevidsthed, saa optat havde jeg været af Hunden. Men nu slog denne nye Virkelighed pludselig ned i mig. Jernvognen var fundet og Passageren var død.

— Er han ogsaa dræbt? spurgte jeg.

— Nei.

— Saa er han død ved Ulykkestilfælde.

— Ja. Akkurat som gamle Gjærnæs. Her er kun en, som er dræbt, og det er Forstmesteren.

— Er De fremdeles sikker paa det?

— Ja. Han er dræbt en Nat som denne, da graa Skyer gaar sin flakkende Gang under Himlen.

— De er tragisk iaften, Asbjørn Krag.

Digitized by Google

Detektiven smilte.

— Jeg er i Grunden meget af en Lyriker, sa han, en Lyriker i Rædsler. Skal De gaa med?

Jeg tænkte mig om.

Skulde jeg gaa med, eller skulde jeg bli tilbage? Det var mig magtpaaliggende, at ikke Detektiven fik Indtryk af, at jeg var bange.

— Jeg synes det er meningsløst, sa jeg, at jeg skal se endnu et Lig, men jeg kan gjerne gaa med Dem, for Jernvognen interesserer mig. Har De seet den?

— Ja.

— Blev De overrasket?

— Nei. Den var akkurat saaledes som jeg i de sidste Dage havde tænkt mig den.

— Tror De, at jeg vil bli overrasket?

— Ja. Gaar De med?

— Jeg gaar med.

Detektiven gik hen til Bordet og løftet min Revolver op.

— De skal naturligvis ha denne lille Gjenstand med Dem, sa han.

— Hvorfor?

— For Sikkerheds Skyld. Jeg tror, De er lidt bange. De kunde for Eksempel møde en Hund underveis.

Et Haansmil lyste igjen op i hans Ansigt; Detektiven viste Tænder.

— Jeg er ikke bange, sa jeg, lad Revolveren ligge.

Digitized by Google

Han betragtet Revolveren nærmere.

— I Sandhed et smukt Vaaben, mumlet han. Han aabnet for Magasinerne.

— Ladet i alle Løb, ser jeg.

— Selvfølgelig er den ladet. Hvilken Nytte kunde jeg ellers ha af Vaabenet.

— De kunde skræmme med det, svarede Detektiven, De aner ikke, hvor langt man kan komme med at skræmme Folk.

Jeg aabnet Døren.

— Saa gaar vi, sa jeg.

Detektiven la Revolveren tilbage paa Bordet og fulgte med mig.

Da vi havde fjernet os nogle Skridt fra Hytten, hørte jeg, at Detektiven lo, en tør og ubehagelig Latter.

— Hvad ler De af.

— Lampen, sa han, nu staar Lampen igjen og brænder inde hos Dem.

— Ja, det var en ren Forglemmelse.

— For anden Gang. Naa, men det er jo ogsaa godt at ha den brændende. Saa slipper De alt det Bryderi med Tændingen, naar De kommer hjem.

Jeg vilde slaa ind paa Veien, som gik forbi Hotellet, men Asbjørn Krag stanset mig.

— Ikke den Vei, sa han. Det er snarere at gaa over Aasen.

Han vilde samme Vei, som den vi havde gaaet om Morgenen. Jeg husket hans

Digitized by Google

uhyggelige Snak under denne Spadsertur — og gyste.

Det var nu ganske mørkt og ingen Mennesker at se. Vi gik hurtig forbi de smaa, døde Huse og kom ind paa Fjeldveien.

— Der kan De selv se, sa Asbjørn Krag, nu er det ingen, som har seet os to sammen. Hvis nu en af os forsvandt —.

Jeg maa uvilkaarlig ha gjort en Bevægelse, for Detektiven brød af.

— De liker ikke dette?

— Nei, jeg synes det er meningsløst at snakke slig.

Detektiven tog mig under Armen. Han blev næsten kameratslig indsmigrende, da han sa:

— Kjære Ven, nu er det saa længe siden vi har talt om disse Ting, nu maa De tillade mig at være lidt taktløs. Jeg har en personlig Interesse af at overbevise Dem. Nu kommer vi snart til det Sted, hvor et saadant Mord kan udføres. Man behøver bare at gi sin Ledsager et Puf — og dermed styrter han udover Afgrunden. Det er meget let, ikke sandt. Og saa er det ingen som faar vide om det. Og hvis Liget findes blir der ikke tale om et Mord en Gang. For det ligger da klart i Dagen, at det ene og alene kan være et Ulykkestilfælde.

Jeg forsøgte igjen at afbryde ham, men det lykkedes ikke.

Han fortsatte uanfægtet.

Digitized by Google

— Haha, ja nu ler De naturligvis, men jeg synes at Sammenligningen er altfor god til ikke at bli benyttet: Sæt at jeg af en eller anden Grund hadet Dem. — Kan det ikke tænkes?

— Det kan jeg neppe tro, mumlet jeg. Mine Tanker var langt borte. Jeg længtet igjen efter min fredelige Hytte. Det forekom mig, at Eventyret allerede begyndte at bli uhyggeligt.

— Jovist kan det tænkes, fortsatte Asbjørn Krag. Man kan ta Eksempler af alle mulige Forhold. Det kan godt tænkes, at jeg af en eller anden Grund hadet Dem. Jeg sætter, at De vidste noget om mig, som kunde skade mig forfærdeligt, hvis De fortalte det til nogen. Hvad saa? Tror De ikke da, at jeg vilde hade Dem. Jeg vilde ganske sikkert hade Dem saameget, at jeg ønsket Deres Død. Og da maa De indrømme, at jeg meget let kunde falde paa at puffe Dem i Afgrunden under en Spadsertur som denne.

— De taler saa underlig, sa jeg, nu kan jeg slet ikke forstaa Dem igjen.

— Jeg synes, at jeg fremstiller Sagen meget klart.

— Eller altfor tydeligt, svarede jeg, kjære Asbjørn Krag, det nytter ikke, at De benegter det. Men jeg er nu overbevist om, at De har en bestemt Hensigt med Deres Optræden.

Nu lo han igjen — den samme tørre, usympatiske Latter.

Digitized by Google

— Hvilken Hensigt skulde jeg da ha? spurgte han.

— Det ved jeg virkelig ikke.

Men jeg vidste det. Jeg vidste det saa altfor godt. Jeg anet hele Sammenhængen.

Vi nærmet os Afgrunden — hvor man bare behøvet at puffe til et Menneske, som man gjerne vilde være kvit. Afgrunden laa paa venstre Side af Veien, og jeg holdt mig hele Tiden paa høire Side af Asbjørn Krag.

— Her er det, sa han og stanset.

En kold Gufs slog op til os fra Afgrunden og Sjøen.

— Skal vi ikke gaa videre? spurgte jeg.

Istedetfor at svare pegte Asbjørn Krag ned mod Sjøen, hvor etpar grønne Lanterner skinte som Katteøine i Mørket.

— Dernede ligger nu Jernvognen trukket op paa Stranden. Og paa Bjergningsbaadens Dæk, indtullet i Seildug ligger den døde Passager. Ser det ikke uhyggeligt ud med de grønne Lanterner . . . Og saa er her jo ganske stille, ikke en Lyd naar op til os dernedefra . . . Jo . . . dernede ligger han, den døde.

— Kjender De ham? spurgte jeg hviskende.

— Nei, og heller ikke De. Han er vild Fremmed.

— Det var da besynderligt.

— Naar De ser Vognen, saa vil De finde, at alt er meget rimeligt.

Digitized by Google

— Og det er ham, denne Fremmede, som har kjørt omkring om Nætterne i Jernvognen.

— Ja, men kun i de sidste Dage. Han har neppe kjørt mere end fire—fem Gange over Sletten.

— Dette er en Gaade. Men kjørte han over Sletten den Nat, da . . . da Forstmesteren døde.

— Ja, det gjorde han. Da Forstmesteren blev dræbt var han ikke langt undda. Men alt dette vil De skjønne, naar De ser Jernvognen.

Lidt efter spurgte jeg:

— Var De tilstede, da man fandt Passageren?

— Ja, jeg saa, at han blev trukket op af Vandet. Det var ikke noget behageligt Syn. Hans Ansigt var saa underlig blegt nede i Vandet. Det lignet . . . ja, hvad lignet det egentlig. Har De nogengang seet et Lig bag en grøn Glasrude?

De sidste Ord Detektiven sa, gav mig et voldsomt Stød.

Med én Gang var det ligesom jeg igjen sa for mig den Dødes Ansigt bag Ruden . . . Den hvide Pande . . . de lyserøde Læber . . . En heftig Rædsel gjennemrystet mig, og jeg oplevet igjen i et Tiendedels Sekund Skrækken fra hin Nat. Og ligesom fjernt borte hørte jeg Asbjørn Krags Stemme si:

— Skal vi ikke gaa videre, saa kan De om et Øieblik selv faa se ham.

Men nu vilde jeg ikke for alt i Verden

Digitized by Google

derned. De grønne Lanterner mindet mig om Fosforskjæret i en Dødnings Øienhulninger.

Jeg vendte om.

— Jeg gaar ikke derned, sa jeg, jeg vil hjem igjen til Hytten.

Jeg gik nogle Skridt fremover og stanset saa med et.

Langt inde i Mørket hørte jeg Hunden igjen. Et høit skingrende Hundeglam, saa en lang Tuden og derpaa en truende, lang Gjøen.

— Jagthunden, sa Asbjørn Krags Stemme, hører De Jagthunden.

Gjøingen fortsatte.

Den lød saa uendelig langt borte, den kom fra selve Mørket bag Horisonten. Jeg lyttet efter den; den steg i Styrke, blev lodden og syg men stadig mere truende. Tilslut var det ligesom Gjøingen fyldte hele Østhimlen . . . Jeg følte det som om selve Rædslen aandet ud af Mørket. Men der var alligevel noget kaldende i disse mørke Hundeglam, noget befalende. Jeg gik.

Men da hørte jeg Asbjørn Krags Stemme lige ved mig.

— **Gaa ikke efter Lyden!** raabte han.

Men jeg gik efter Lyden.

Den lodne Gjøen la sig som en ulden Taage omkring mig og forvirret mig ganske. Jeg følte, at Rædselen laa i selve Luften og aandet mod mig med varme Pust . . . Jeg gik

Digitized by Google

uden selv at vide af det efter Lyden. Da jeg kom ned mod Husene var det ligesom Gjøingen fjernet sig igjen, den dukket ned under Horisonten. Om lidt hørte den helt op. Jeg var da ganske alene, Asbjørn Krag havde forladt mig og gaaet videre ned til Jernvognen, ned til den grønne Døde. Jeg gik hurtigere og hurtigere for at komme ind i min Hytte.

Da jeg kom i Nærheden af Hytten, hvor Havgabet aabnet sig for mit Blik, saa jeg at et hvidt og fremmed Lys skinnet paa Sjøen. Der var noget spøgelsesagtig ved dette Lys og det føltes saa underligt med Stilheden og det graasorte Mørke omkring. Det faldt mig slet ikke ind, at det var de første hvide Streif af Dagbrækningen som tindret mod Havfladen . . .

Lampen stod og brændte fremdeles —.

Jeg var nu forfærdelig ophidset, Nerverne eksploderet i tusinde smaa glødende Knappenaalsstik omkring i min Krop —.

Jeg glædet mig over, at Rullegardinet var nede. Derved var Værelset ligesom lukket ude fra Verden. Efter at ha rodet en Stund meningsløst i mine Papirer, tog jeg Plads i Gyngestolen. Det beroliget mig lidt; netop fordi Gyngestolen var tom, havde jeg Følelsen af, at der sad én i den, naar jeg vendte Ansigtet om. Jeg vilde opta Pladsen.

Jeg sad en Stund og vugget og tænkte, medens jeg hele Tiden havde Øinene stivt heftet

Digitized by Google

paa Revolveren som laa der paa Bordet og blinket mod mig. Jeg undret paa i hvormange Timer jeg endnu kunde leve dette Liv, før jeg blev gal.

Saa hørte jeg igjen Dødningeuret.

Dennegang forskrækket det mig ikke, endskjønt Lyden stadig skiftet Plads og sværmet omkring mig som et tirret Insekt. Det var akkurat ligesom der skulde gaa et usynligt Menneske omkring, et Menneske jeg ikke kunde se, men hvis Lommeur jeg hørte. Nu staar det dér, . . . nu gaar det langsomt over til høire . . . nu staar det stille henne ved Lampen. Jeg synes, at det et Øieblik mørkner over Glansen i min Revolver, ligesom en Skygge skulde gribe om den. Men saa blinker Revolveren igjen staalkoldt som før og saa hører jeg Dødningeuret fjernere. Nei, det forskrækker mig ikke det mindste, jeg blir tvertimod tryggere, fordi jeg ved Aarsagen til dette ene Fænomen.

Hvorfor var det Asbjørn Krag saa magtpaaliggende i denne Nat at faa mig hen til Jernvognen og den døde Fremmede? Jeg husker hans underlige Snak underveis, da han vilde true mig til at høre paa hans Udlægninger om, hvordan en Morder bør optræde. Gang paa Gang har han nu villet ha mig hen til det Sted, hvor man bare behøver at gjøre et Puf, — en ganske liden uventet Bevægelse for at bringe et brydsomt Medmenneske over i den anden Verden . . .

Digitized by Google

Og hvorfor gik han fra mig, da jeg vendte Ansigtet mod Østhimlen og gik efter Lyden?

Gik efter Lyden . . . Nu husket jeg Gjøingen igjen, og jeg gyste dirrende ved i mine Sanser at føle Ekkoet af de lodne, forfærdelige Dyreskrig . . . Naturligvis havde det været Hunden paa en af Gaardene, ja, jeg var sikker paa det, men alligevel kunde jeg ikke lade være at tænke paa Forstmesterens dræbte Jagthund, jeg saa den for mig, den havde langt silkeblødt Ragg og store forundrede Øine. I dette Øieblik kunde jeg godt forstaa, at Gjøingen af mig kunde opfattes som kaldende og advarende.

Jeg stanset pludselig den sagte Gyngen af Stolen og blev siddende og lytte med aabne Øren.

Jeg havde opfanget en Lyd udenfor mit Vindu. En Gren var blit knækket og det raslet svagt i Buskene. Det var ikke Vinden. Det lød som om lange Fingre skulde glide mellem Bladene.

Straks efter banket det paa Ruden, et haardt knep. Den Lyd havde jeg hørt før. Det var sikkerlig en Fugl, tænkte jeg, som kom farende ind i Lysningen og stødte Nebbet mod Glasruden.

Men lidt efter hørte jeg igjen at det banket mod Ruden, dennegang med to haarde Slag, som mindet om Knokler.

Jeg reiste mig pludselig og greb efter Revolveren, jeg følte dens iskolde Skjæfte i min Haand. Nu var der ikke længer Tvil hos mig, jeg vidste, hvad jeg vilde.

Digitized by Google

Jeg vilde med et raskt Greb smække Gardinet op. Jeg havde allerede paa Forhaand en Fornemmelse af, hvorledes det vilde foregaa. Saasnart jeg fik se den kulsorte Rude, vilde jeg springe tilbage. Et flygtig Billede fór nervøst gjennem min Bevidsthed: En Dyretæmmer paa et Menageri, som aabner Tremmerne og løber tilside for det store, gaadefulde Dyr derinde, som ligger paa Sprang. Nu knakk det igjen mod Ruden, dennegang haardt og truende.

Jeg greb om Snoren som holdt Gardinet, rykket hurtig til og slap den igjen. Med et Smeld gled Gardinet i Veiret.

Jeg tumlet tilbage i Værelset.

I det nederste, ibenholtsorte Felt stod Ansigtet igjen, grusomt og tydelig, den lyserøde Mund og den kridhvide Pande skinnet imod mig.

Men nu skjulte jeg ikke mit Ansigt, jeg gik fremover mod Rædselen, jeg gik fremover mod Vinduet; den store, hadefulde Vilje havde besat mig. Jeg saa intet andet end dette Ansigt og jeg kjendte Revolveren i min Haand, jeg kjendte hvordan den vilde, forbitrede Vrede steg mig til Hovedet. Jeg vilde raabe noget, en Ed, en Forbandelse, men jeg fik det ikke til, en utydelig Gurglen fyldte min Mund, det var ligesom jeg tygget Blod.

Saa sigtet jeg med Revolveren mod Ansigtet, saa nær Ruden som muligt, og trykket af.

Skuddet klikket.

Den lille, blanke Metallyd drev ned i min Hjerne som en Spiker.

Jeg trykket igjen af.

Men atter klikket Skuddet.

Og det forfærdelige Ansigt stod der lige rolig mod Ruden, ikke en Mine fortrak sig, Øienlaagene faldt ikke ned, men Øinene stirret mod mig, hvide og døde.

Saa trykket jeg af for tredie Gang.

Den samme Klikking, den samme frygtelige Følelse af at faa en Metalstift gjennem mine Nerver.

Men nu blev Ansigtet utydeligere, de lyserøde Læber blev graa og den kridhvide Pande viskedes lidt efter lidt ud. Jeg lod Revolveren synke. Ansigtet forsvandt mere og mere, begravedes af Mørket, der lukkedes foran det, som et tykt, sort Forhæng. Tilslut saa jeg intet andet end Mørket og et svagt Gjenskin i de øverste Felter af det hvide, fremmede Lys fra Sjøen.

Jeg blev staaende en lang Stund og stirre mod Ruden, forvildet over hvad jeg havde oplevet.

Saa eftersaa jeg Revolveren, aabnet Magasinet.

Magasinet var tomt, alle Kuglerne tat ud.

VII.

AFGRUNDEN.

Den næste Dag traf jeg Asbjørn Krag med en Pakke Aviser under Armen.

Han viste mig et tysk Blad og sa:

— Her staar der noget om Jernvognen.

Jeg nikket bare.

Men da jeg havde en Følelse af, at det var en altfor paatagelig Mangel paa Interesse, spurgte jeg:

— Hvad staar der saa om Jernvognen.

Detektiven la rolig Avisen i Lommen.

— Her gaar mange Mennesker omkring endnu og aner ikke Hemmeligheden med Jernvognen. Og saa kan man i Berlin læse sig til det hele i en Morgenavis, synes De ikke det er underligt.

— Høist utroligt, sa jeg, hvorledes kan det hænge sammen.

— Naturligvis er der én, som har telegraferet til Berlinerbladet.

— Herfra?

— Ja, herfra eller fra den nærmeste Telegrafstation.

Digitized by Google

— Hvem kan det være?

— Har De endnu ikke gjettet det? spurgte Asbjørn Krag leende.

— Nei.

— Det er naturligvis mig, som har telegraferet, sa han.

— Kan jeg saa faa vide, spurgte jeg, hvori Hemmeligheden med denne Jernvognen egentlig bestaar?

— Interesserer det Dem virkelig saa voldsomt.

— Ja.

— Hvorfor har De da ikke allerede kjørt derhen for at se paa den. Pensionatet er ganske tomt, alle de andre Gjæster er draget derhen.

— Jeg har skrevet etpar vigtige Breve, begyndte jeg.

— Og saa har De formodentlig andre Ting at tænke paa. Alvorligere Ting.

— Muligens.

— Er det indiskret at spørge om, hvad det er?

— Først og fremst, svarede jeg, tænker jeg paa allerede imorgen at drage afsted.

Detektivens Ansigt fik et grundende Udtryk.

— Allerede imorgen, mumlet han, det var kanske vel tidlig, men vi faar se.

— Hvad mener De med det. Skal kanske ogsaa De reise?

— Muligens og isaafald faar vi Følge. Det vil oprigtig talt glæde mig. Jeg ynder at ha

Digitized by Google

et eller andet forstandigt Menneske at snakke med, selv naar jeg ikke arbeider.

Detektiven bad mig om at følge med ned til Dampskibsbryggen. Baaden var ventende.

Jeg forundret mig endel over dette, da jeg vidste, at Asbjørn Krag aldrig pleiet at interessere sig for Dampbaaden, hvis Ankomst Badegjæsterne ellers glædet sig voldsomt til. Men nu ventet formodentlig Detektiven et eller andet, kanske skulde en af hans Kolleger komme.

Den hvide Damper skar gjennem Vandet og gled langsomt ind til Bryggen, som var næsten folketom. Ekspeditøren og hans Folk gik omkring og strævet med Pakkasser og Tønder. Nogle nye Sommergjæster steg iland fra Dampbaaden, det var mest Fruer med Unger og Barnevogne, ogsaa nogle Mandfolk, en bebrillet Herre, som var lys i Huden af Læsning og Bystøv og saa to andre yngre Fyrer, der saa ud som Sportsmænd.

Disse to la jeg særlig Mærke til. Det saa ud som om de havde travlt, de hilste ikke paa nogen, havde ingen Bagage, men derimod to Cykler med sig. De forsvandt i en Støvsky henover Landeveien.

— Kjendt Folk? spurgte Krag.

— Slet ikke, svarede jeg, har aldrig seet dem før.

— Men det forekom mig, at De betragtet Herrerne med en vis Opmærksomhed.

— Det var ganske tilfældig.

Digitized by Google

— Naturligvis. Ja, undskyld min Nysgjerrighed; men det hører nu med til min Glæde at lægge Mærke til alt, selv det mest ubetydelige. Og nu saa jeg et lidet Glimt i Deres Øine, som lod mig ane, at De kjendte Herrerne igjen.

— Saa havde vi naturligvis hilst paa hinanden.

— Naa, ved De hvad, man kan godt kjende hinanden, fordi man ikke er paa Hat.

— Men De selv da Krag, spurgte jeg, hvad vilde De nede paa Bryggen.

— Jeg bare fik Lyst til at gaa herned og se paa Dampbaaden, sa han, se der lægger den igjen ifra, saa er den Fornøielsen forbi.

Selvfølgelig løi han, det forstod jeg jo straks. Asbjørn Krag gik stadig omkring og skjulte sine virkelige Hensigter for mig.

Han vilde nu ha mig med hen til Jernvognen og jeg besluttet at følge med ham.

— Skal vi gaa over Fjeldet? spurgte jeg.

— Nei, svarede han, nu kan vi ligesaagodt ta Landeveien. Solen steger for stærkt over Fjeldet idag.

Jeg kunde ha oplyst ham om, at Solen stegte ligesaa kraftig over Landeveien, men jeg lod det være. Selvfølgelig havde han ogsaa en Hensigt med ikke at gaa Stien over Fjeldet idag. Jeg vilde ikke spørge ham.

Vi gik hurtig, for skulde vi komme tidsnok til Middag, maatte vi gjøre Turen paa mindre end halvanden Time.

Digitized by Google

Underveis kom han ind paa min besynderlige Opførsel igaar.

— Jeg indser nu det nødvendige i, sa han, at De kommer herfra. Jeg angrer paa, at jeg har engageret Dem saa stærkt i disse uhyggelige Affærer. Og jeg kunde se paa Dem igaar, at De var virkelig bange.

— For hvad?

— For Manden i Jernvognen. De flygtet jo fra mig. Kanske De ikke havde været saa bange, hvis De alligevel havde tat den med.

— Den? Hvad mener De?

— Revolveren, naturligvis.

Jeg stanset og saa paa ham. Jeg maatte i mit stille Sind beundre hans Frækhed. Nu syntes han at ha glemt baade Hundehylene og det hele. Det var jo netop ham, som med sit Snak om den dræbte Jagthund drev mig ind i Uhyggen. Og nu lod han fuldstændig som intet. Hans Ansigt var lige glat, hele hans Optræden var forekommende, næsten smilende elskværdig.

— Jeg haaber at kunne bevise Dem, sa jeg, at jeg i det afgjørende Øieblik ikke er bange.

— Det tror jeg ogsaa, jeg tror slet ikke De af Naturen er rædd, men alle disse uhyggelige Oplevelser har skaket Dem op og gjort Dem usikker. Forhaabentlig har De sovet godt inat.

— Fortræffeligt.

Vi gik tause ved Siden af hinanden en Stund.

Digitized by Google

Saa spurgte jeg:

— Vil De ikke fortælle mig, hvad der staar i den tyske Avis, forat jeg skal være en liden Smule forberedt.

— Om lidt skal De faa vide alt. Jeg har Sans for Effekt, jeg ynder de smaa Overraskelser. Men saa meget har jeg jo allerede sagt Dem, at Jernvognen ikke har det allermindste med Mordet at gjøre.

— Mordet paa Forstmesteren?

— Ja, og der foreligger ikke noget mere end dette ene Mord. Men ved tilfældige Forbindelser er ogsaa andre Foreteelser blandet ind, først og fremst Jernvognen og dernæst den gamle Mands Død.

— Men nu har formodentlig De viklet Traadene ud fra hinanden?

— Ja. Gaaden med gamle Gjærnæs er allerede løst. Han blev ved et ulykkeligt Tilfælde dræbt af Jernvognen, netop som han var paa Flugt over Sletten i den Hensigt atter at forsvinde. Det samme ulykkelige Tilfælde jaget ogsaa Manden med Jernvognen i Døden.

— Men hvad vilde Manden med Jernvognen ude paa Sletten hin Aften?

Asbjørn Krag slog paa Avisbunken.

— Alt staar her beskrevet, sa han, Manden med Jernvognen er den betydeligste af de tre Døde. De tyske Blade skriver om ham, at Videnskaben lider et stort Tab ved hans Død.

Digitized by Google

Har De da slet ikke læst Aviser i det sidste, kjære Ven?

— Nei, svarede jeg, naar jeg ferierer interesserer jeg mig ikke for den øvrige Verden.

— Ja, jeg ved heller ikke om Meddelelsen er kommet i de norske Blade. Jeg har selv besørget den tilsendt de tyske. Manden i Jernvognen er Tysker.

Vi nærmet os nu Aabningen i Skogen, Skraaningen fra Sletten og ned mod Sjøen.

Da vi endelig var fremme og saa nedover, forundret jeg mig over den Mængde Mennesker, som var samlet paa Strandbredden; det lyste hvidt af Damernes Sommerkjoler og blinket i de gule Straahatter. Dykkerdamperen laa fremdeles ude paa Bugten, men den havde nu trukket alle Smaabaadene omkring sig, som en Høne samler sine Kyllinger.

Menneskemængden betragtet med Nysgerrighed en underlig Gjenstand, som laa optrukket paa Stranden. Paa Afstand saa den ud som en eneste sammenfiltret Masse af Jernstænger og Hjul.

Da jeg kom nærmere, troede jeg, at det maatte være Vraget af en liden Dampbaad, da jeg opdaget to Propeller og mente at se Damperens blanke Dæk.

Jeg udkastet denne Gisning for Asbjørn Krag, men han bare lo og bad mig gaa nærmere ind paa.

Og da jeg blandet mig med den nys-

Digitized by Google

gjerrige Tilskuermængde, saa jeg straks, hvad det var.

Det var hverken en Dampbaad eller en Jernvogn.

Overhovedet fandtes der vel neppe noget Jern i Vraget; hvad jeg havde tat for Jernstænger var fine Nikkel- og Aluminiumsstænger.

Det var en Flyvemaskine, et Monoplan. Det som jeg havde antat for Damperens Dæk, var Maskinens urørlige Vinger.

Asbjørn Krag greb mig i Armen.

— Forstaar De nu? spurgte han.

— Ja, svarede jeg, nu forstaar jeg det hele.

— Det var Flyvemaskinen vi hørte hin Nat, det var Flyvemaskinen, som gik saa lavt, at den dræbte gamle Gjærnæs. Og det var ogsaa Flyvemaskinen, som De hørte den uhyggelige Mordnatten, nu forstaar De Surringen, som kredsede omkring os, Maskinens Arbeiden inde i Mørket. Nu forstaar De ogsaa, hvorfor den aldrig efterlod noget Spor.

Medens Asbjørn Krag talte, samledes alle de nysgjerrige i en Klynge omkring ham. Det berørte ham tilsyneladende pinligt at være Gjenstand for den almindelige Opmærksomhed. Han trak mig ud af Klyngen.

— Lad os gaa langs Stranden lidt, sa han, saa skal jeg fortælle Dem alt.

De andre forstod Manøvren og fulgte ikke efter os.

Asbjørn Krag forklarede:

— Det var netop Ulykken med den gamle Gjærnæs, som afstedkom Flyvemaskinens Ødelæggelse. De fine, elegante Tingester er endda ikke mere fuldkomne end at et saadant uventet Stød kunde bringe den ud af Ligevægt. Da var det, at Maskinen svirret nedad Skraaningen og fór lige paa Sjøen. Jeg kan tænke mig, at Luftskipperen har forsøgt at gjenoprette Ligevægten, men det er ikke lykkedes ham. Saa er han død paa sin Post, som Kapteinen paa sin Kommandobro.

— Men jeg forstaar bare ikke, indvendte jeg, hvorfor han drev sine Eksperimenter heroppe.

— Det skal jeg nu forklare Dem, svarede Krag, idet han begyndte at folde enkelte af de udenlandske Blade ud.

Her ser De Evening News for 24. August. En liden Notis meddeler følgende korte Fakta:

„Efter Forlydende har den bekjendte tyske Aviatiker Dr. Brahms gjort en meget bemærkelsesværdig Opfindelse paa Flyvemaskinteknikens Omraade. Man ved endnu ikke, hvori denne Opfindelse bestaar, men efter hvad der meddeles os fra indviet Hold, driver Doktoren ivrig paa med sine Eksperimenter. Da det imidlertid flere Gange er hændt, at aviatiske Hemmeligheder er blit stjaalet, har Dr. Brahms henlagt sine Øvelser til et lidet befolket Sted og omgit sig med den yderste Hemmelighedsfuldhed. Saaledes er hans

Digitized by Google

Flyvemaskindele transporteret bort i store Kasser, der er mærket „Beckstein Flygel“. Et Forlydende vil vide, at Doktoren benytter sig af de lyse, nordiske Sommernætter og foretar sine Eksperimenter i den Tid, da andre Mennesker sover.“

— Dette Telegram vakte først min Opmærksomhed, sa Asbjørn Krag, og nu skal De faa høre, hvad jeg selv har telegraferet.

Asbjørn Krag læste videre, idet han greb en tysk Avis fra Bunken:

Fra en tilfældig Korrespondent har vi modtat en Meddelelse, som, hvis den medfører Rigtighed, vil vække Sorg og Beklagelse i vide Kredse. Meddelelsen lyder saaledes:

Igaarnat er Luftskipperen Dr. Brahms, som i nogen Tid ubemærket har drevet sine Flyveforsøg i denne Egn, forulykket. Maskinen stødte mod en Hindring og gik lige paa Sjøen, da den mistet Styringen. En Dykkerbaad er tilkaldt for at trække Maskinen op.

— Der har De hele Gaaden, sa Detektiven.

Jeg syntes, at det hele lød meget underligt. Hvis jeg ikke med egne Øine havde seet den istykkerslaaede Flyvemaskine, havde jeg neppe troet Beretningen.

— Naar De tænker Dem om, fortsatte Asbjørn Krag, da maa det forbause Dem, hvor alt blir simplificeret nu. Den gaadefulde Jernvogn er forsvundet. Nu forstaar De, hvordan Larmen

Digitized by Google

fremkom, nu forstaar De ogsaa det ulykkelige Tilfælde med gamle Gjærnæs.

— Og med Forstmesteren.

Detektiven rynket Panden.

— Slet ikke, svarede han, jeg har jo sagt Dem, at Forstmesteren er slaaet ihjel.

— Det blir vanskeligt for Dem at bevise efter dette.

— Ja, det blir meget vanskeligt, mumlet Asbjørn Krag eftertænksomt, men det skal dog lykkes mig tilslut.

— Maaske tar det lang Tid, henkastet jeg.

— For andre, ja; — men ikke for mig.

— De er flot i Deres Paastande, kjære Krag, hvor lang Tid vil det endnu ta, før De gaar hen og peger paa Manden?

Detektiven snuste op mod Veiret, ligesom han vilde hente Visdom fra Himlen.

— Inden 12 Timer, sa han.

— Men er De da sikker paa at træffe den rigtige?

— Fuldkommen sikker.

— Og De vil vise mig ham?

— Ja, svarede Detektiven, idet han gav mig et besynderligt Blik, hvis De da absolut ønsker at se ham.

— Han er da ikke død? spurgte jeg.

— Nei, han lever endnu.

Vi spadserte tilbage den samme Vei vi var kommet. Jeg vilde trænge ind paa Asbjørn

Digitized by Google

Krag, udspørge ham om Morderen, men han svarede undvigende.

Jeg studerte hans Ansigt meget nøie, det forekom mig, at der var kommet noget træt og anstrængt over ham. Han var ganske sikkert blit blegere, i Tindingerne og langs Haarranden var han hvid i Huden. Han maatte ha arbeidet stærkt med Hjernen i det sidste, kanske vaaget meget om Nætterne.

Men hvorledes saa jeg selv ud? Jeg havde ikke havt en sund Søvn paa mange Døgn, jeg følte, hvordan det glødet omkring mine Øine, mine Læber skalv. Nerverne var nu fuldstændig udslidt. Aa, hvor jeg længtet mod en lang Hvile. Men nu skulde det jo snart være slut. Baaden gik imorgen og hvad enten Detektiven tog feil eller ikke, saa vilde jeg nu forlade dette forfærdelige Sted.

Underveis kom Detektiven igjen tilbage til den besynderlige Omstændighed, at det hele fra først af havde seet saa gaadefuldt ud, fordi tre forskjellige Sager var blit filtret ind i hinanden.

— Hvis jeg ikke havde fundet paa at adskille de forskjellige Fænomener, sa han, havde jeg formodentlig gaaet her endnu og rodet i Mørke.

Dette gav mig Anledning til at komme ind paa Mordsagen igjen. Jeg spurgte:

— Allerede for lang Tid siden sa De til mig, at De kunde gaa hen og pege paa Forbryderen. Naar De var saa sikker i Deres Sag, hvorfor

har De da ikke for længe siden arresteret Manden.

Fordi jeg savnet Beviser. Jeg gjentar, at jeg i denne Affære har arbeidet helt usedvanlig.

Detektiven stanset og saa paa mig med plirende Øine.

— Jeg har ventet paa Frugtens Modning, sa han.

— Og nu er den moden?

— Snart. Om nogle Timer. Saa falder den lige ned i mine Hænder.

Vi var nu kommet til Hotellet, som laa og skinnet i Varmen, med Solstraalerne sprakende i den røde Markisedug..

— Jeg kan forstaa, at De er spændt, fortsatte Detektiven, men De faar intet vide, før iaften.

Jeg bad ham om at bestemme Tiden nærmere.

Han tænkte sig om, beregnet.

— Klokken 10, sa han.

— Meget vel, skal jeg saa søge Dem paa Hotellet?

— Ja.

Jeg vilde gaa, men da Asbjørn Krag begyndte at le, blev jeg staaende endnu en Stund.

— De er paafaldende lidet nysgjerrig, sa han.

Jeg rystet paa Hovedet. Jeg forstod ikke, hvad han mente.

— Jeg havde ventet, at De skulde spørge mig om, hvorfor De netop Klokken 10 skulde komme.

Digitized by Google

— De har vel Deres Grunde.

— Ja, selvfølgelig. Jeg har én bestemt Grund, Klokken 10 begynder det at mørkne.

— Er Mørket nødvendig?

— Absolut nødvendig.

— Javel, jeg skal komme Klokken 10.

Jeg gik nogle Skridt fra ham. Saa raabte han mit Navn.

— Aa, hør, sa han, det kan hænde, De ikke træffer mig paa Hotellet.

— Skal jeg saa vente paa Dem.

— Nei, da skal De gaa hen til et Sted, hvor jeg venter paa Dem, hvis jeg ikke er paa Hotellet.

— Hvorhen?

Asbjørn Krag pegte ned mod Sjøen.

— Ser De den store Træklyngen dernede?

— Ja.

— Dernede kan De finde mig. Men gaa først til Hotellet.

— Dernede, hvor Fjeldveien begynder, mumlet jeg.

— Ja, svarede han.

Saa nikket han Farvel og gik hurtig fra mig. Jeg stod stille en Stund og saa efter ham. Han vasset gjennem den violette Kløvereng, som skilte Hotellet fra Veien. Han gik frem paa Verandaen og slog Glasdøren op med stærk Larm. Jeg hørte, at han sendte en høi og glad Hilsen ind i Værelset. —

. . . Den varme Dag svinget langsomt

rundt. Jeg laa i Gyngestolen inde i min Hytte og lod Timerne glide forbi mig, Stolens Knirken var længe den eneste Lyd jeg hørte. Der var ingen Vind, den mægtige Varme slog fra alle Kanter mod min Hytte, trængte gjennem det aabentstaaende Vindu og fyldte Værelset; mine Papirer laa i Solsteken og blev varme og haarde, ligesom de skulde være tørret foran en Kakkelovn. Jeg sad med Ansigtet vendt mod Vinduet, jeg havde Udsigt over Sjøen, som fyldte mit Vindu lyseblaat. Det grønne, tunge Løvhæng og den blaa Sjø stod i Vindusrammen som pragtfulde Farver i et Maleri. Nu og da duppet et Blad under et Insekts Tyngde, nu og da skinnet en hvid Vinge bag Løvet, det var en Seiler, som gik over Sjøen. Endelig hørte jeg en Lyd, spinkle Stemmer fra smaa Barn, som rodet i Sandet nær ved og legte med en Blikboks. Glinsende Spyfluer blinket gjennem Luften og slog ned paa Væggen som surrende Projektiler . . .

Men Heden blev efterhaanden for trykkende inde i Værelset. Jeg gik udenfor og la mig i Græsset med Hænderne under Nakken. Jeg saa paa Himlen, jeg forsøgte at omspænde større og større Himmelstrøg med mit Blik. Jeg tænkte, at de Øine, som kunde omspænde hele Hvælvet paa én Gang maatte føle Skjønhedsmængden som en evighedsnær Aabenbaring. Lette, hvide Skydotter sværmet i Nærheden af Soløiet ligesom Røgvinger skudt ud af en glødende Cigaret;

nede ved Horisonten flagret en Hær af hvide Kapper; de havde flagret. Nu var der ikke længer nogen Bevægelse i Himlen, Skyerne laa urørlig og hvilte paa Luften. Ovenover tindret den lyseblaa Uendelighed op mod Høider, hvortil aldrig nogen menneskelig Aande kunde naa. Hvilken Kuppel over Jorden! og hvor alt det andet, hvor hele Jorden blev tufset og mørk og fattig . . . Fjeldene slog op fra Jorden som Slagskygger — og paa den høieste Koll stod et blankstammet Furutræ og dyppet sin Top i Lyset.

Jeg forstod, at nu havde Sommeren en af sine sidste overmægtige Seiersdage. Saasnart Solvognen var rullet ned under Horisonten kom Skumringen. Høsten var ude efter Mørket med sine lange kjølige Fingre, Nætterne begyndte at bli kolde. Naar man mærker, at Sommeren svinder, har man bestandig en Følelse af, at den aldrig kommer igjen og man vil nyde de sidste Dage af fuldt Maal . . . Da Skyggerne gled ind i mit Værelse, Løvet virret og vaklet i Aftenvinden og Sjøen blev graa, sank en tung Tristhed ned i mig, jeg følte en Dirren i Hjertet, en flygtig Fornemmelse af Livets Ophør.

Hvor Timerne gik langsomt efter Klokken 7. Jeg lukket Vinduerne og forundredes over den blodige Farve i Glasset. Det var Gjenskinnet af Solnedgangen, Solen trak med sig nedunder Havet en Vifte af rustbrune Skyer, denne ondskabsfulde Farve, som hører Høsten til. Farven sloges til-

bage af Reflekserne i Luften og traadte gjennem Glasset i mit Vindu. Jeg følte med Fingrene over Ruden og forundredes igjen, fordi ogsaa mine Fingre blev blodige.

Saa kom Skumringen. Mørket fyldte langsomt op i Krogene, blev stadig tættere, bredte sig mere og mere. De forgyldte Rammer paa Væggene glimtet en Stund i det svage Lysskjær fra Vinduerne og den runde Urskive hang længe og stirret som et hvidt hornet Øie i Væggen. Men henimod Klokken 10 svandt det sidste Minde af Dagen, Værelset blev helt mørkt, kun omkring Vinduet stod endnu en skimlet Lystaage, som stadig blev mere graa og blind.

I den sidste Time havde jeg siddet og tænkt over, hvad jeg nu skulde gjøre. Jeg vidste, at noget afgjørende vilde ske i Løbet af Natten og jeg havde en bestemt Følelse af, at dette Døgn var det sidste her. I alle Tilfælde orket jeg ikke længere at udholde de nerverystende Oplevelser hernede.

Jeg var ikke længer bange. Ikke det mindste. Jeg frygtet ikke længere for Ansigtet med den grusomme Mund og den kridhvide Pande, for nu vidste jeg, hvorledes det hele hang sammen.

Jeg greb nu til en Række Forholdsregler, som kan synes mærkelige, men som faar sin Forklaring ved hvad der senere hændte.

Jeg forlod min Hytte Klokken halv ti. Jeg tog Vaarfrakken paa, men betænkte mig og la

Digitized by Google

den tilbage igjen. Istedet knappede jeg Jakken tæt omkring mig. Jeg vilde ikke, at noget skulde hindre mine Bevægelser.

Forinden jeg gik, ladet jeg min Revolver i alle Løb og stak den i høire Lomme, saaledes at jeg hurtig kunde komme til den. Men da jeg la Mærke til, at Lommen derved bulnede ud paa en mistænkelig Maade, flyttet jeg Revolveren over til Inderlommen. Nu kunde ingen ane dens Tilstedeværelse.

Jeg var allerede kommet nogle Skridt fra Hytten, da noget faldt mig ind. Jeg vendte tilbage igjen og saa over mine Papirer, som laa paa Bordet. De forekom mig at ligge i en altfor stor Orden. Jeg lod Papirerne svømme lidt omkring, skrev nogle Linjer paa en Afhandling, som jeg havde havt under Arbeide i den sidste Tid og søgte idetheletaget at gi det Indtryk af, at jeg ganske tilfældig havde afbrudt mit Arbeide og forladt Stuen.

Saa gik jeg da endelig for Alvor. Jeg passet stadig paa Klokken, for jeg vilde være nøiagtig. Den var 9.40, da jeg traadte over Landhandlerens Tærskel.

Der var fem Mennesker i Butikken; Landhandleren selv, som maalte noget stribet Tøi op, og hans Datter, som veiet Sirup i en Kande, stod indenfor Disken. Udenfor stod Landhandlerens Bror, en Fisker, med Hænderne i Bukselommerne og en Snadde hængende slapt ud af Munden.

Af Kunder var der bare to, en gammel Kone stod og pakket nogle fyldte Poser ned i en Kurv, og en liden Gut stod og frøs med bare Ben, han havde et Blikspand i den ene Haand og en blaa, krøllet Kontrabog i den anden.

Jeg gik ind i Butikken med saa megen Larm, at alle maatte lægge Mærke til mit Komme. Jeg hilste paa Landhandlerens Bror, som jeg kjendte fra før. Jeg fik hurtig fortalt ham, at jeg agtet mig ud paa en længere Fisketur til Hvassodden, en Mils Vei borte. Jeg vilde ro herfra allerede om en halv Time, sove en Times Tid hos Fiskeren ude paa Odden og saa lægge ud ved firetiden.

— Ja, det er en bra Fisketur, sa Manden, skal De ro alene?

— Nei, jeg har tænkt at faa en eller anden med mig oppe fra Hotellet.

— Aasaanaa, ja, det er jo et stridt Stykke Roning.

— Aa, jeg klarer det nok, svarede jeg smilende og spændte Armene ud.

Manden nikket.

— De er vist stærk, sa han.

— Ja, gudskelov, svarede jeg og da var der mere Inderlighed i min Stemme, end jeg skjøttet om.

Saa henvendte jeg mig til Landhandleren.

Jeg kjøbte forskjellige Fiskegreier, Kroker og etpar Snører. De var for daarlige de, jeg havde, sa jeg. Landhandleren gav mig gode Raad for

Digitized by Google

Fisket, fortalte, hvilken Agn jeg burde benytte, og hvor jeg skulde drægge.

Tilslut bad jeg om at faa laane hans Baad, og det gik han efter nogen Betænkning ind paa.

— Saa kommer jeg og henter Baaden om en halv Times Tid eller vel saa det, sa jeg, kanske faar jeg en Ven med fra Hotellet og kanske blir jeg nødt til at reise alene. Iallefald kommer jeg afsted, for jeg har faaet saan ubændig Lyst paa den Fisketuren.

Jeg fik de kjøbte Sager pakket sammen, Landhandleren og hans Bror ønsket mig godt Fiske og saa vandret jeg op til Hotellet.

Der skinnet Lys i alle Vinduerne, ogsaa i Asbjørn Krags. Det var mig en Skuffelse. Jeg havde sikkert ventet, at han ikke skulde være tilstede. Jeg trodde bestemt, at han havde en Mening med at sætte mig Stevne nede ved Fjeldveien. Hvis jeg alligevel traf ham her i Hotellet, maatte jeg forandre min Fremgangsmaade endel. Men det fik bære eller briste, nu havde jeg fattet en Beslutning, og jeg vilde gjennemføre den.

Nede i Spisesalen traf jeg etpar af Gjæsterne. Jeg spurgte, om de vilde være med paa min Fisketur, men det lod ikke til at nogen havde særlig Lyst og jeg stillede dem da ogsaa en Mængde Roning i Udsigt. Jeg opgav nøiagtig Tiden, naar jeg havde planlagt at reise. Om en halv Time, sa jeg. Jeg skulde ha Landhandlerens Baad. Nei, det blev til, at ingen vilde være med.

Digitized by Google

Saa gik jeg gjennem Korridoren for at komme ind paa Asbjørn Krags Værelse.

Klokken nøiagtig 10 banket jeg paa Døren.

Ingen svarede.

Jeg banket igjen, men da jeg fremdeles ikke fik noget Svar, gik jeg raskt ind i Værelset.

Værelset var tomt, men Lampen stod og brændte paa Bordet.

Jeg vidste, at Asbjørn Krag bestandig passet paa at laase sit Rum af. Han kunde derfor ikke være langt borte.

Jeg ventet ved Døren i flere Minutter. Men der kom ingen og jeg hørte ikke Skridt. En absolut Stilhed omgav mig.

Jeg syntes dette var underligt. Døren aaben og Lampen brændende paa Bordet . . . Detektiven, som selv var Nøiagtigheden selv, vidste, at jeg vilde komme til den fastsatte Tid, nøiagtig Klokken 10. Jeg forstod, at han havde Hemmeligheder, at han for ingen Pris vilde la Fremmede rode i sine Papirer og kanske i Særdeleshed ikke jeg; — men hvorfor var han da ikke mere forsigtig.

Jeg aabnet Døren ud til Korridoren. Asbjørn Krags Værelse laa omtrent midt i denne. Fra hvilken Kant nogen nærmet sig, kunde jeg altsaa høre Skridtene, forinden de naaede hen til Detektivens Dør. Jeg lukket mig igjen inde i Værelset og stod stille, lyttende. Ingen Lyd. Saa gik jeg hen til Detektivens Skrivebord, hvor en Mængde Papirer laa ordnet i Bunker.

Digitized by Google

Ovenpaa Bordet, nærmest Vinduet stod et ovalt Toiletspeil i forsølvet Ramme. Omkring dette Speil laa strøet en hel Del smaa Gjenstande, deriblandt nogle Sminketuber. Det gav et Sæt i mig, da jeg fik se disse Ting.

Men jeg saa ogsaa noget andet.

Ved Siden af Speilet i en udskaaret Asketræs Ramme stod et Fotografi.

Det var et Fotografi af den dræbte Forstmester Blinde. Det var et ypperligt Fotografi og maatte være tat lige før han døde.

Jeg tog Billedet i Haanden og stirret længe paa det. Et lidet Vift af den samme Følelse, som havde grebet mig ved at se Ansigtet bag den grønne Glasrude, følte jeg nu. Men det varet bare et Sekund og saa var jeg lige rolig igjen. Jeg forstod, at Asbjørn Krag med Hensigt havde ladet Døren staa aaben. Han vilde, at jeg skulde gaa herind i Værelset og se hvad der laa paa Bordet.

Men det overrasket mig ikke saa stærkt, som han kanske havde beregnet. Synet af Fotografiet, af Speilet og af Gjenstandene omkring, bragte ikke mine Nerver til at slides igjen, som Synet af det grusomme Ansigt bag Ruden. Men nu vidste jeg iallefald, at alt var sikkert, jeg havde faaet en uigjendrivelig Vished for, at alt hvad jeg hidtil bare havde troet, var sikkert.

Jeg stod og grundet paa hvad jeg nu skulde foreta mig. Jeg vidste, at Asbjørn Krag i dette Øieblik ventet paa mig i det kulsorte Mørke

under de gamle Trær dernede ved Sjøen. Om lidt vilde jeg træffe ham og høre hans lille knudrede Latter.

Nu gjorde jeg noget, som var akkurat i Overensstemmelse med mine tidligere Forholdsregler. Ogsaa jeg handlet nu ud fra en bestemt Tanke og fulgte en Plan.

Jeg tog et Stykke hvidt Papir og la det foran mig paa Bordet. Jeg vilde skrive til ham. Paa et Skrivestativ laa en Mængde Blyanter og en enkelt Pen. Der fandtes ikke Blækhus. Pennen var en Fountain. Jeg skrev med den tvers over Papiret — og jeg beundrede mig selv for de rette, faste Bogstaver, jeg frembragte:

Kjære Krag.

Jeg har søgt Dem iaften Klokken halv elleve (Klokken var endnu ikke mere end 10,10), for at faa Dem med paa en Fisketur til Hvassodden. Jeg drar afsted Klokken 11 fra Landhandlerens Brygge. Hvis De faar se dette inden den Tid og har Lyst paa Turen, saa kom med.

Jeg satte mit Navn under og la Fountainpennen forsigtig tilbage paa Stativet.

Saa gav jeg mig til skyndsomt at gjennemrode Detektivens Papirer.

Han havde skrevet en Mængde — om de forskjelligste Sager; men jeg fandt ikke et skrevet Ord om Forstmesterens Død. Heller ikke om Dr. Brahms Flyvemaskine.

Digitized by Google

Men Minutterne svandt hurtig forbi mig. Nu var det paa Tide at gaa.

Jeg gik gjennem Spisesalen, hvor endnu etpar af Gjæsterne sad. Jeg plystret en munter Melodi og raslet med mine Fiskegreier, saa alle kunde se det.

— Altsaa vil ingen være med? spurgte jeg for sidste Gang.

— Nei, nei, blev der svaret.

Jeg kom ud paa Veien og maatte forundre mig over, hvor rolig jeg var.

Jeg husket paa, hvad Landhandlerens Bror havde sagt om min Styrke. Jeg strakte Armene ud, og jeg kjendte, hvordan Musklerne spændte under mine Klær. Jeg vidste, hvad jeg gik til.

Jeg gik langsomt nedover Veien i Haab om at møde en af Gjæsterne eller en af de Fastboende. Jeg vilde bli seet endnu en Gang. Det lykkedes mig ogsaa. Jeg mødte Fiskeren med Straahatten.

Jeg havde ikke seet denne Mand siden hin uhyggelige Nat, da Forstmesteren blev slaaet ihjel. Nu da han gjenkjendte mig i Mørket sagtnet han sin Gang og hilste nølende. Han vilde gjerne veksle nogle Ord med mig, lod det til. Jeg stanset op og rakte ham min Haand.

— Saa sent ude, begyndte jeg.

— Aa, Klokken er ikke mere end 10, svarede han, jeg har været hos Landhandleren. De skal ud paa Fisketur, hører jeg.

Digitized by Google

Det glædet mig overordentlig, at man allerede var begyndt at tale om min Fisketur.

— Jeg troede De var reist allerede, fortsatte Manden, har De faaet Følge.

— Nei. Jeg havde tænkt at faa Detektiven, men han er ingensteder at finde. Vil De varsle ham om, at jeg reiser om et Kvarters Tid, hvis De møder ham.

— Jo, det skal jeg gjøre.

Manden blev staaende og vugge frem og tilbage. Det var tydeligt, at han havde noget paa Hjertet.

Endelig kom det:

— Har De seet Jernvognen?

— Ja, svarede jeg leende, saaledes opløser alle Spøgelseshistorier sig, kjære Ven. Det er jo slet ikke nogen Jernvogn. Det er en Flyvemaskine.

Manden gumlet lidt paa det. Han troede fremdeles paa Jernvognen, lod det til.

— Jeg har hørt den tidligere, sa han, jeg har hørt den for fire Aar siden.

— Men det viste sig jo, at gamle Gjærnæs slet ikke døde da.

— Nei, nei, men jeg har hørt Vognen.

Han var stædig i sin Overtro og han gik fra mig dybt skuffet over, at ogsaa jeg nu var faldt fra.

Jeg fandt uden Vanskelighed frem til Baaden, den laa fortøiet inde ved Bryggen. Jeg la mine Fiskegreier i Agterskotten og stødte fra med

Digitized by Google

saa megen Larm jeg formaaede. Jeg saa, at Lyset i et af Landhandlerens Vinduer pludselig forstærkedes og saa en Stund efter atter blev svagt. Jeg vidste, hvad det betød. Landhandleren havde aabnet Vinduet for at høre efter, hvem som rumsterte med Baadene. Han forstod, at det var mig og lukket Vinduet igjen.

Alt gik saaledes fortræffeligt. Nu var Klokken et Kvarter over 10 og Landhandleren havde hørt, at jeg la ud fra Bryggen.

Det eneste, som generede mig nu, var Stillen. Jeg havde helst villet ha Vind og Bølgeslag, som kunde ha dæmpet Støien af Roningen. Men til Gjengjæld hjalp Mørket mig. Jeg var ikke kommet mange Favne fra Land, saa kunde jeg ikke se Husene længer. De forsvandt i det tætte Mørke. Omkring i Mørket blinket nogle gule Lyspunkter, Gjenspeilingen fløt i lange Strimer udover Sjøen. Jeg roede i de sorteste Skygger. Sjøen var nemlig delt paa en forunderlig Maade i sort og graat. I lange Strækninger laa den besynderlige lysgraa Tone over Vandfladen. Jeg forstod ikke, hvor Lyset kom fra, men jeg vogtet mig vel for at ro ind i disse Flekker af oksyderet Sølv, for jeg vidste at baade jeg og Farkosten da vilde ha staaet rammende tydeligt i en kulsort Silhouet.

Jeg nærmet mig Havgabet, jeg følte i Nakken Gufset fra de vældige Vidder. Baaden krøb opover Ryggen af lange Dønninger. Nu skulde jeg ha

roet langs det lave Land til Venstre for at naa ud til Fiskepladsen. Men jeg roede til Høire ind mod steile Bjergvæggen og jeg følte, hvordan jeg forsvandt i en stor Skyggegrube. Nu vilde jeg ikke for alt i Verden møde nogen. Jeg vidste, at Fiskere ofte fór denne Vei, og jeg trak paa Aarerne for hurtig og useet at naa mit Bestemmelsessted. Jeg spændte i af al Magt, jeg kjendte, hvordan det skalv gjennem Aarerne, idet Bladene dirrende vippet Sjøen unda.

Endelig gled min Baad ind mod nogle sorte Stolper, jeg maatte skaate voldsomt, for at den ikke skulde støde med Kraft mod Bryggen; men jeg fik et Dunk gjennem den, saa det skreg i Naglerne. Jeg sad en Stund og lyttet, jeg opfanget ingen Lyd, der fandtes vist ikke et Menneske i Nærheden.

Saa fortøiet jeg Baaden ved Siden af nogle andre Farkoster, som laa omkring i Mørket, stille og skyggeagtig. Mit komme havde sat Sjøen lidt i Bevægelse, Skyggerne duvet og det klukket skørt og svagt inde mellem Stolperne. Jeg steg op paa Bryggen og fæstet Fanglinen saaledes, at jeg i et Øieblik kunde faa den af igjen.

Jeg saa mig om. Derhenne mod den askegraa Himmel stod Trærnes mægtige og kulsorte Silhouet. I denne vidunderlige Skygge skulde jeg træffe Mennesket og faa vide Morderens Navn.

Nu maatte Klokken være halv elleve snart, om en Time, kanske allerede om en halv Time

skulde alt være skeet. Jeg følte ikke den allerringeste Spænding eller Uro, men jeg blev drevet fremover af en voldsom Viljetrang. Intet i Verden kunde nu stanse mig. Jeg husker, at jeg med inderlig Glæde konstaterte, hvordan jeg i de Øieblikke handlede uden Overilelse, hvordan jeg var paa Vagt mod Overraskelser, hvordan mine Sanser stod vidaabne, dirrende og veiret mod Støi og Synsfornemmelser. Min Hjerne var kold og klar.

Jeg gik fremover Bryggen, Fjælene knirket svagt under mine Trin. Det ærgret mig og jeg søgte at gaa lydløst. Jeg naaet det faste Land og kom ind paa en Græsplæn. Her stod jeg igjen en Stund og lyttet. Ingen Lyd.

Hvor var nu Veien? Jeg maatte fremforalt ikke møde Mennesker. Jeg søgte at orientere mig. Derhenne skimtet jeg et lidet Hus, der steg frem som en graa Tavle i Mørket, overfor det laa en stor knudret Masse, det maatte være et større Hus omgit af Frugttrær, tilhøire for mig laa et Badehus, som jeg vidste om. Det var lavet af en gammel Kahyt; man havde simpelthen løftet Kahytten op fra Dækket og lagt den ned paa Vandfladen, hvor den blev holdt flydende ved Hjælp af Tomtønder. Straks jeg gjenkjendte Kahytten, stod det ogsaa klart for mig, hvad jeg havde at gjøre. Jeg havde badet ombord i den flere Gange, jeg vidste, at man fra Kahytten langs en liden Sti kunde komme hen til de stadig

solstegte Svaberg lige indunder Fjeldveien. Derfra var der ikke langt til den store Skygge.

Jeg listet mig fremover Stien; det plaget mig lidt, at den var fuld af Smaasten og Grus, som knaset under mine Trin, men jeg gik saa forsigtig og let, jeg lusket fremover paa myge Ulveklør, — da jeg kom frem til Svabergene huket jeg mig ned og krøb videre fremover paa fire, forat ikke min sorte Silhouet skulde synes mod den svagt lystonende Himmelrand ude i Havgabet.

Endelig var jeg fremme i Fjelduren, som skraanet op til Veien. Jeg greb fat om en Vidjebusk, den var vaad af Dug nede ved Roden. Jeg svinget mig op, fik Greb om en Træstamme, derefter om nok en Vidjebusk og endelig favnet jeg omkring en Kampesten, som var nærved at løsne og ta mig med i en Rutsch ned mod Sjøen. Jeg stemte imod med Knærne og kjendte, hvordan de skubbedes og blev klisne af det udtraadte Blod. Men nu havde jeg ikke langt igjen, før jeg kunde naa Veien. Jeg løsnet Favntaget omkring Kampestenen; den laa stille. Jeg blev sjæleglad, da jeg fik kloret Fingrene fast i nogle Bringebærbuske. Nu var jeg helt oppe ved den nærmeste Stabbesten, og jeg slog Hænderne i dens skarpe Kant og holdt fast, saa Neglene bøiedes bagover paa Fingertuppene. Et lidet Sving nu med Kroppen, og jeg vilde være oppe — hallo.

Jeg hørte Skridt.

Digitized by Google

Skridt. — Mit Hjerte blev som et skjælvende Træ, hvorigjennem Vinden gik. Jeg havde ingensinde tidligere kjendt Angsten saa vag og følsom, det var ligesom den løsnet Kraften i mine Muskler og slappet mine spændte Sener. Jeg hørte Skridt derinde i Mørket, hurtige Skridt som kom fremover Veien. Ret frem for mig stod en uhyre, vaad Fjeldvæg, som det dryppet af, et vældigt, kulsort Svælg af Mørke, som stængte for enhver Lystone. Og gjennem denne Fjeldvægs Slagskygge, ovenpaa Veien, gik Skridtene. Jeg kunde ikke engang skimte den gaaende. Nu kom han nærmere, han gik besynderlig taktfast og slog Fodsaalerne haardt mod Veifladen. Idet Skridtene gik forbi mig, syntes jeg at mærke paa Fodslaget, at der maatte være to gaaende. Høiere oppe gjorde Veien en Sving omkring Fjeldet, jeg kunde se dens flade Runding mod Horisonten, mod den graa Himmel. Jeg stirret ivrig mod dette Punkt, fordi jeg vidste, at de gaaende her maatte komme tilsyne.

Og straks efter saa jeg de to (der var to). Jeg saa først deres Hatte, derefter Kroppen. De talte ikke sammen, de gik taktfast som to sorte Soldater fremover Veien. Deres Benklæder var sammenbundne omkring Anklerne. Det var de to Cyklister, som var kommet med Dampbaaden om Formiddagen. Ingen havde seet dem den udslagne Dag, man ante ikke deres Tilstedeværelse. Jeg syntes det var underlig, at de dukket

op paa denne Maade. Saadan som de gik tause og strunke, syntes jeg, at de lignet to Døde. De forsvandt hurtig bag Fjeldvæggen, som med engang kvalte Lyden af deres Skridt.

Jeg maatte ligge stille en Stund og summe mig ovenpaa Angsten, men jeg blev hurtig beroliget, for de havde ikke seet mig; jeg ventet et Minut, svinget mig saa hurtig op paa Veien og gled straks ind mod Fjeldvæggen, ind i det uhyre Mørke under Berget.

Jeg havde saaledes lykkelig undgaaet Veien mellem Husene, hvor jeg vidste, at jeg naarsomhelst kunde resikere at møde Mennesker. Nu havde jeg bare nogle faa Skridt ned til de store Trær, hvor Asbjørn Krag ventet. Jeg gik stille derned, mine Skridt gjorde aldeles ingen Støi, jeg havde aldrig gjort mig saa fortvilet Umag for at gaa lydløst. Og endelig stod jeg der under Trærne. Hvor var Mennesket? Jeg følte en forfærdelig, knugende Stilhed omkring mig. Jeg saa heller intet paa Grund af Mørket og der var ingen nær eller langveis Støi at opfange. Ikke engang Grenene duvet, de svære Trækroner syntes stivnet og forkullet, jeg havde en Følelse af at befinde mig i et Gravkammer.

Men endelig saa jeg Ansigtet.

Det stod pludselig lige foran mit eget, Detektivens blege og benede Ansigt med de udstaaende Kindben og de tynde Læber. Skinnet fra hans Øine flimret i Lorgnetglassene. Han var kommet

med en Gang, Gud ved hvorfra, dukket frem fra selve Mørket. Kanske havde han fulgt efter mig? den Tanke fik mig til at skjælve.

Jeg fik med en Gang Ulyst til at si noget. Jeg var usikker paa min Stemme. Netop i dette Øieblik var jeg ganske rolig, men Gud hvor jeg forstod, at Bevægelsen laa og luret paa mig, færdig til at springe frem og overmande mig . . . Jeg syntes ogsaa det varet en Evighed, før jeg hørte Politimandens Stemme.

Endelig sa han:

— Jeg har ventet længe.

— Jeg har søgt Dem paa Hotellet, svarede jeg, og jeg har ventet i flere Minutter inde paa Deres Værelse.

— Lad os gaa.

Detektiven gik nogle Skridt fremover mod Fjeldveien. Jeg fulgte efter ham, forsigtig som før. Han gjettet med en Gang, hvad jeg tænkte paa.

— De kan gaa ganske almindelig, sa han, her findes ingen Mennesker i Nærheden.

— Ved De det?

— Ja, jeg ved det. Jeg har staaet her længe.

Da vi kom ind i den dybe Skygge under Fjeldvæggen stanset Detektiven. Der var en tydelig Klang af Haan i hans Stemme, da han spurgte:

— Finder De det i Grunden ikke ganske

Digitized by Google

besynderligt, at vi iagttager denne Hemmeligheds-fuldhed?

Spørgsmaalet forvirret mig. Seet ud fra mine Bevæggrunde var al denne Hemmelighedsfuldhed overordentlig rimelig, ja, nødvendig. Men jeg havde slet ikke tænkt paa, at ogsaa Asbjørn Krag kunde ha Grund til at optræde i Stilhed, saa ingen Mennesker saa ham. Han vilde meddele mig Morderens Navn, det var det hele. Hvorfor havde han ikke sagt mig det tidligere paa Dagen? Hvorfor kunde han ikke fortælle mig det nu? I dette Øieblik. Først nu blev jeg fuldt klar over hele hans mærkelige Opførsel denne Aften, og en Mistanke, som gjorde mig kold af Skræk, fór gjennem mig: Forstod han, hvad jeg havde isinde, opmuntret han mig i Stilhed til det, var han en saadan Djævel, at han ogsaa regnet med det?

Alle disse Tanker fødtes i et Sekund i min Hjerne. Jeg mumlet et utydeligt Svar paa Detektivens Spørgsmaal.

— Jeg har opgit, sa jeg, jeg har opgit at forundre mig over Deres Handlemaade.

— Men hvorfor er De selv saa hemmelighedsfuld, hvorfor lister De Dem omkring som en Tyv om Natten?

— Jeg troede det var nødvendig, sa jeg, at optræde med Forsigtighed, Morderen er jo endnu ikke fakket.

Da lo Detektiven. Han vendte sit Ansigt bort og lo. Hans Latter var knæggende

Digitized by Google

og haanlig. Den syntes at komme fra selve Mørket.

Saa tog han venlig min Arm og spadserte langsomt opover Veien. Vi nærmet os nu stærkt det Sted, hvor en brat Styrtning gik lodret ned i Sjøen i flere hundrede Fods Dybde.

— Stakkels Fyr, mumlet han medlidende, De er ganske overnervøs og forskrækket. De trænger Hvile og Afveksling og begge Dele skal De faa, naar nu denne Sag er bragt til en lykkelig Afslutning —.

— Bør De ikke skynde Dem lidt? spurgte jeg.

Vi var nu paa Toppen. Her hvor det skulde ske. Vi stanset begge to og stirret ned i det sorte, bundløse Svælg, som slog en kold Gufs op mod os.

— Jo, nu skal De høre, hvad jeg har at fortælle, svarede han, men jeg maa først stille Dem nogle Spørgsmaal. Kan De svare?

— Hvorfor skulde jeg ikke kunne svare?

— Jeg syntes Deres Stemme er rusten og usikker som en drukken Mands . . . Men det er vel igjen Bevægelsen, det er kanske igjen Uhyggen, som er ifærd med at overmande Dem. De har altsaa været inde i mit Værelse iaften.

— Ja.

— Var De ikke forbauset over at finde Døren aaben?

— Jo.

Digitized by Google

— Men jeg kan fortælle Dem, at jeg havde en Hensigt med det.

— Hvilket jeg godt kan forstaa. De pleier jo ellers at ha den omhyggelig lukket.

Detektiven lo igjen.

— Jeg beundrer Dem, sa han, jeg hører, at De forsøger at tale omhyggelig. De har alligevel en imponerende Aandsnærværelse. Kan De saa fortælle mig, hvad min Hensigt var?

— Nei.

— Saa skal jeg fortælle Dem det. Jeg vilde, at D e skulde se mit Værelse.

— Jeg?

— Aha, nu er Deres Stemme igjen fjern og rusten. Har De da ikke seet mit Skrivebord?

— Jo.

— Hvad har De fundet dér?

— Det kan være nok at si, at jeg f a n d t det.

— Hoho. De vil ikke ud med Sproget. De fandt Sminketuberne, ikke sandt?

— Jo.

— Og det falske Haar og Skjæg.

— Ja. Jeg er fuldt paa det rene med, at det er Dem, Hr. Detektiv, som har gaaet omkring og fremstillet Gjenfærdet af den dræbte Forstmester.

— Saa har De vel ogsaa udfundet Grunden?

— De er bestandig gaadefuld. Jeg forstaar Dem ikke rigtig.

Detektiven la Haanden paa min Skulder.

— Hallo, sa han, jeg synes, at jeg hører —

Vi lyttet begge intenst.

Dybt nede fra Sjøen hørtes Slag mod Aaretoller. En Baad blev roet forbi dernede under Mørket. Lyden steg op som gjennem en Trakt. Vi hørte spæde Stemmer ogsaa, enkelte løsrevne Ord, de lød underlig fjerne og spinkle:

. . . bedre i saant Veir, da . . .

Mere hørte vi ikke. Resten slugte Mørket og Afgrunden.

— Dybt, dybt nede . . . mumlet Detektiven. Da han havde lyttet en Stund uden at opfange flere Ord fortsatte han:

— Som jeg har sagt Dem, kjære Ven, har jeg i denne uhyggelige Sag arbeidet helt usedvanlig. Jeg var straks paa det rene med, at Forstmesteren maatte være dræbt. Slaaet ihjel af en Mand i Raseri. Slet ikke noget planlagt Mord. Jeg kom straks til at tænke paa Jalousi. Da jeg saa den dræbtes Smil, som endnu i Døden var triumferende, tænkte jeg: Hvis han har smilet saadan til sin Rival, saa kan det forklares, at han straks er slaaet til Jorden . . . Nuvel, men jeg indsaa straks, at her kunde der ikke godt være tale om at fremskaffe noget Bevis. Man kunde nok nære en Mistanke, men noget haandgribeligt Bevis var det umuligt at skaffe. Dertil var Gjerningen for tilfældig, for pludselig, for lidet overlagt. Jeg havde altsaa intet andet

Digitized by Google

at gjøre end lægge mit Arbeide ganske anderledes an end sedvanlig er Tilfældet. Nu vil jeg gi Dem et lidet Exempel, kjære Ven. For to Aar siden forsvandt en rig Englænder paa en mystisk Maade ved Rivieraen. Undersøgelserne godtgjorde, at der forelaa et Rovmord. Men Morderen var ingensteds at finde, man havde intet Signalement af ham. Hvad gjør saa den lille kloge, franske Detektiv, som leder Undersøgelsen? Jo, han spiller den dræbte. Han maskerer sig nøiagtig som han, klær sig nøiagtig som han og foretar saa en Rundreise til alle Europas Hovedstæder. Han gaar ud paa Gader og Stræder, hvor mange Mennesker færdes. Endelig i Petersburg hænder det, som han haaber. En Mand stanser forskrækket ved at se ham. Det er Morderen, som tror, at Offerets Gjenfærd pludselig viser sig for ham og han flygter dødbleg og forfærdet. I næste Øieblik er han knebet.

Og dér, kjære Ven, der har De min Metode. Den er bare lidt anderledes. Jeg fattet en bestemt Mistanke. Jeg forstod, fordi jeg saa klarere end alle de andre, at der bare kunde være tale om et eneste Menneske som Forstmesterens Morder. Og fra samme Stund har jeg forfulgt dette Menneske. At de uvedkommende Ting, Flyvemaskinen og gamle Gjærnæs' Død, sinket mit Arbeide endel, gjorde hverken fra eller til.

Da jeg manglet ethvert Bevis, maatte jeg ha vedkommende til at røbe sig. Jeg tog Skrækken

tilhjælp, saaledes som kanske aldrig nogen Detektiv har gjort tidligere. Har jeg været grusom, saa beklager jeg det, men det er sandt, hvad jeg sa forleden, at jeg er en hel Lyriker i Rædsel. Og jeg fik ham til at røbe sig . . . Behøver jeg nu at fortælle Dem, hvem Morderen er?

Detektivens Haand laa tungt paa min Skulder. Han kunde sikkert føle, hvordan mit Legeme hævet og sænket sig for Hjertets Spænd.

Jeg hørte min Stemme si — en underlig gurglet Lyd —

— Nei, . . . slet ikke.

— Ikke det, svarede Asbjørn Krag leende, **Morderen, det er selvfølgelig Dem** . . . Jeg har forstaaet det fra første Øieblik. Fra første Gang jeg hørte, at De stod under Trærne og saa Forstmesteren, Deres Rival hos Frøken Hilde, komme ud af hendes Værelse. Da De gik over Sletten, var De nok bare dybt ulykkelig. De havde ingen Tanker om at dræbe ham, men De følte Bortvisningen fra Gaarden som en sviende Smerte. De misforstod jo ganske Foranledningen. Men da De saa naaet Forstmesteren igjen og han tog Hatten af og hilste paa Dem, ondskabsfuldt, triumferende, da hævet De øieblikkelig Stokken, Deres prægtige Stok med Elfenbenskuglen, og slog til ham. Heller ikke da havde De nogen egentlig Tanke paa at dræbe ham, men Uheldet var ude, De rammet ham i Baghovedet og han døde straks . . .

Asbjørn Krag holdt inde.

Hans Ord gled stridt forbi mig. Jeg vidste hvad han sa, men jeg kunde ikke skjelne Ordene. Hans dybe, alvorlige Stemme duret i mit Øre med en sørgmodig Klang, som dæmpede Bækkenslag i en Sørgemarsch. Jeg lyttet uvilkaarlig efter Aaretagene nede i Afgrunden. Nu lød de fjernere, Baaden gled forbi. Tiden nærmet sig.

Asbjørn Krag fortsatte:

— Har jeg været grusom mod Dem, saa ber jeg om Undskyldning. Men jeg maatte handle som jeg har gjort. Der var ingen Vei udenom. Jeg begyndte med at tale til Dem, derefter forvirret jeg Dem med min Optræden. Og saa endelig lod jeg den Døde komme frem foran Deres Vindusrude om Kvældene. Hvis De erindrer Dem om, saa har hele min Optræden mod Dem, alle mine Ord, mine Fortællinger, min skjulte og aabne Fremgangsmaade ene og alene været en Kjæde, en uafbrudt og behændig Fletning mod Maalet. Jeg saa Dem for hver Dag som gik bli mere og mere nervøs og oprevet. Tilslut fik De kanske en Mistanke om Sagens rette Sammenhæng. Husker De Revolveren. De vilde skyde Spøgelset, ikke sandt. Men jeg havde tat Kuglerne ud, da jeg en Times Tid før sad og beundret Deres smukke Vaaben. Men da blev De overbevist, ikke sandt. Jeg kunde se det paa Dem Dagen efter. Og endelig røbet De Dem —

— Jeg har slet ikke røbet mig, hvisket jeg.

— Jovist har De saa. Og nu vil jeg raade Dem til at bekjende —

— Aldrig.

Detektiven gik frem foran mig. Han stod nu mellem mig og Afgrunden. Han udfordret Skjæbnen.

— Vi staar her Ansigt til Ansigt nu, sa han, vil De virkelig negte fremdeles?

— Jeg negter ikke, raabte jeg vildt, men der findes intet Bevis og De skal heller aldrig faa et Bevis.

— **Morder!** sa han.

Og nu var Tiden inde. Nu vilde jeg handle, saaledes som jeghavde planlagt den hele Aften.

Jeg styrtet ind paa ham og omklamret ham med mine senestærke Arme.

Et Øiebliks tindrende Glæde strømmet gjennem mig.

Jeg følte mine Kræfter svulme, i næste Sekund vilde jeg ha kastet ham ned i Afgrunden. Ham, den eneste, som vidste det.

Men netop i den afgjørende Stund følte jeg mig selv grebet af mange Arme. Jeg hørte en Lyd af Metal som klang og pludselig laa mine Hænder bag min Ryg i en Skruestikke.

Nu gled der ligesom en Taage for min Bevidsthed. Jeg opfanget glimtvis Skjæret af en Blændlygte. Og i Lysskjæret saa jeg to nye Skikkelser: De sorte Soldater, Cyklisterne . . . Jeg hørte Asbjørn Krag takke dem for rask Gjerning og uddele Ordrer . . . Senere forekom det

mig, at Detektiven tiltalte mig . . . Endelig har De da røbet Dem, sa han, jeg maatte sætte et nyt Kup i Scene . . . Og De som troede, at De skulde faa Livet af mig . . . Jeg har fulgt Dem hele Aftenen . . . Deres Manøvre med Fisketuren . . . Det var for at bevise Deres Alibi, hvis nogen skulde finde mit lemlæstede Legeme . . . Men istedet, kjære Ven, gik De lige lukt ind i min Beregning . . . Jeg vilde jo ha dette Mordforsøg . . . Det er netop derfor jeg stadig har talt om dette farlige Sted . . . Og det klaffet, det klaffet pent til, kjære Ven, akkurat som Laasen i disse Haandjern . . .

Jeg hørte Detektivens Stemme fjernere og fjernere, til den forsvandt i Mørket. Og saa slog den kvælende Stilhed sammen over min Bevidsthed.

— — —

Det er med en underlig Følelse jeg sidder her i Cellen og gjennemblader disse Papirer. De første Pagina er skrevet med en ilter, ujevn Haandskrift. Bogstaverne staar paa Skjæve og mange Ord er ganske ulæselige. Men lidt efterhvert blir Skriften roligere, ligesom jeg selv er blit det i den Tid, jeg har holdt paa med denne Fremstilling.

I Virkeligheden har jeg nu en vidunderlig Følelse af Ro og Sikkerhed; jeg er i Fængsel, jeg har ikke længer nogen Vilje og ingen Bekymringer.

Nu er det blit Høst, det er koldt om Morgenen, før Varmeapparaterne faar dunket

Digitized by Google

Hede gjennem Étagerne. Mine Drømme og mit Fantasiliv er stærkt optat af Forestillinger om Høsten. Jeg synes at jeg ser Verden udenfor . . . Træer, der spriker med bladløse Grene som sorte, brændte Fingre. Himlen er hverken graa eller blaa, den har ingen Farve og speiler ikke Jorden, men den ligger lavt udover Landene og der staar en sur Kjølighed fra den som fra noget ondt og stygt. Frosten har allerede aandet paa Malmen i Kirkeklokkerne, jeg kan høre det, Klangen er falmet.

Jeg kan sidde i flere Timer og stirre ret frem for mig. Jeg har en Følelse af, at jeg fjerner mig mere og mere fra Menneskene og seiler ud mod Uendeligheden, mod en anden Tilværelse. Kanske er det Visheden om de mange forestaaende Fængselsaar, som gjør, at jeg ofte tænker paa Evigheden. Jeg har en Fornemmelse af, at Evigheden er noget med Lys, et vidunderligt og fremmed Lys, som skinner langt ude paa et øde og vældigt Hav.

Jeg er blit glad i Cellen. Den er min Kahyt. I den skal jeg fare ud paa en stor Reise. Jeg har kastet los fra Menneskene, endnu summer Støien og Stemmerne i min Bevidsthed som Tidevandets sagte Skyllen mod Stranden, men jeg hører det fjernere og fjernere og snart skal jeg reise, omgit af Stilhed og Taushed, ind i de mange Aar.

Digitized by Google

UNIVERSITY OF MINNESOTA
wils
839.8El8 OJ
Elvestad, Sven.
Jernvognen; kriminalroman.
3 1951 001 100 374 L

